

19 mei 2025 (update)
Oorspronkelijke taal : Nederlands

COI FOCUS

JEMEN

Veiligheidssituatie

Disclaimer:

Dit COI-product is, overeenkomstig de [richtlijnen van de Europese Unie](#) voor de behandeling van informatie over herkomstlanden van april 2008 en de van kracht zijnde wettelijke bepalingen, opgesteld door Cedoca, de dienst die binnen het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS) verantwoordelijk is voor onderzoek naar informatie over herkomstlanden. Het document levert informatie voor de behandeling van individuele verzoeken om internationale bescherming. Het bevat geen beleidsrichtlijnen of opinies en velt geen oordeel over de grond van het verzoek om internationale bescherming.

Dit document, opgesteld binnen een afgesproken tijdbestek, steunt op een zo ruim mogelijke waaijer aan zorgvuldig geselecteerde publieke informatie met bijzondere aandacht voor de toetsing en kruiscontrole van de bronnen. Cedoca probeert alle relevante aspecten van het onderwerp van dit COI-product te behandelen, maar de informatie in dit document is niet noodzakelijk exhaustief. Als dit document bepaalde gebeurtenissen, personen of organisaties niet vernoemt, betekent dit niet dat ze niet hebben plaatsgevonden of niet bestaan. Alle gebruikte bronnen krijgen een gedetailleerde bronvermelding.

This COI product was produced by Cedoca, the country of origin information research unit of the Office of the Commissioner General for Refugees and Stateless Persons (CGRS). It follows the [Common EU Guidelines](#) for processing country of origin information (April 2008) and was drafted in accordance with applicable legal provisions. It aims to provide information for the processing of individual applications for international protection. It does not contain policy guidelines or opinions and does not pass judgment on the merits of applications for international protection.

This report was prepared within an allotted timeframe, using a wide range of carefully selected public information with a constant attention to crosschecking sources. While Cedoca has endeavoured to cover all aspects relevant to the subject of this COI report, the information provided is not necessarily exhaustive. The absence of a specific event, person or organisation from this report should not be taken to imply that the event did not take place or that the person or organisation does not exist. All sources are referenced.

Samenvatting

In september 2014 namen de Houthi's in Sanaa de macht over en in februari 2015 verdreven ze de toenmalige president Hadi, die eerst naar Aden en vervolgens naar Saoedi-Arabië vluchtte. De Houthi's breidden ondertussen het door hun gecontroleerde gebied uit.

Op 25 maart 2015 startte een militaire coalitie geleid door Saoedi-Arabië een campagne van luchtbombardementen in Jemen om de Houthi's uit te schakelen. Samen met de Verenigde Arabische Emiraten (VAE), die voornamelijk grondtroepen voor de coalitie leverden, slaagde deze erin om de Houthi's weg te dringen uit het zuiden van Jemen. In het noordwesten hielden de Houthi's evenwel stand en bouwden ze hun eigen staat uit.

De VAE richtten vanaf 2015 verschillende gewapende groeperingen op die ze anno 2025 nog steeds ondersteunen en kunnen gebruiken om onrechtstreeks hun belangen veilig te stellen. Daarnaast behouden de VAE een beperkte eigen militaire aanwezigheid in Jemen.

In Aden ontstond er in 2017 de Southern Transitional Council (STC) als nieuwe vaandeldrager van de Zuidelijke Beweging. De STC nam in augustus 2019 de macht over in Aden en creëerde zo een open conflict met de Jemenitische regering. Na een mislukte vredesovereenkomst riep de STC in april 2020 zelfbestuur uit waarna de gewapende confrontaties opnieuw toenamen. In augustus 2022 veroverde de STC nog de provincie Shabwah op regeringstrouwe troepen.

Aan de westkust van Jemen slaagde Tareq Saleh erin om vanaf 2018 met steun van de VAE een eigen zone te controleren. In de provincies Hadramawt en Mahra slaagden lokale tribale groepen erin om een eigen autonomie uit te bouwen, los van de Jemenitische regering en de STC.

Er vonden verschillende rondes van mislukte vredesgesprekken plaats die gepaard gingen met gedeeltelijke wapenstilstanden. Een laatste vredesovereenkomst ging in op 2 april 2022 en raakte in oktober 2022 niet verlengd. Toch houdt er sindsdien een kwetsbare wapenstilstand stand die door alle partijen grotendeels gerespecteerd wordt. Er vinden nog gevechten plaats, maar die zijn zeldzamer en in het algemeen vallen er minder slachtoffers. Saoedi-Arabië voerde sinds april 2022 geen luchtbombardementen meer uit in Jemen.

In april 2022 nam Hadi ontslag ten voordele van de Presidential Leadership Council (PLC) onder leiding van al-Alimi. De PLC viel echter al snel ten prooi aan onderlinge twisten en oogt zwak. Binnen de PLC is er een breuklijn tussen al-Alimi en de STC die manifest een eigen bestuur nastreeft. Militair en politiek is al-Alimi afhankelijk van Saoedi-Arabië terwijl de STC nog steeds de steun van de VAE heeft. De Houthi's zijn er ondertussen in geslaagd om in het westen van Jemen hun eigen gebied onder controle te houden. In Hadramawt zwelt de roep om zelfbestuur ondertussen ook aan.

De gevechten tussen de verschillende strijdende partijen en de bombardementen van de Saoedi-geleide coalitie veroorzaakten al zware schade aan de Jemenitische infrastructuur en economie. De humanitaire situatie is zeer slecht en tal van bronnen bestempelen het als de ergste humanitaire crisis ter wereld. Er is een groep van 4,5 miljoen Internally Displaced People (IDP's) in Jemen, al neemt het aantal nieuwe IDP's af sinds de vredesovereenkomst van april 2022. Bij de gevechten vielen er al een groot aantal burgerslachtoffers. In 2020-2021 bleef hun aantal ongeveer gelijk en in 2022 tekende zich een lichte daling af vanaf de vredesovereenkomst. In 2023 en 2024 zette deze daling zich verder door.

Volgens de bronnen maken de verschillende strijdende partijen zich bij de gevechten schuldig aan schendingen van het internationaal humanitair recht. Er zijn meldingen dat de Houthi's, de Jemenitische regering en de STC zich schuldig maken aan arbitraire detenties en verdwijningen. Er doen zich incidenten voor waarbij civiele objecten beschoten worden en de Houthi's maken veelvuldig gebruik van landmijnen.

Summary

In September 2014, the Houthis seized power in Sanaa and ousted in February 2015 then-President Hadi, who fled first to Aden and then to Saudi Arabia. The Houthis then expanded the territory under their control.

On 25 March 2015, a military coalition led by Saudi Arabia launched a campaign of air strikes in Yemen to eliminate the Houthis. Together with the United Arab Emirates (UAE), which mainly provided ground troops, it succeeded in driving the Houthis out of southern Yemen. In the northwest, however, the Houthis held their ground and built their own state.

Since 2015, the UAE has established and supported various armed groups that it uses to secure its interests. The UAE also maintains a limited military presence in Yemen.

In Aden, the Southern Transitional Council (STC) emerged in 2017 as the new standard-bearer of the Southern Movement. The STC seized power in Aden in August 2019, creating an open conflict with the Yemeni government. After a failed peace agreement, the STC declared self-rule in April 2020, after which armed confrontations escalated again. In August 2022, the STC captured the province of Shabwah from loyalist government forces.

With the support of the UAE, Tareq Saleh has controlled his own zone on the west coast of Yemen since 2018. Meanwhile, in the provinces of Hadramawt and Mahra, local tribal groups have succeeded in establishing their own autonomy, independent of both the Yemeni government and the STC.

Several rounds of failed peace talks were held, accompanied by partial ceasefires. A final peace agreement came into force on 2 April 2022, but it was not renewed in October of that year. Nevertheless, a fragile ceasefire has been maintained since then and is generally respected by all parties. Although fighting continues, it is less frequent and generally results in fewer casualties. Saudi Arabia has not carried out any airstrikes in Yemen since April 2022.

In April 2022, Hadi stepped down in favour of the Presidential Leadership Council (PLC), which is led by al-Alimi. However, the PLC quickly became embroiled in internal disputes and was weakened. There is a rift within the PLC between al-Alimi and the STC, the latter of which is clearly seeking its own administration. Militarily and politically, al-Alimi is dependent on Saudi Arabia, while the STC still has the support of the UAE. Meanwhile, the Houthis have managed to maintain control of their own territory in western Yemen. In Hadramawt, calls for self-government are also growing.

The fighting between the various warring parties and the bombing by the Saudi-led coalition have caused severe damage to Yemen's infrastructure and economy. The humanitarian situation is extremely dire, with numerous sources describing it as the worst humanitarian crisis in the world. There are 4.5 million internally displaced persons (IDPs) in Yemen, although the number of new IDPs has been declining since the April 2022 peace agreement. The fighting has already claimed a large number of civilian casualties. In 2020-2021, their number remained roughly the same, and in 2022 there was a slight decline following the peace agreement. This decline continued in 2023 and 2024.

According to sources, the various warring parties have committed violations of international humanitarian law during the conflict. Reports suggest that the Houthis, the Yemeni government and the STC are responsible for arbitrary detentions and disappearances. There have been reports of civilian objects being fired upon, and the Houthis frequently use landmines.

Inhoudstafel

Samenvatting	2
Summary	3
Lijst van afkortingen	5
Inleiding.....	6
1. Algemene context	7
1.1. Beknopte voorgeschiedenis	7
1.2. Recente gebeurtenissen.....	8
2. Actoren van geweld	11
2.1. Houthi's.....	12
2.2. Jemenitische regering	14
2.2.1. Algemeen	14
2.2.2. Legereenheden	15
2.3. Joint Forces.....	16
2.3.1. Guards of the Republic / National Resistance Forces	16
2.3.2. (Southern) Giant Brigades	17
2.3.1. Tihama Resistance.....	17
2.4. Islah	17
2.5. De Southern Transitional Council	18
2.6. Saoedi-geleide coalitie.....	19
2.7. Tribale milities.....	21
2.8. Al-Qaeda in the Arabian Peninsula – Ansar al-Sharia	24
2.9. Verenigde Staten van Amerika	25
3. Aard en intensiteit van het geweld	25
3.1. Noordwest-Jemen	27
3.1.1. Aantal incidenten.....	27
3.1.2. Militaire campagne Houthi's	28
3.1.3. Gevechten Hodeidah	29
3.1.4. Gewapende schermutselingen tussen Houthi's en stammen	30
3.2. Zuid-Jemen.....	31
3.1.1. Aantal incidenten.....	31
3.2.2. Gewapende confrontaties	31
3.2.3. Gevechten Southern Transitional Council	33
3.3. Bombardementen	34
3.3.1. Bombardementen door de Saoedi-geleide coalitie.....	34
3.3.2. VS, VK en Israëlische bombardementen en drone-aanvallen	35
3.4. Arbitraire detenties en verdwijningen	38
4. Gevolgen voor de burgerbevolking	40
4.1. Burgerdoden en -gewonden	40
4.2. Schade aan infrastructuur	45
4.3. Bewegingsvrijheid.....	48
4.4. Ontheemden	49
4.5. Landmijnen.....	50
Bijlagen	53
Bibliografie.....	54

Lijst van afkortingen

ACLED	Armed Conflict Location & Event Data Project
ACAPS	Assessment Capacities Project
AQAP	al-Qaeda in the Arabian Peninsula
CARPO	Center for Applied Research in Partnership with the Orient
CIMP	Civilian Impact Monitoring Project
CTC	Combatting Terrorism Center
ERW	<i>explosive remnants of war</i>
EUISS	European Union Institute for Security Studies
GPC	General People's Congress
HRW	Human Rights Watch
IDMC	Internal Displacement Monitoring Center
ICG	International Crisis Group
IDPs	Internally Displaced People
IEDs	<i>improvised explosive devices</i>
IOM	International Organisation for Migration
IS	Islamic State
NCIAVHR	National Commission for the Investigation of Alleged Violations of Human Rights
OCHA	United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs
OHCHR	United Nations Office of the High Commissioner for Human Rights
PLC	Presidential Leadership Council
SAF	<i>small arms fire</i>
SPC	Supreme Political Council
SRC	Supreme Revolutionary Council
STC	Southern Transitional Council
UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees
UNSC	United Nations Security Council
USDOS	United States Department of State
UXO	<i>unexploded ordinance</i>
VAE	Verenigde Arabische Emiraten
WHO	World Health Organisation
YER	Jemenitische rial

Inleiding

Deze COI Focus bespreekt de actuele veiligheidssituatie in Jemen. Verschillende crisissen, die zich afspelen in een diverse geografische context maar elkaar wel onderling beïnvloeden, hebben een impact op deze veiligheidssituatie. Deze COI Focus is een update van de COI Focus *Veiligheidssituatie Jemen* van 30 november 2023. De onderzoeksperiode loopt tot 22 januari 2025.

Deze COI Focus gaat in een eerste hoofdstuk kort in op de algemene politieke achtergrond waarna het de actuele ontwikkelingen behandelt. Het tweede hoofdstuk geeft vervolgens een beschrijving van de actoren die de veiligheidssituatie in Jemen bepalen. Hoofdstuk drie gaat dan in op de aard en intensiteit van het geweld in de verschillende regio's en analyseert de nog aan de gang zijnde conflicten. Hoofdstuk vier geeft tenslotte een overzicht van de impact op de burgerbevolking.

Dit onderzoek beoogt een globaal beeld van de veiligheidssituatie in Jemen te geven. Het rapport bevat een niet-exhaustief overzicht van de veiligheidsincidenten die zich in Jemen hebben voorgedaan. De vermelde incidenten dienen voornamelijk om de algemene trend in Jemen of in een bepaalde Jemenitische regio te verhelderen.

Deze COI Focus is gebaseerd op informatie uit openbare bronnen. Cedoca gebruikte informatie van verschillende internationale gouvernementele organisaties, niet-gouvernementele organisaties, vakliteratuur en berichtgeving uit de internationale en Jemenitische media. De bibliografielijst achteraan geeft een overzicht van de geraadpleegde openbare bronnen.

Deze COI Focus maakt gebruik van cijfergegevens met betrekking tot veiligheidsincidenten uit de databank van het Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), een Amerikaanse *non-profit* organisatie die informatie over conflicten verzamelt, analyseert en in kaart brengt. Ervaren onderzoekers verzamelen de data door gebruik te maken van informatie afkomstig van een brede waaier van lokale, regionale en internationale nieuwsbronnen en organisaties.

De databank is publiek beschikbaar op de website van ACLED en wordt voortdurend aangevuld en bijgewerkt wanneer eventueel nog nieuwe informatie (al dan niet over een reeds ingevoerd incident) aan het licht komt.¹ De cijfers van ACLED die Cedoca in deze COI Focus gebruikt zijn geraadpleegd op 10 januari 2025. De inventaris van ACLED geeft het type van geweld, de actoren van geweld, een beschrijving van de incidenten, de locatie en het aantal dodelijke slachtoffers weer.² ACLED wijst erop dat de verzamelde gegevens in zekere mate de prioriteiten van de verslaggeving door media en organisaties weerspiegelen en dat een onderschatting van het geweld zodoende mogelijk is.³

In zijn Codebook licht ACLED de toegepaste methodologie voor de invoering en voortdurende controle van de data uitgebreid toe.⁴ Gelet op de methodologie, codering en invoering van gegevens kunnen de cijfers van ACLED volgens Cedoca slechts beschouwd worden als een schatting en indicatie van de tendensen met betrekking tot geweld in een bepaalde periode.

Cedoca volgt de veiligheidssituatie in Jemen op. In geval van fundamentele wijzigingen of nieuwe ontwikkelingen die de situatie zoals beschreven in deze COI Focus in belangrijke mate wijzigen, wordt deze COI Focus versneld geactualiseerd.

¹ ACLED, 01/03/2023, [url](#)

² ACLED, 01/03/2023, [url](#)

³ ACLED, 01/03/2023, [url](#)

⁴ ACLED, 01/03/2023, [url](#)

1. Algemene context

1.1. Beknopte voorgeschiedenis

Nadat president Ali Abdullah Saleh in 2011 gedwongen is om af te treden, strijden verschillende groepen in Jemen voor de macht. Deze strijd vond in eerste instantie vooral plaats tussen de regering van Hadi Mansour, de legitiem verkozen opvolger van Saleh, en de Houthi's, een etnisch-religieuze sjiiitische groep uit het noordoosten van Jemen. In februari 2015 culmineerde deze machtsstrijd tot een burgeroorlog toen de Houthi's de hoofdstad Sanaa overnamen en Hadi gedwongen werd te vluchten naar Aden en vervolgens naar Saoedi-Arabië. Op 25 maart 2015 startte Saoedi-Arabië aan het hoofd van een internationale coalitie van negen landen een militaire interventie in Jemen gericht tegen de Houthi's. Binnen deze coalitie speelden vooral de Verenigde Arabische Emiraten (VAE) een vooraanstaande rol. Ondertussen won een sluimerende onafhankelijkheidsbeweging in het zuiden aan invloed en onder het vaandel van de in 2017 opgerichte Southern Transitional Council (STC) bouwde het een eigen machtsbasis uit rond Aden. Deze conflicten woeden tot in 2025 voort. Het conflictlandschap is ondertussen zeer complex geworden doordat verschillende andere machtsgroepen er hun intrede deden.⁵

Ten gevolge hiervan zijn er verschillende, onderling vervlochten, conflicten aanwezig in Jemen. In de eerste plaats was er een conflict tussen het politieke centrum in de hoofdstad Sanaa en de gemarginaliseerde periferie (Houthi's en de Zuidelijke Beweging). Daarnaast spelen er oude tegenstellingen tussen het Noorden en het Zuiden die hun wortels hebben in de verschillende staatsstructuren van deze regio's van voor de vereniging van Jemen in 1990. Ook is er een conflict tussen oude en nieuwe elites: het samengaan van Saleh en de Houthi's ontspoorde de transitieplannen van de regering-Hadi en van de islamitische Islah-partij. Verder is Jemen het toneel van regionale rivaliteit tussen Saoedi-Arabië en Iran en ontstaat er een zekere mate van sektarisme tussen sjiieten en soennieten, wat traditioneel niet aanwezig is in Jemen. Ook zijn er nog lokale machtscentra die een rol spelen in het conflict, al dan niet gesteund door derde landen, zoals de VAE. Ten slotte is de terreurorganisatie al-Qaeda ook een actor in het conflict en sinds 2024 voert ook Israël luchtaanvallen uit in Jemen.⁶ Onderstaande kaart geeft een overzicht van de verschillende administratieve regio's van Jemen.

⁵ ICG, 27/03/2015, p. 4, [url](#); UNHCR, 08/04/2015, [url](#); Chatham House, 18/11/2015, pp. 2, 5, [url](#); United Nations Security Council, 26/01/2016, p. 12, [url](#); OHCHR, 03/09/2019, pp. 26-27, 51, [url](#); Sanaa Center for Strategic Studies, 16/10/2024, p. 51, [url](#)

⁶ European Union Institute for Security Studies, 21/04/2020, p. 2, [url](#); Carpo, 05/03/2019, [url](#); Sanaa Center for Strategic Studies, 16/10/2024, p. 17, [url](#)

Kaart 1- Political map of Yemen⁷

1.2. Recente gebeurtenissen

Op 2 april 2022 slaagde de speciale VN-gezant voor Jemen, Hans Grundberg, erin om de Houthi's, de regering-Hadi en de coalitie een wapenstilstand voor twee maanden te laten sluiten. Naast het stopzetten van de gevechten voorzag de overeenkomst de toegang van olietankers tot de haven van Hodeidah en twee vluchten per week vanaf de luchthaven van Sanaa. Daarnaast leidde het bestand er ook toe dat de luchtaanvallen door de Saudische luchtmacht stopgezet werden evenals de drone-aanvallen door de Houthi's op Saudisch grondgebied.⁸

Op 7 april 2022 ontsloeg de toenmalige Jemenitische president Hadi de vicepresident Ali Mohsen al Ahmar en droeg hij zijn eigen bevoegdheden over aan een nieuw opgerichte Presidential Leadership Council (PLC). De PLC staat onder voorzitterschap van Rasha al-Alimi en telt vertegenwoordigers van de verschillende facties van het anti-Houthi kamp. Analisten menen dat Saudi-Arabië en de VAE de vorming van de PLC voorstonden om de incompetente Hadi buiten spel te zetten en de verschillende anti-Houthi-groepen samen te brengen. De Houthi's verwierpen de PLC dadelijk als een illegale instelling.⁹

⁷ Ezilon Maps, s.d., [url](#)

⁸ United Nations, Office of the special envoy of the secretary-general for Yemen, 02/04/2022, [url](#); ACLED, s.d., [url](#)

⁹ Sanaa Center For Strategic Studies, 03/05/2022, [url](#); Carnegie Endowment for International Peace, 12/04/2022, [url](#)

Op 8 augustus 2022 verklaarde Hans Grundberg dat de wapenstilstand een tweede keer verlengd werd met twee maanden na een eerste verlenging in juni 2022. De vorige wapenstilstand leidde tot een afname van het aantal *Internally Displaced People* (IDP's) en geweldsincidenten, maar in Marib en Taiz vond nog wel een aanzienlijk aantal gevechten plaats.¹⁰

Eind augustus 2022 verdreven de STC en andere VAE-gesteunde eenheden Islah-troepen¹¹ uit de olierijke provincie Shabwah. De STC lijfde de provincie in, wat leidde tot spanningen binnen de PLC en een verzwakking van de positie van al-Alimi.¹² Volgens het Sanaa Center for Strategic Studies is opvallend hierbij dat Saoedi-Arabië niet reageerde op protest van Islah binnen de PLC. Het wijst er volgens deze bron mogelijk op dat Saoedi-Arabië toe zou staan dat de VAE haar eigen belangen nastreeft in Zuid-Jemen.¹³

Eind september 2022 werd de PLC naar Riyad geroepen door Saoedi-Arabië, de eerste keer sinds de inauguratie dat ze voltallig samenkwamen. Binnen de PLC nam de STC-president, Aydarus al-Zubeidi, in september-oktober 2022 geleidelijk een meer leidende rol op zich ten koste van al-Alimi. Dit en verschillende andere spanningen binnen de PLC hebben ertoe geleid dat deze in oktober 2022 politiek sterk verzwakt staat. Binnen het Houthi-kamp zouden er volgens het Sanaa Center for Strategic Studies dan weer spanningen zijn tussen onder andere hun ministeries van Defensie en Binnenlandse Zaken.¹⁴

Op 2 oktober 2022 is de wapenstilstand van april 2022 niet meer verlengd. De Verenigde Naties (VN) waren voordien aan het ijveren voor de verlenging van het bestand voor zes maanden, maar botsten op bijkomende eisen van beide partijen die verklaarden niet geïnteresseerd te zijn in deze verlenging in de huidige vorm. Daar komt bij dat afspraken van april 2022 over het openen van toegangswegen tot Taiz door de Houthi's in oktober 2022 nog steeds niet uitgevoerd zijn en dat de Houthi's bijkomende eisen stellen over het betalen van de lonen van hun ambtenarenapparaat.¹⁵ De VN en de VS voeren ondertussen druk diplomatiek overleg voor de vredesbesprekingen, maar het zwaartepunt van de onderhandelingen ligt nu bij bilaterale gesprekken tussen de Houthi's en de Saoedi's.¹⁶

Eind oktober-begin november 2022 voerden de Houthi's verschillende drone-aanvallen uit op olie-exportinfrastructuur in de door de PLC gecontroleerde gebieden. De Houthi's verklaren dat ze zo willen voorkomen dat buitenlandse oliebedrijven de grondstoffen van Jemen stelen, maar willen het wellicht gebruiken als hefboom in de onderhandelingen over het betalen van lonen van hun ambtenarenapparaat. Door de aanvallen viel de olie-export zowat volledig stil, wat een financiële aderlating betekent voor de PLC. Deze situatie zet zich voort tot 2024.¹⁷

In april 2023 vonden er verdere vredesgesprekken plaats tussen de Houthi's en de Saoedi's onder bemiddeling van Oman, maar zonder concrete resultaten. Op 17 augustus 2023 bezocht een Saoedische delegatie samen met Omani bemiddelaars Sanaa en op 14 september 2023 ging er voor de eerste keer een officiële Houthi-delegatie naar Riyad voor overleg. Ook deze besprekingen brachten geen werkelijke resultaten. De gesprekken zouden vooral moeizaam verlopen inzake de volledige

¹⁰ Carnegie Endowment for International Peace, 08/08/2022, [url](#); Middle East News, 02/10/2022, [url](#)

¹¹ Islah, een soennitische politieke partij geworteld in het Moslimbroederschap, is een invloedrijke coalitie van islamisten en tribale leiders die de Jemenitische regering steunt maar die in de eerste plaats gekant is tegen de Houthi's. Zie [2.4 Islah](#)

¹² Sanaa Center for Strategic Studies, 18/08/2022, [url](#); Middle East Eye, 26/08/2022, [url](#); Sanaa Center for Strategic Studies, 08/09/2022, [url](#)

¹³ Sanaa Center for Strategic Studies, 08/09/2022, [url](#)

¹⁴ Sanaa Center for Strategic Studies, 07/10/2022, [url](#); ICG, 30/09/2022, [url](#)

¹⁵ ICG, 30/09/2022, [url](#)

¹⁶ Sanaa Center for Strategic Studies, 14/09/2023, pp. 8-9, [url](#)

¹⁷ Sanaa Center for Political Studies, 16/12/2022, pp. 8-9, 21, [url](#); Abaad, 09/10/2023, [url](#); Sanaa Center for Strategic Studies, 15/07/2024, p. 35, [url](#); Sanaa Center for Strategic Studies, 16/10/2024, p. 14, [url](#)

heropening van de door de Houthi's gecontroleerde havens en de luchthaven van Sanaa alsook over heropbouwkosten, het verdelen van de olie- en gasinkomsten, de ambtenarenlonen en de terugtrekking van buitenlandse troepen.¹⁸

In de door de Houthi's gecontroleerde gebieden zijn de lonen van ambtenaren al zeven jaar niet uitbetaald, wat nu toch tot sociale onrust lijkt te leiden. Voor de Houthi's is het dan ook een breekpunt. De Saoedi's zouden voorgesteld hebben de lonen te betalen van de inkomsten van Jemenitische olie- en gasvelden maar botsen hierbij op de STC, die deze inkomsten zien als eigendom van zuidelijk Jemen.¹⁹

Binnen het coalitiekamp wordt de eenheid ondertussen ondermijnd door onderhuidse spanningen tussen de Saoedi's en de VAE. De door de Saoedi's gecontroleerde PLC onder leiding van al-Alimi probeert hierbij de macht van de door de VAE gesteunde STC onder leiding van al-Zubeidi in te perken door sinds juni 2023 actief de eigen invloed in de zuidelijke regio's al-Mahra en Hadramawt te versterken. In de voorgaande periode poogde de STC haar invloed in Hadramawt uit te breiden om zichzelf zo als de opvolger van het vroegere Zuid-Jemen te positioneren. Islah had hierop al gereageerd door bijkomende troepen te sturen en ook Saudi-Arabië dreigde met militaire actie indien de STC zich militair in Hadramawt zou versterken.²⁰ De STC reageerde hierop politiek door een apart vredesplan voor de zuidelijke regio's te eisen. Saudi-Arabië richtte hierop een Hadramawt National Council op die in de provincie een concurrent is voor de STC-gelieerde machtsgroepen. Daarnaast ijveren de vertegenwoordigers van de provincies Hadramawt, Shabwah en Marib voor economische autonomie, wat eveneens op verzet stuit van de andere PLC-leden omdat de olierijke regio's belangrijk zijn voor hun inkomsten.²¹

Na het formeel vervallen van de wapenstilstand in oktober 2022 hield de wapenstilstand in de praktijk grotendeels stand en hebben de conflictpartijen zich tot begin 2025 onthouden van grotere geweldsescalaties.²² Wel vonden er kleinere militaire treffens plaats en hebben zowel de Houthi's als de andere conflictpartijen stevig herbewapend en gerekruteerd. De Houthi's hebben hun frontposities ook stevig aangevuld.²³

De aanval van Hamas op Israël op 7 oktober 2023 schudde de politieke kaarten weer door elkaar. De Houthi's reageerden hierop immers met aanvallen op schepen in Rode Zee om een economische blokkade van Israël te veroorzaken. Dat leidde tot het stopzetten van de vredesgesprekken tussen de Saoedi's en de Houthi's en maakte de Houthi's weer tot paria's in het Westen terwijl de STC zich opnieuw kon positioneren als een betrouwbare anti-Houthi-partner.²⁴ Ondertussen vinden er een relatief hoog aantal incidenten van intertribaal geweld plaats in Jemen. Vooral in de provincies Shabwah, al-Bayda en Amran.²⁵

Wanneer de VS en het VK vanaf januari 2024 luchtbombardementen op Houthi-doelwitten uitvoeren als antwoord op de Rode Zee-aanvallen houdt Saudi-Arabië zich afzijdig. Het verklaart voor een vrije maritieme doorgang te zijn, maar wil een vernieuwd open conflict met de Houthi's vermijden uit vrees

¹⁸ Global Conflict Tracker, 17/10/2023, [url](#); Sanaa Center for Strategic Studies, 14/09/2023, p. 5, [url](#); Abaad, 09/10/2023, [url](#)

¹⁹ Sanaa Center for Strategic Studies, 14/09/2023, pp. 5, 8-9, [url](#)

²⁰ Sanaa Center for Strategic Studies, 14/09/2023, p. 13, [url](#); Sanaa Center for Strategic Studies, 15/08/2023, p. 5, [url](#); Sanaa Center for Strategic Studies, 15/02/2024, p. 6, [url](#); Carnegie Endowment, 23/12/2024, [url](#)

²¹ ICG, 04/05/2023, [url](#); Abaad, 24/06/2023, [url](#); Sanaa Center for Strategic Studies, 15/02/2024, p. 6, [url](#); Carnegie Endowment, 23/12/2024, [url](#)

²² ICG, 10/10/2023, [url](#); Abaad, 09/10/2023, [url](#); Sanaa Center for Strategic Studies, 16/10/2024, p. 14, [url](#); ICG, 01/2025, [url](#)

²³ ICG, 10/10/2023, [url](#); Sanaa Center for Strategic Studies, 15/02/2024, p. 8, [url](#)

²⁴ Sanaa Center for Strategic Studies, 15/02/2024, p. 7, [url](#)

²⁵ Rights Radar, 06/2024, p. 37, [url](#)

dat deze grote Saudische bouwprojecten zouden aanvallen die in de voorgaande twee jaar van de-escalatie opgestart zijn.²⁶ De VS heeft de Houthi's op 16 februari 2024 bestempeld als een *Specially Designated Global Terrorist Group* waardoor er minder geldstromen naar Sanaa gaan en de werking van humanitaire organisaties gehinderd wordt.²⁷

Op 1 juli 2024 startte er een nieuwe onderhandelingsronde tussen de Jemenitische overheid en de Houthi's, maar die eindigde na een week zonder enig resultaat buiten het voornemen om twee maanden later een nieuw gesprek te houden.²⁸ De aanvallen door de Houthi's op schepen in de Rode Zee vinden tot in 2025 nog steeds plaats, ondanks de acties van de VS, VK en Israël. Na het sluiten van een voorlopig bestand tussen Hamas en Israël op 19 januari 2025 verklaarden de Houthi's dat ze enkel nog schepen zullen aanvallen die een link met Israël hebben.²⁹

De Houthi's slagen er ook in om de maatschappelijke onvrede over economische moeilijkheden die er in hun gebieden leeft te neutraliseren via hun steun aan Gaza. Dit onder meer via grote wekelijkse protestmarsen in Sanaa. Tegelijkertijd zijn er weinig openingen voor een vredesovereenkomst met Saudi-Arabië in de nabije toekomst.³⁰

Hans Grundberg, de VN-gezant voor Jemen, verklaart in december 2024 dat de aanvallen door de Houthi's op schepen in de Rode Zee en de bombardementen door de VS, het VK en Israël in 2024 de ruimte voor vredesonderhandelingen verkleind hebben. Daarnaast verklaart Grundberg dat de veiligheidssituatie in Jemen kwetsbaar blijft langs de verschillende frontlijnen waar er voortdurend opflakkeringen van geweld plaatsvinden. Dit onder andere aan de fronten van al-Dhaleh, Hodeidah, Lahj, Marib, Sadah, Shabwah en Taiz. Hierbij zijn er meldingen van beschietingen van burgerwijken.³¹

Op 22 januari 2025 plaatste de Amerikaanse president Trump de Houthi's opnieuw op de lijst van terroristische organisaties nadat zijn voorganger Biden ze hiervan gehaald had. De ngo Oxfam merkt op dat dit negatieve gevolgen voor de bevolking kan hebben aangezien het kan leiden tot een afname van de invoer van voedsel, medicijnen en aardolie. Ook het doorsturen van geld naar Jemen door in het buitenland verblijvende Jemenieten komt hierdoor in het gedrang, wat de bestaansmiddelen van een aanzienlijk aantal Jemenieten ernstig kan inperken.³²

2. Actoren van geweld

Vooraf kan worden opgemerkt dat de groepen in het conflict vaak voorgesteld worden als pro-regering en pro-Houthi, maar dat de realiteit complexer is dan dat. Volgens Chatham House en het Panel van experts van de VN-Veiligheidsraad steunen veel Jemenieten noch de regering, noch de Houthi's, maar zijn ze lid van kleinere groepen met hun eigen identiteit, ideologie, bekommernissen en politieke doelstellingen.³³ De denktank Carnegie gebruikt de term "hybride soevereiniteiten" om de verschillende machtsfacties aan te duiden die betrokken zijn bij het conflict. De meeste van hen zijn in de jaren dat het conflict aansleept getransformeerd en sommigen hebben wisselende bondgenootschappen gekend.³⁴

²⁶ Sanaa Center for Strategic Studies, 15/02/2024, p. 7, [url](#)

²⁷ Sanaa Center for Strategic Studies, 09/04/2024, p. 4, [url](#); NCIAVHR, 11/09/2024, p. 7, [url](#)

²⁸ NCIAVHR, 11/09/2024, p. 7, [url](#)

²⁹ Sanaa Center for Strategic Studies, 09/04/2024, pp. 6, 8, [url](#); Al-Jazeera, 20/01/2025, [url](#)

³⁰ Sanaa Center for Strategic Studies, 09/04/2024, pp. 6, 8, [url](#)

³¹ United Nations, Office of the special envoy of the secretary-general for Yemen, 11/12/2024, [url](#)

³² Oxfam, 22/01/2025, [url](#)

³³ Chatham House, 25/05/2016, p. 4, [url](#); UNSC, 26/01/2016, pp. 2, 17-18, [url](#)

³⁴ Carnegie Endowment for International Peace, 09/06/2022, [url](#)

Het Center for Applied Research in Partnership with the Orient (CARPO) schrijft hierover dat de overheid nooit het monopolie over het gebruik van geweld had in Jemen en dat de grens tussen overheidsactoren en niet-overheidsactoren hierbij altijd al vaag was. Zo hadden bijvoorbeeld tribale structuren een duidelijke rol binnen de geledingen van defensie. Na de machtsovername door de Houthi's is het onderscheid tussen overheids- en niet-overheidsactoren echter volledig verdwenen in heel Jemen. Het landschap van veiligheidsactoren in Jemen is zeer heterogeen: gebieden waar naast de overheid ook andere spelers de veiligheidsactoren aansturen, gebieden waar niet-overheidsactoren de overheidsinstellingen overgenomen hebben (door sommigen wel, door anderen niet erkend), gebieden waar informele actoren zich geformaliseerd hebben en al dan niet loyaal zijn aan de overheid en gebieden waar de overheidsactoren niet erkend worden.³⁵

Samenvattend schrijft het European Union Institute for Security Studies (EUISS) over het conflict in Jemen: "rather than a simple, binary war, the situation is characterised by various layers of conflict with multiple state, hybrid, non-state actors and foreign state powers playing active roles".³⁶

2.1. Houthi's

De Houthi-beweging is ontstaan binnen het zaydisme, een sjiietische stekking van de islam die in de 9de eeuw in Jemen opgericht is door imam Yahya al-Hadi al-Haqq. Vanaf de 9de eeuw tot 1962 bestuurdde de zaydi-elite onder de leiding van een zaydi-imam het noorden van Jemen, met de stad Saada als centrum, waar ze zowel de religieuze als de seculiere macht hadden. In 1962 vindt er een republikeinse revolutie plaats waarbij de imam afgezet wordt en er een seculier gezag ingesteld is. Vanaf de jaren 1980 ontstaat er een revanchistische zaydi-beweging waarbinnen Badruddin Houthi een vooraanstaande stem is en die in de periode 2004-2010 de zes zogenaamde Saada-oorlogen voert tegen toenmalig president Saleh. Sinds 2011 is Abdulmalik al-Houthi de leider van de Houthi-beweging, al vervult hij geen officiële functies. Vanaf 2011 noemen de Houthi's zichzelf ook Ansar Allah (Partizanen van God).³⁷

In de periode 2012-2014 namen de Houthi's via enkele militaire acties de controle over de hele provincie Saada en delen van de provincie Amran over en in september 2014 bezetten ze de hoofdstad Sanaa.³⁸ Op 6 februari 2015 ontbinden de Houthi's en Saleh het parlement en stellen ze Muhammad Houthi aan als president van het Supreme Revolutionary Council (SRC) dat in de praktijk het bewind voert in de door de Houthi's gecontroleerde gebieden. In augustus 2015 richtten ze ook nog het Supreme Political Council (SPC) op. Vanaf 2017 hebben de Houthi's de volledige controle over Noord-Jemen verworven, waar zo'n 70 % van de Jemenitische bevolking verblijft.³⁹

In 2021 beschikken de Houthi's over strijdkrachten van ongeveer 200.000 manschappen. Volgens ACLED zijn deze samengesteld uit een heterogene groep van eenheden. Enerzijds is er het reguliere leger, maar daarnaast zijn er ook speciale militaire eenheden, gewapende milities onder het bevel van hooggeplaatste Houthi's en militaire formaties onder het bevel van tribale leiders. In principe moeten ze allen loyaal zijn aan de doelstellingen van de Houthi's maar de lokale commandanten hebben vaak een vorm van autonomie.⁴⁰

³⁵ CARPO, 15/04/2021, pp. 5-6, [url](#)

³⁶ European Union Institute for Security Studies, 21/04/2020, [url](#)

³⁷ ACAPS, 17/06/2020, pp. 2-3, [url](#); European Union Institute for Security Studies, 21/04/2020, p. 2, [url](#); Konrad Adenauer Stiftung, 10/2019, p. 12, [url](#)

³⁸ Chatham House, 18/11/2015, [url](#); ACAPS, 17/06/2020, p. 2, [url](#)

³⁹ ACAPS, 17/06/2020, p. 2, [url](#); ACLED, 09/02/2021, [url](#)

⁴⁰ ACLED, 09/02/2021, [url](#)

De onderzoeksorganisatie Assessment Capacities Project (ACAPS) schrijft dat de benaming Houthi-beweging en Ansar Allah in de praktijk door elkaar gebruikt worden, maar dat Ansar Allah feitelijk een onderdeel is van de bredere Houthi-beweging. Ansar Allah wil de politieke, culturele en religieuze doelstellingen van de Houthi's vooruit helpen. Ze wordt geleid door Fadhl Abu Talib en telt verschillende onderafdelingen zoals een politieke afdeling en afdelingen voor externe relaties, gezondheidszorg, onderwijs en media alsook een sociale dienst. Wanneer er naar de Houthi-beweging verwezen wordt dan slaat dit op een breder veld van actoren die niet noodzakelijk lid zijn van Ansar Allah.⁴¹ De grondlegger van de Houthi's, Badruddin, huwde vier maal en via deze huwelijken met andere stammen en de huwelijken van zijn kinderen (veertien zonen, zeven dochters) bouwde hij de basis van de beweging op. De aanhangers van het eerste uur, die mee streden tijdens de oorlogen van 2004-2010, vormen volgens ACAPS een tweede *inner circle* van de Houthi-beweging.⁴² Het Jemenitisch onderzoeksbureau Abaad schrijft in 2023 dat een deel van deze leidende personen gesneuveld zijn in de huidige oorlog, maar dat anderen terugkeerden naar hun thuisregio's, waar ze zich sterk verrijkten.⁴³

Abaad vermeldt dat het niet geweten is hoe de precieze beslissingsstructuur van de Houthi's opgebouwd is, maar ze onderscheidt twee grote machtsgroepen die onderling strijden voor macht en inkomsten. Binnen de eerste groep is Ahmed Hamid (Abu Mahfouz) de leidende figuur. Hij is officieel directeur van het bureau van de Chairman of the Supreme Political Council, Mahdi al-Mashat, maar zijn invloed zou zijn functie ver overstijgen. Hij oefent sterke controle uit over tal van bestuurlijke instellingen van de Houthi's. De tweede groep heeft Mohammed Ali Houthi (Abu Ahmed) als sterke man. Hij heeft sterke banden met leden van de Houthi-familie en controleert tal van overheidsinstellingen die inkomsten genereren.⁴⁴

Binnen de Houthi-structuren is er volgens ACLED ook sprake van interne twisten. Deze doen zich vooral voor tussen militieleiders die uit het noorden komen en de zogenaamde *mutahawwithin*, lokale leiders die bondgenoten werden van de Houthi's. Hierbij verdringen de eersten de gezagspositie van de lokale *mutahawwithin*. Deze twisten kunnen uitmonden in onderlinge gewapende gevechten.⁴⁵

In 2023 zien waarnemers een toename van spanningen binnen het Houthi-kamp. Enerzijds zijn de ambtenarenlonen al zeven jaar niet meer uitbetaald wat een deel van de bevolking in bittere armoede duwt. In 2023 neemt het aantal protesten hiertegen toe en krijgen deze steun van de General People's Congress⁴⁶-factie in het parlement en vakbondsvoorzitters. De Houthi's onderdrukken deze protesten met harde hand. Daarnaast leidt toenemende sociale ongelijkheid tot ontevredenheid. De Houthi-elite heeft zichzelf aanzienlijk verrijkt in de oorlogsjaren terwijl het gros van de bevolking het economisch moeilijk heeft. Zowel de bevolking als middenkaders van de Houthi's tonen steeds minder begrip voor deze situatie.⁴⁷ Sinds de inval van Israël in Gaza slagen de Houthi's erin om de maatschappelijke onvrede te kanaliseren in anti-Israëliëse protesten. Dit versterkt de legitimiteit van de groep en levert een aanzienlijk aantal nieuwe rekruten op. Daarnaast gebruiken ze de situatie voor een nieuwe golf van onderdrukking waarbij critici van de Houthi's beschuldigd worden van samenspanning met Israël en/of het Westen. Dergelijke beschuldigingen leiden vaak tot opsluiting en inbeslagname van

⁴¹ ACAPS, 17/06/2020, p. 3, [url](#)

⁴² ACAPS, 17/06/2020, p. 3, [url](#)

⁴³ Abaad, 23/07/2023, [url](#)

⁴⁴ Abaad, 23/07/2023, [url](#)

⁴⁵ ACLED, 09/02/2021, [url](#)

⁴⁶ De machtspartij van de vroegere president Ali Saleh. De partij is verdeeld en verzwakt, maar heeft nog een vertegenwoordiging in het Houthi gecontroleerde parlement in Sanaa. (Zie: Sanaa Center for Strategic Studies, 20/09/2022, [url](#))

⁴⁷ Sanaa Center for Strategic Studies, 14/09/2023, pp. 11-12, [url](#); Abaad, 09/10/2023, [url](#); Abaad, 23/07/2023, [url](#)

eigendommen.⁴⁸ In juni 2024 arresteerden de Houthi's 45 à 60 medewerkers van lokale en internationale ngo's en de VN op beschuldiging van lidmaatschap van een VS-spionagenetwerk. Een week daarvoor hebben de Houthi's al 44 personen ter dood veroordeeld op beschuldiging van spionage.⁴⁹

In augustus 2024 stelden de Houthi's een nieuwe regering aan. Er zitten nog enkele leden van de General People's Congress (GPC) van wijlen president Saleh in, maar de Houthi's houden de werkelijke macht met 15 van de 21 ministers uit Houthi-families. Tegelijk kwam er nieuwe wetgeving van kracht die de controle van de Houthi's over het gerecht versterkte en de macht van de Supreme Political Council erover vergrootte.⁵⁰

De Houthi's hebben banden met Iran, maar deze veranderden door de tijd en met de belangen van beide. Het Middle East Institute en Clingendael schrijven dat Iran militair materiaal en training levert aan de Houthi's die het ziet als een actor tegen Saudi-Arabië. Tegelijkertijd schatten ze in dat de invloed van Iran over de Houthi's eerder beperkt zou zijn.⁵¹

2.2. Jemenitische regering

2.2.1. Algemeen

Tot april 2022 was president Hadi het officiële hoofd van de Jemenitische overheid. Nadat Hadi in 2014 buiten gewerkt was door de Houthi's was hij vooral ondersteund door de Saoedi-geleide coalitie ([2.6. Saoedi-geleide coalitie](#)).⁵² Hij mistte evenwel legitimiteit wat ertoe leidde dat Hadi op 7 april 2022 zijn macht overdroeg aan de PLC die bestaat uit acht personen. Algemeen wordt aangenomen dat de Saoedi's en de VAE Hadi verplicht hebben om deze stap te zetten. De PLC staat onder het voorzitterschap van Rasha al-Alimi en telt vertegenwoordigers van de verschillende facties van het anti-Houthi-kamp gelijkmatig verdeeld tussen afgevaardigden uit het noorden en uit het zuiden. De leden zijn: de gouverneur van Marib Sultan al-Aradah, de president van de STC Aydarus al-Zubeidi, leider van de National Resistance forces Tareq Saleh, de stafchef van de vorige president Abdullah al-Alimi, gouverneur van Hadramawt Faraj al-Bahsani, de commandant van de Giants Brigades Abdelrahman al-Muharrami en parlamentslid Othman al-Mujali. Op 19 april 2022 trok de PLC naar Aden waar ze ingezworen werden. De Houthi's verwierpen de PLC als een illegale instelling.⁵³

Volgens analisten wilden de Saoedi's en de VAE met het oprichten van de PLC de onderlinge tegenstellingen binnen het anti-Houthi-kamp opheffen. Dit zowel op politiek als op militair vlak. In 2023 stellen analisten evenwel vast dat er binnen de PLC veel onenigheid heerst en dat het eerder een platform vormt om onderlinge machtsstrijden te voeren. De impact van de PLC lijkt vaak ook beperkt.⁵⁴ Dit zet zich door in 2024, zo ijvert de STC-vertegenwoordiger bijvoorbeeld voor een onafhankelijk zuiden terwijl de Islah-vertegenwoordiger voor een eengemaakt Jemen staat. De PLC is daarnaast ook niet betrokken bij de vredesgesprekken die de Houthi's rechtstreeks met de Saoedi's voeren, wat haar autoriteit verder ondermijnt. De PLC is verder zowel politiek als financieel volledig

⁴⁸ Sanaa Center for Strategic Studies, 09/04/2024, p. 6, [url](#)

⁴⁹ Sanaa Center for Strategic Studies, 15/07/2024, pp. 4, 10, [url](#); HRW, 26/06/2024, [url](#); Justice4Yemen Pact, 11/07/2024, [url](#)

⁵⁰ Sanaa Center for Strategic Studies, 16/10/2024, pp. 12-13, [url](#); ICG, 01/2025, [url](#)

⁵¹ Clingendael, 01/2023, [url](#); Middle East Institute, 11/01/2024, [url](#)

⁵² Counterterrorism Project, 04/2019, [url](#); European Council on Foreign Relations, 03/02/2020, [url](#); ICG, 02/07/2020, p. 12, [url](#); Middle East Institute (al-Dawsari N.), 04/2021, p. 7, [url](#)

⁵³ Sanaa Center For Strategic Studies, 03/05/2022, [url](#); Carnegie Endowment for International Peace, 12/04/2022, [url](#); ICG, 08/04/2022, [url](#)

⁵⁴ ICG, 04/05/2023, [url](#)

afhankelijk van Saoedi-Arabië. In april 2023 kwam de PLC wel via rechtstreekse onderhandelingen met de Houthi's een gevangenenruil overeen.⁵⁵ Binnen de PLC verdiepte zich ondertussen een interne breuklijn tussen leden die een eengemaakt Jemen voorstaan en leden die zuidelijke onafhankelijkheid nastreven. Deze breuklijn valt deels samen met de invloedstrijd tussen Saoedi-Arabië en de VAE. Al-Zubeidi, leider van de STC, is de voornaamste bepleiter van zuidelijke onafhankelijkheid en in mei 2023 hebben twee andere leden van de PLC zich openlijk aan zijn kant geschaard: Abdelrahman al-Muharrami, leider van de Giant Brigades en Faraj al-Bahsani, voormalig gouverneur van Hadramawt.⁵⁶

Sanaa Center schrijft in 2024 dat de PLC verdeeld blijft en dat de ogenschijnlijke legitimiteit van een aantal leden van de PLC voornamelijk voortkomt uit de militaire slagkracht die ze tot hun beschikking hebben.⁵⁷

2.2.2. Legereenheden

De eigen militaire slagkracht van de Jemenitische-regering is beperkt en steunt vooral op de coalitie. De militaire eenheden van de Jemenitische regering staan formeel onder bevel van stafchef Saghir bin Aziz en ze zijn aanwezig in de zuidelijke en oostelijke provincies van Jemen. Een deel van de Jemenitische troepen die formeel voor de Jemenitische regering strijden zijn echter ook verbonden met andere actoren, die vaak een eigen agenda hebben. Dit leidt soms tot gewapende treffens tussen verschillende eenheden die in naam allen onder de Jemenitische regering vallen.⁵⁸ Zo leidde de breuklijn, die sinds de oprichting van de PLC ontstond tussen troepen van de actoren die een eengemaakt Jemen voorstaan enerzijds en troepen van degenen die zuidelijke onafhankelijkheid voorstaan anderzijds, reeds tot gevechten tussen deze facties.⁵⁹ Daarnaast zijn er tot in minstens 2024 ook nog steeds een aantal gewapende eenheden die in de praktijk voor de regering strijden, maar die formeel dan weer niet onder de bevelstructuur vallen.⁶⁰

In november 2022 financierde Saoedi-Arabië de oprichting van een nieuwe militaire eenheid, de Nations Shield Forces, dat onder rechtstreeks bevel staat van al-Alimi, het hoofd van de PLC. De eenheid bestaat voornamelijk uit leden van de al-Subahaistam uit Lahj en staat onder operationele leiding van Bashir al-Madrabi (ook: Bashir Saif al-Subaihi), een salafistische veldcommandant. Het bevat verschillende eenheden van een voordien reeds opgerichte militaire groep, de al-Yemen al-Saeed-brigades. In november 2022 bracht de eenheid troepen naar Aden, wat tot spanningen met de STC leidde.⁶¹ In mei 2023 hebben ze de controle overgenomen over de al-Waida grensovergang, de enige actieve grenspost met Saoedi-Arabië. In 2024 waren de Nations Shield Forces vooral aanwezig in al-Dhala, Abyan, al-Bayda, Lahj, Aden en Hadramawt. Begin 2023 telde de eenheid zo'n 16.000 à 20.000 manschappen.⁶² Begin 2024 poogde de Nations Shield Forces om zich te vestigen in Mukalla om er de invloed van de VAE te temperen, maar VAE-gelieerde militaire eenheden verhinderden dit.⁶³

⁵⁵ ICG, 04/05/2023, [url](#); Brussels International Center (Sons S.), 23/10/2023, [url](#); Sanaa Center for Strategic Studies, 09/04/2024, p. 14, [url](#)

⁵⁶ ACLED, 31/01/2024, [url](#)

⁵⁷ Sanaa Center for Strategic Studies, 09/04/2024, p. 11, [url](#)

⁵⁸ ICG, 30/09/2022, [url](#); ACLED, 31/01/2024, [url](#)

⁵⁹ ICG, 30/09/2022, [url](#); ACLED, 31/01/2024, [url](#)

⁶⁰ NCIHVHR, 11/09/2024, p. 9, [url](#)

⁶¹ Sanaa Center for Political Studies, 16/12/2022, p. 10, [url](#); Sanaa Center for Strategic Studies, 16/10/2024, [url](#)

⁶² Sanaa Center for Strategic Studies, 10/03/2023, p. 10, [url](#); Middle East Institute, 24/07/2023, [url](#); Sanaa Center for Strategic Studies, 16/10/2024, p. 52, [url](#); Abaad, 2/06/2024, [url](#)

⁶³ Abaad, 2/06/2024, [url](#)

2.3. Joint Forces

De Joint Forces zijn samengesteld uit drie militaire eenheden: de Guards of the Republic, de Giant Brigades en de Tihama Resistance Forces. Ze zijn alle drie actief in de regio Hodeidah waar ze strijden tegen de Houthi's. Ze worden tot in 2024 ondersteund door de VAE. De drie eenheden opereren in de praktijk onafhankelijk van elkaar. In 2019 ondernam Tareq Saleh, de commandant van de Guards of the Republic, een poging om de andere twee onder zijn gezag te brengen, maar dit verliep zonder succes.⁶⁴

2.3.1. Guards of the Republic / National Resistance Forces

In 2012 ontbond toenmalig president Hadi de Republikeinse Garde van Saleh waarvan de grootste eenheid, de 3de brigade, geleid werd door Saleh's neef Tareq Saleh. Tareq Saleh werd kort na het aantreden van Hadi in april 2012 ontslagen, maar slaagde erin een militaire rol te blijven spelen en een deel van de Republikeinse Garde onder zijn bevel te houden. Daar komt bij dat Tareq Saleh een leidende figuur is van de General People's Congress (GPC), de partij van zijn vermoorde oom Saleh, vanwaar hij eveneens een zekere machtsbasis kon opbouwen, volgens Middle East Eye.⁶⁵

Tareq Saleh was na zijn ontslag door Hadi enige tijd een Houthi-bondgenoot, maar wisselde na de dood van zijn oom in 2017 van kamp. In 2018 bouwde Tareq Saleh met VAE-steun in Mokha de gewapende eenheid Guards of the Republic op, ook gekend als de National Resistance Forces. Een deel van die troepen bestond uit legereenheden van het vroegere Jemenitisch leger die na de dood van Ali Saleh het Houthi-kamp verlieten. Aan het hoofd van deze troepen trok hij samen met de Giant Brigades en de Tihama Resistance op naar de stad Hodeidah aan de oostkust om er de Houthi's te verdrijven. Het *Stockholm Agreement*⁶⁶ van eind 2018 onderbrak echter de optocht van Tareq Saleh. Ondertussen had Tareq Saleh wel de controle verworven over de Jemenitische oostkust ten zuiden van Hodeidah.⁶⁷ In april 2022 is Tareq Saleh aangesteld als lid van de PLC, ondanks deze aanstelling zijn de Guards of the Republic formeel niet ondergebracht in de structuur van militaire eenheden van de Jemenitische regering.⁶⁸

De Guards of the Republic bestaat uit tien brigades waarvan een derde leden van legereenheden van ex-president Saleh. Brigadegeneraal Sadiq Dowayd zou de adjunct-bevelhebber zijn.⁶⁹

Toen de VAE in juli 2019 aankondigden dat ze zich uit Jemen zouden terugtrekken, bracht Tareq Saleh zijn eigen troepen samen in een bondgenootschap met de Giant Brigades en Tihama Resistance om zo de Joint Forces op te richten. Dit ondergroef het gezag van de Hadi-regering, waarvan Tareq Saleh de autoriteit niet erkent. De Joint Forces stonden in 2019 formeel onder de leiding van generaal-majoor Haytham Qasim Tahir, maar Saleh zou de werkelijke leiding gehad hebben al bleef elke van de drie eenheden wel apart bestaan onder eigen bevel. In 2021 leidt Saleh nog steeds de anti-Houthi-troepen aan de kust van de Rode Zee die gesteund en gefinancierd worden door de VAE en volgens International Crisis Group (ICG) zo'n 40.000 manschappen tellen. Al-Masdar schat hun aantal op

⁶⁴ CARPO, 15/04/2021, p. 16, [url](#); Mwatana, 18/07/2024, p. 23, [url](#)

⁶⁵ Critical Threats (Gordon S.), 07/02/2013 [url](#); Al-Masdar, 11/05/2020, [url](#); Middle East Eye, 04/12/2019, [url](#); CARPO, 15/04/2021, p. 16, [url](#)

⁶⁶ Deze overeenkomst tussen de strijdende partijen zorgde voor een staakt-het-vuren in Hodeidah en het terugplooiën van de troepen. Daarnaast voorzag het ook in een gevangenenruil en gesprekken over een humanitaire corridor in Ta'iz.

⁶⁷ Critical Threats (Gordon S.), 07/02/2013 [url](#); Al-Masdar, 11/05/2020, [url](#); Middle East Institute, 04/02/2020, [url](#); Middle East Eye, 04/12/2019, [url](#); ICG, 02/07/2020, pp. 2, 17-18, [url](#); International Institute for Strategic Studies, 02/2021, p. 374, [url](#)

⁶⁸ ACLED, 31/01/2024, [url](#); Arab Center for Research and Policy Studies (Ardemagni E.), 17/04/2024, p. 17, [url](#)

⁶⁹ Al-Masdar, 03/01/2021, [url](#)

32.000 man en schrijft dat ze over zware wapens beschikken zoals tanks en artillerie.⁷⁰ ACLED schat het aantal manschappen van de Guards of the Republic zelf op zo'n 9.000 man in 2024.⁷¹ In 2023 openden de Guards of the Republic een eigen luchthaven in Mokha waardoor ze rechtstreeks wapenleveringen uit de VAE kunnen ontvangen.⁷²

2.3.2. (Southern) Giant Brigades

De Giant Brigades (ook: Southern Giant Brigades) zijn opgericht tussen 2016 en 2019 en voornamelijk actief aan de westkust van Jemen, maar waren bijvoorbeeld ook cruciaal voor het tegenhouden van het Houthi-offensief in Marib in 2020-2021. In augustus 2022 namen ze deel aan het verdrijven van Islah-eenheden uit de provincie Shabwa, wat de moeilijke positie van de PLC en onderlinge twisten van de leden ervan expliciet illustreerde. Ze zijn een van de machtigste militaire eenheden van de coalitietroepen. Ze tellen volgens verschillende bronnen zo'n 22.000 à 30.000 manschappen die voornamelijk gerekruteerd zijn in de provincies Lahj, al-Dhale, Abyan en Hodeidah. De meesten zijn salafisten en ze staan onder leiding van een lid van de PLC, de salafistische militaire commandant Abdelrahman al-Muharrami (Abou Zaraa). Brigadegeneraal Ali Salem al-Jasni voerde in 2021 het militaire bevel over de brigade.⁷³ Op 13 augustus 2023 bestormden ze het presidentieel paleis in Aden waar de toenmalige premier Maeen Saeed zetelt. Wellicht wilden ze Saeed onder druk zetten voor bijkomende financiële middelen. Al-Muharrami ontkent dit, mede onder druk van de algemene veroordeling die de actie oogstte.⁷⁴ Sinds eind 2023 zijn de eenheden ook actief in de provincies Shabwah, Marib en al-Dhaleh.⁷⁵ In 2023 is al-Muharrami aangesteld als vicepresident van de STC en sinds augustus 2024 houdt hij toezicht over alle militaire eenheden in de STC-gebieden.⁷⁶

2.3.1. Tihama Resistance

De Tihama Resistance is samengesteld uit vier brigades die elk ongeveer 7.000 manschappen tellen, volgens al-Masdar. Ze zijn bijna allen lokaal in Hodeidah geronseld en Tareq Saleh probeert hen onder zijn rechtstreeks gezag te plaatsen.⁷⁷ Ze zijn in 2014 ontstaan uit de, oorspronkelijk vreedzame, Tihama Mouvement als een reactie tegen de invasie van de Houthi's in Hodeidah. De beweging was oorspronkelijk gericht op politieke en economische emancipatie van hun regio en was anti-Saleh. Tihama Resistance staat dan ook op gespannen voet met de Guards of the Republic van Tareq Saleh.⁷⁸

2.4. Islah

Islah, een soennitische politieke partij geworteld in het Moslimbroederschap, is een invloedrijke coalitie van islamisten en tribale leiders die de Jemenitische regering steunt, maar die in de eerste plaats gekant is tegen de Houthi's.⁷⁹ De positie van Islah ligt niet altijd eenvoudig, illustratief hiervoor is dat

⁷⁰ Critical Threats (Gordon S.), 07/02/2013 [url](#); Al-Masdar, 11/05/2020, [url](#); Middle East Institute, 04/02/2020, [url](#); Middle East Eye, 04/12/2019, [url](#); ICG, 02/07/2020, pp. 2, 17-18, [url](#); International Institute for Strategic Studies, 02/2021, p. 374, [url](#); Al-Masdar, 03/01/2021, [url](#); ACLED, 31/01/2024, [url](#)

⁷¹ ACLED, 31/01/2024, [url](#)

⁷² Sanaa Center for Strategic Studies, 15/02/2024, p. 9, [url](#)

⁷³ Al-Masdar, 03/01/2021, [url](#); CARPO, 15/04/2021, p. 16, [url](#); Sanaa Center for Strategic Studies, 18/08/2022, [url](#); Sanaa Center for Strategic Studies, 14/09/2023, p. 14, [url](#)

⁷⁴ Sanaa Center for Strategic Studies, 14/09/2023, p. 14, [url](#); Acled, 31/01/2024, [url](#)

⁷⁵ ACLED, 31/01/2024, [url](#)

⁷⁶ Sanaa Center for Strategic Studies, 16/10/2024, [url](#)

⁷⁷ Al-Masdar, 03/01/2021, [url](#); CARPO, 15/04/2021, p. 16, [url](#)

⁷⁸ CARPO, 15/04/2021, p. 16, [url](#)

⁷⁹ ICG, 02/07/2020, pp. 13-14, [url](#)

Islah in het noorden van Jemen gesteund wordt door de Saoedi's die hen wapens leveren, maar dat tegelijkertijd de VAE tegen Islah gekant is omwille van hun wortels in de Moslimbroederschap. De VAE ontplooidde al gewelddadige acties tegen Islah en steunt anti-Islah-facties.⁸⁰

Sinds 2011 en zeker 2015 handelde Islah impliciet als een van de voornaamste politieke machtspartijen in Jemen. Een rol die Islah volgens het Sanaa Center for Strategic Studies niet altijd erkende. Haar macht dankte de partij enerzijds aan haar sterke organisatie, maar ook door haar rechtstreekse banden met president Hadi en vicepresident Ali al-Mohsen. De laatste jaren staat Islah echter steeds meer onder druk. Eerst door terreinverlies aan de Houthi's in de provincies al-Jawf, al-Bayda en Marib. Het aftreden van Hadi en al-Mohsen in april 2022 verzwakte de positie van Islah nog verder en in augustus 2022 is Islah dan weer uit de olierijke provincie Shabwah verdreven door de STC en andere door de VAE gesteunde milities. Dit leidde ertoe dat Islah nu enkel controle heeft over Marib, haar traditionele kernregio, en gewapende eenheden in Taiz. In Marib staat ze echter onder druk van VAE-gesteunde eenheden in het zuiden en oosten en door de Houthi's in het westen en noorden. Daarnaast heeft het ook politieke gevolgen aangezien Islah vertegenwoordigd is in de PLC en de huidige situatie kan leiden tot interne twisten binnen de PLC.⁸¹

In de stad en provincie Taiz was er na 2015 de zogenaamde Taiz Military Axis gevormd die verschillende militaire eenheden verenigde die de regio verdedigden tegen de Houthi's. In naam was deze Axis politiek neutraal, maar na 2019 is de Axis volledig onder controle gekomen van de lokale afdeling van Islah. De Axis staat vijandig ten aanzien van de troepen van Tareq Saleh, die ze als een stroman van de VAE zien, die op hun beurt anti-Islah zijn.⁸²

2.5. De Southern Transitional Council

Op 4 april 2017 werd in Aden de Southern Transitional Council (STC) opgericht. Dit gebeurde onder leiding van Aydarus al-Zubeidi en bin Breik en met steun van de VAE. Tot in 2024 blijft de VAE de voornaamste financierder van de STC en hebben ze er op die manier ook invloed over. De STC is geworteld in verschillende groeperingen die reeds sinds de jaren 2000 opkomen voor gelijke rechten van de zuiderlingen in Jemen en waarbinnen ook stemmen voor onafhankelijkheid opkwamen.⁸³

Op 25 april 2020 riep de STC zelfbestuur uit in de zuidelijke gebieden, ten koste van de toenmalige Hadi-regering. Verschillende gouverneurs van zuidelijke provincies verwerpen deze verklaring van de STC, waardoor het STC-bestuur in eerste instantie gold in Aden, de provincies Lahij en al-Dhaleh en een deel van de provincie Abyan. Volgens het Doha Instituut steunen de VAE de STC hierbij. ICG vermeldt dat de regering-Hadi dadelijk een militair offensief tegen de STC opzette, maar dat dit op niets uitliep.⁸⁴

Op 19 juni 2020 hebben STC-troepen verschillende militaire kampen en politiestations op het eiland Socotra ingenomen waardoor ze de controle over het eiland verwierven. Dit ondanks de aanwezigheid van een duizendtal Saoedische militairen op Socotra.⁸⁵

⁸⁰ Counterterrorism Project, 04/2019, [url](#); ICG, 02/07/2020, p. 2, [url](#)

⁸¹ Sanaa Center for Strategic Studies, 18/08/2022, [url](#); Middle East Eye, 26/08/2022, [url](#); Sanaa Center for Strategic Studies, 08/09/2022, [url](#)

⁸² Sanaa Center for Strategic Studies, 14/08/2021, pp. 9-10, 14, [url](#)

⁸³ Konrad Adenauer Stiftung, 10/2019, pp. 10, 12, [url](#); Chatham House, 18/11/2015, [url](#); ICG, 30/03/2021, [url](#); Mwatana, 18/07/2024, p. 24, [url](#)

⁸⁴ Arab Center for Research and Policy Studies, 04/05/2020, pp. 4-5, 7, [url](#); ICG, 30/08/2019, p. 5, [url](#); ICG, 02/07/2020, p. 16, [url](#)

⁸⁵ Behorizon, 16/06/2020, [url](#); ICG, 02/07/2020, p. 16, [url](#)

Sinds het aftreden van president Hadi in april 2022 slaagde al-Zubeidi erin om verschillende gewapende eenheden in de provincie Abyan die voordien trouw waren aan Hadi te laten overlopen naar de STC, wat zijn invloed vergroot. Het leidt er onder andere toe dat sommige niet-gewapende, politieke groepen in het zuiden toenadering zoeken tot de STC om toch nog enig gewicht in de schaal te kunnen leggen. De inname van de provincie Shabwah door de STC in augustus 2022 versterkte nog verder haar positie, zowel op het terrein als binnen de PLC.⁸⁶ Op 8 mei 2023 richtte al-Zubeidi de Supreme Executive Leadership op waarin verschillende vooraanstaande personen van de zuidelijke provincies zitten en die de positie van de STC als leidende politieke kracht in het zuiden moet versterken. Op 2 januari 2024 richtte al-Zubeidi de House of Commons (Amjlis al-Umm) op, een interne entiteit samengesteld uit de uitvoerende en wetgevende instanties van de STC.⁸⁷

Sinds mei 2017 kan de STC rekenen op de Security Belt Forces als een van haar militaire vleugels. De Security Belt Forces zijn als militaire eenheid opgericht in Aden in mei 2016 waarbij een aanzienlijk deel van de commandanten uit de provincies al-Dhaleh en Lahij afkomstig zijn en de manschappen grotendeels tot de Yafistam behoren. Hoewel ze formeel onder de bevelstructuur van de Jemenitische regering vallen opereren ze in de praktijk onafhankelijk daarvan volgens het Arab Center for Research and Policy Studies. De eenheden werden tot 2019 gefinancierd door de VAE waarna Saoedi-Arabië die betalingen overnam in het kader van de *Riyadh Agreement*.⁸⁸ In november 2021 beval al-Zubeidi om de Security Belt Forces in de structuur van het ministerie van Binnenlandse Zaken van de Jemenitische regering in te passen. Sindsdien is de loyaliteit van de eenheid enigszins verdeeld. De commandanten van Aden en Lahj, brigadegeneraals Jalal al-Rubhai en Husayn al-Saidi zijn STC-gelieerd en de commandanten van al-Dahleh en Abyan, Ahmad al-Qubba en Haydar Bafaqih zijn regeringsgelind.⁸⁹

Daarnaast heeft de STC ook de controle over de Elite Forces, een in 2016 opgerichte en door de VAE gefinancierde eenheid. Ze hebben geen eengemaakte bevelstructuur, maar zijn meer regionaal georganiseerd. De Shabwani Elite Forces vormen een onderdeel, maar die zouden sinds 2021 langzaam afgebouwd zijn tot ze in 2022 door de VAE vervangen zijn door de nieuw opgerichte Shabwani Defence Forces. Daarnaast zijn er de Hadrami Elite Forces, die drie brigades zouden tellen en onder bevel van generaal-majoor Faiz al-Tamimi staan. Er zijn ook meldingen van Elite Forces in Mahra en Socotra, maar die zouden in 2024 inactief zijn.⁹⁰

2.6. Saoedi-geleide coalitie

Op 25 maart 2015 startte Saoedi-Arabië in een coalitie van negen, voornamelijk Arabische landen, een militaire operatie tegen de Houthi's met instemming van de toenmalige Hadi-regering. Deze operatie draagt de naam Operation Decisive Storm. De volgende landen hebben hun steun aan de coalitie toegezegd: Bahrein, Koeweit, Qatar, VAE, Egypte, Jordanië, Marokko en Soedan.⁹¹ Egypte en Jordanië hebben echter slechts zeer beperkt deelgenomen aan de coalitie, in 2017 is Qatar uit de coalitie gezet en tegen 2020 hadden ook Marokko en Soedan de coalitie verlaten.⁹²

In juni 2019 verklaarden de VAE dat ze zich zouden terugtrekken. De VAE trokken daadwerkelijk een deel van de eigen troepen terug, maar ze blijven tot in 2024 een belangrijke actor in het conflict via

⁸⁶ Sanaa Center for Strategic Studies, 07/10/2022, pp. 29-30, [url](#); Sanaa Center for Strategic Studies, 08/09/2022, [url](#)

⁸⁷ ACLED, 31/01/2024, [url](#)

⁸⁸ ACLED, 18/12/2019, [url](#); Middle East Institute, 31/01/2023, [url](#); Arab Center for Research and Policy Studies (Ardemagni E.), 17/04/2024, p. 16, [url](#)

⁸⁹ ACLED, 31/01/2024, [url](#)

⁹⁰ ACLED, 31/01/2024, [url](#)

⁹¹ Critical Threats, 23/04/2015, [url](#)

⁹² Carnegie Endowment for international Peace (Nagi A.), 31/03/2020, [url](#); Mwatana, 09/2021, p. 40, [url](#)

enkele eigen troepenbasissen in het zuiden en verschillende milities die ze blijven trainen en financieren.⁹³

Binnen de coalitie zijn Saoedi-Arabië en de VAE tot in 2024 de belangrijkste actoren en volgens ICG hebben ze in 2016 onderling hun actieterrein in Jemen verdeeld. Hierbij overzien de VAE de operaties in het zuiden en aan de kust van de Rode Zee, en Saoedi-Arabië die in het noorden van Jemen. Sinds 2022-2023 zijn er volgens analisten evenwel toenemende spanningen tussen Saoedi-Arabië en de VAE, waarbij ze er beide naar streven om de invloed van de andere in te perken. Saoedi-Arabië wil vooral zijn grens beveiligen en Islah steunen terwijl de VAE focust op het inperken van de Houthis, het behouden van lokale allianties en het beschermen van commerciële belangen.⁹⁴

Vanaf de start van de Saoedische militaire tussenkomst voerde de Saoedische luchtmacht tal van bombardementen uit op Houthis-doelwitten in Jemen. Sinds de wapenstilstand van april 2022 hebben de Saoedi's deze bombardementen stilgelegd. Daarnaast financieren de Saoedi's de mobilisatie van stammen in Noord-Jemen om zich te verzetten tegen de Houthis, voornamelijk rond Marib, en Zuid-Jemen. Verder onderhouden ze de legereenheden van de PLC zoals de Nations Shield Forces.⁹⁵ Ook de VAE financieren sinds september 2015 meerdere lokale milities (zie infra).⁹⁶

In juni 2020 schrijven verschillende Jemen-analisten op het onafhankelijk mediaplatform The Medialine dat Saoedi-Arabië een manier zoekt om zich terug te trekken uit het Jemenitisch conflict. Dit leidde tot de eerste wapenstilstand van april 2022. Toen de Houthis in oktober 2022 tegenstribbelden voor een verlenging en ze ondanks het bestand aanvallen uitvoerden op de door de PLC-gecontroleerde olie-installaties in het zuiden bleven de Saudi's toch verder vredesonderhandelingen voerden. De vredesgesprekken die de Saoedi's rechtstreeks met de Houthis houden en een bezoek van een Saoedische onderhandelingsdelegatie aan Sanaa in april 2023 en ontmoetingen tussen *high-profile* delegaties tijdens de hadj in juni 2023 geven aan dat de Saoedi's nog steeds een uitweg zoeken. Hierbij betrekken ze de PLC niet bij de vredesgesprekken. Uiteindelijk leidde de Israëlische invasie in Gaza en de reactie van de Houthis hierop tot het opschorten van de vredesgesprekken. Zolang deze situatie aanhoudt lijkt er weinig kans op het hervatten van deze gesprekken en een mogelijke uitweg voor de Saudi's.⁹⁷

Zoals bovenstaand al vermeld begonnen de VAE in juni 2019 met de geleidelijke terugtrekking van hun troepen uit Jemen. Tegen oktober 2019 waren ze volledig vertrokken uit Aden, maar in 2023 hielden ze nog wel een eigen militaire aanwezigheid aan in onder meer Hadramawt. De VAE verklaarde hierbij dat het van plan is een beperkt aantal troepen in Jemen te houden. Officieel voor antiterreurmaatregelen maar in de praktijk ook om economische belangen te beschermen.⁹⁸ Naast de beperkte aanwezigheid van eigen troepen blijft de VAE op het terrein de belangrijkste militaire machtsfactor binnen de coalitie doordat het een groot aantal lokale, Jemenitische gewapende eenheden structureel financiert en ondersteunt.⁹⁹

⁹³ Carnegie Endowment for international Peace (Nagi A.), 31/03/2020, [url](#); Sanaa Center for Strategic Studies, 08/09/2022, [url](#); The New Arab, 07/08/2023, [url](#); ACLED, 31/01/2024, [url](#); Sanaa Center for Strategic Studies, 16/10/2024, [url](#)

⁹⁴ ICG, 30/09/2022, [url](#); The New Arab, 07/08/2023, [url](#); ACLED, 31/01/2024, [url](#); Carnegie Endowment, 23/12/2024, [url](#); Mwatana, 18/07/2024, p. 24, [url](#)

⁹⁵ Sanaa Center for Strategic Studies, 08/09/2022, [url](#); Sanaa Center for Political Studies, 16/12/2022, p. 10, [url](#)

⁹⁶ Konrad Adenauer Stiftung, 10/2019, p. 10, [url](#)

⁹⁷ The Medialine, 09/06/2020, [url](#); The New Arab, 12/04/2023, [url](#); Sanaa Center for Strategic Studies, 15/02/2024, p. 4, [url](#); Sanaa Center for Strategic Studies, 09/04/2024, pp. 13-14, [url](#)

⁹⁸ Sanaa Center for Strategic Studies, 31/01/2021, p. 18, [url](#); SAM, 22/09/2021, p. 14, [url](#); Friedrich Ebert Stiftung, 06/2023, p. 2, [url](#); Carnegie Endowment, 23/12/2024, [url](#)

⁹⁹ Sanaa Center for Strategic Studies, 30/01/2020, pp. 25-26, [url](#); Konrad Adenauer Stiftung, 10/2019, p. 10, [url](#); Sanaa Center for Strategic Studies, 09/04/2024, p. 11, [url](#)

De voornaamste paramilitaire groepen die de VAE ondersteunt zijn: de Security Belt Forces in Aden, de Logistics and Support Forces, de Shabwami Elite Forces in Shabwa, de Hadrami Elite Forces in Hadramawt, de Abu al-Abbas Brigades in Taiz, de Giant Brigades aan de westkust en de Guards of the Republic van Tareq Saleh. In 2021 financieren de VAE zo naar schatting 90.000 manschappen en volgens al-Masdar sturen ze hen ook aan vanuit commandoposten in Mukalla, Aden, Balhaf en Mokha. Zoals in [2.5. De Southern Transitional Council](#) toegelicht, zijn de VAE ook belangrijke leenheren van de in 2017 opgerichte STC. De bovenvermelde Security Belt Forces en de Logistics and Support Forces staan zeer dicht bij de STC, al hebben de bevelhebbers ook een zekere autonomie.¹⁰⁰

2.7. Tribale militias

De tribale militias zijn een factor in de machtspolitiek in Jemen, maar kunnen niet verbonden worden aan één conflictpartij. Volgens Charles Schmitz van de universiteit van Maryland zijn de tribale militias gefragmenteerd en opgebouwd volgens interne en externe rivaliteiten. Ze vormen geen verenigd blok, maar zijn verdeeld volgens tal van kleinschalige, lokale conflicten.¹⁰¹ Schmitz en Nadwar al-Dawsari van het Middle East Institute schrijven dat tribale groepen in de eerste plaats lokale belangen en machtsevenwichten nastreven binnen hun eigen gebied. Vooral het machtsevenwicht met geografisch nabije groepen is voor hen belangrijk. Wanneer nationale actoren zich tot hen richten zullen ze vaak niet in de eerste plaats geïnteresseerd zijn in bijvoorbeeld de ideeën van een politieke partij maar in de middelen die de nationale actor ter beschikking heeft en wat dit betekent voor lokale machtsverhoudingen.¹⁰²

Schmitz merkt ook op dat de grenzen tussen verschillende tribale groepen niet altijd heel duidelijk afgelijnd zijn. Ook het behoren tot een specifieke tribale groep volgt niet altijd automatisch vanuit de afkomst van een persoon, maar kan een persoonlijke loyauteitsverklaring zijn.¹⁰³

Al-Dawsari merkt op dat tribale groepen vaak eerder egalitair zijn en niet hiërarchisch opgebouwd. Tribale leiders hebben hierbij geen absoluut gezag over hun tribale groep. Een tribale leider kan zijn groep wel beïnvloeden, maar kan hen niet dwingen tot het maken van bepaalde keuzes zolang die de belangen van de groep niet schaden. Zo vechten bijvoorbeeld veel leden van de al-Shajanstam in al-Jawf aan de kant van de Jemenitische regering terwijl de stamleider, Abdulsalam Shaiat, de Houthis steunt. Binnen de geografische zone van hun stam zijn stamleden wel verplicht om in de eerste plaats loyaal te zijn aan de stam en hun persoonlijke keuzes op de tweede plaats te zetten. Dit om te voorkomen dat stammen getroffen zouden worden door interne strijd.¹⁰⁴

Volgens Schmitz en al-Dawsari is de rol van tribale groepen sinds het instorten van het centraal staatsbestuur in Jemen wel belangrijker geworden omdat de bevolking zich tot tribale leiders wendt voor ordehandhaving en basisvoorziening.¹⁰⁵ Het VN-Panel van experts voor Jemen schrijft in 2019 eveneens dat het tribale systeem volgens hun rapportering een vitale rol speelt in de hulp distributie en toedeling. Zeker in afgelegen gebieden waar hulporganisaties niet zelf aanwezig zijn en geen opvolging kunnen doen maar vanop afstand werken.¹⁰⁶

¹⁰⁰ Sanaa Center for Strategic Studies, 30/01/2020, pp. 25-26, [url](#); Konrad Adenauer Stiftung, 10/2019, p. 10, [url](#); Sanaa Center for Strategic Studies, 31/01/2021, p. 17, [url](#); Al-Masdar, 03/01/2021, [url](#); Arab Center for Research and Policy Studies (Ardemagni E.), 17/04/2024, p. 17, [url](#)

¹⁰¹ Istituto per gli Studi di Politica Internazionale, 19/03/2018, [url](#)

¹⁰² CTC Sentinel (Schmitz C.), 10/2011, [url](#); Middle East Institute (N. al-Dawsari), 04/2021, pp. 7-8, [url](#)

¹⁰³ CTC Sentinel (Schmitz C.), 10/2011, [url](#)

¹⁰⁴ Middle East Institute (al-Dawsari N.), 04/2021, p. 7, [url](#); Yemen Policy Center (al-Dawsari N.), 10/2024, [url](#)

¹⁰⁵ Istituto per gli Studi di Politica Internazionale, 19/03/2018, [url](#); Yemen Policy Center (al-Dawsari N.), 10/2024, [url](#)

¹⁰⁶ OHCHR, 03/09/2019, pp. 197-198, [url](#)

In de periferie in Jemen deed er zich ook een trend voor waarbij de veiligheid afgewenteld werd naar lokale milities.¹⁰⁷ Deze volkscomités bestonden uit verschillende politieke strekkingen (Islah, salafisten en soennieten).¹⁰⁸ Bovendien werd lidmaatschap dikwijls politiek bepaald. Zo betaalde de gouverneur van Abyan de salarissen hoofdzakelijk uit aan stammen die hem steunden, wat voor onvrede zorgde. Verschillende tribale milities kwamen daardoor in aanvaring met regeringstroepen of met elkaar, met als gevolg dat stammenconflicten hierbij soms uitgevochten werden onder het mom van de strijd tegen al-Qaeda.¹⁰⁹

In sommige gevallen kunnen tribale groepen grotere gebieden beheersen. Zo schrijft de Oxford Research Group in 2019 dat de uitgestrekte provincie Hadramawt in het noorden en het binnenland (Wadi Hadramawt) door de Jemenitische regering gecontroleerd wordt, maar dat in het zuiden de Hadramawt Tribal Confederacy (HTC, ook: Hadramawt Tribal Alliance) de dienst uitmaakt. Er vonden al meermaals militaire confrontaties tussen beide plaats. ICG vermeldt in 2020 dat de HTC vooral hun lokale autonomie ten aanzien van de Jemenitische regering en de STC wil bewaren en dat de VAE wellicht de HTC steunen.¹¹⁰

In 2023 steunde Saoedi-Arabië dan weer de oprichting van de Hadramawt National Council, een organisatie die autonomie voor Hadramawt steunt, maar dan binnen het kader van de Jemenitische staat. Deze organisatie moet een tegenbeweging vormen tegen de separatistische aspiraties van de STC.¹¹¹

Verschillende bronnen vermelden dat Hadramawt vooral olie-inkomsten gebruikt om zijn autonomie te ondersteunen. Hadramawt ontwikkelt hierbij een eigen identiteit die zowel de Jemenitische regering als de onafhankelijkheidseis van het zuiden verwerpt.¹¹² In juli-augustus 2024 blokkeerde de Hadramawt Tribal Alliance enige tijd de olie-uitvoer naar andere provincies om zo al-Alimi van de PLC onder druk te zetten om de elektriciteitsvoorzieningen van de provincie te verbeteren. In 2024 zoekt VAE actief naar het winnen van invloed bij tribale groepen in Hadramawt. Dit ook om het door haar gesteunde STC meer invloed in de provincie te verschaffen. Saudi-Arabië probeert op haar beurt zijn invloed bij de tribale groepen van Hadramawt verder uit te breiden om zo de invloed van de VAE te beperken. Hiertoe richtte Saudi-Arabië in juni 2024 de Hadramawt National Council op.¹¹³

In de provincie Mahra, aan de grens met Oman, zijn de lokale tribale groepen en milities heel invloedrijk volgens Carnegie Endowment in 2020. De VAE en de STC hebben al vruchteloos geprobeerd de controle over het gebied te verwerven. Vanaf 2017 probeert Saoedi-Arabië er een voet aan de grond te krijgen en in 2019 hadden ze controle over enkele havens en grensovergangen. De Saoedi's hebben enkele stammen aan zich kunnen binden en externe milities naar het gebied gebracht, maar toch dienen ze rekening te houden met de belangen en invloed van de tribale groepen. Oman ziet de Saoedische aanwezigheid ondertussen als een bedreiging en steunt stammen die anti-Saoedisch ingesteld zijn. De tribale groepen zijn zo gesplitst in een pro-Oman en een pro-Saoedisch deel, maar

¹⁰⁷ CTC (Coombs C.L), 20/03/2013, [url](#); Critical Threats, 25/7/2012, [url](#); Bertelsmann Stiftung, 19/03/2024, pp. 7, 12, [url](#)

¹⁰⁸ CTC (Coombs C.L), 20/03/2013, [url](#); Critical Threats, 25/7/2012, [url](#)

¹⁰⁹ Critical Threats (Gordon S.), 07/02/2013 [url](#); CTC (Coombs C.L), 20/03/2013, [url](#)

¹¹⁰ Oxford Research Group, 10/07/2019, [url](#); ICG, 02/07/2020, pp. 2, 17, [url](#)

¹¹¹ Sanaa Center for Strategic Studies, 16/10/2024, p. 53, [url](#)

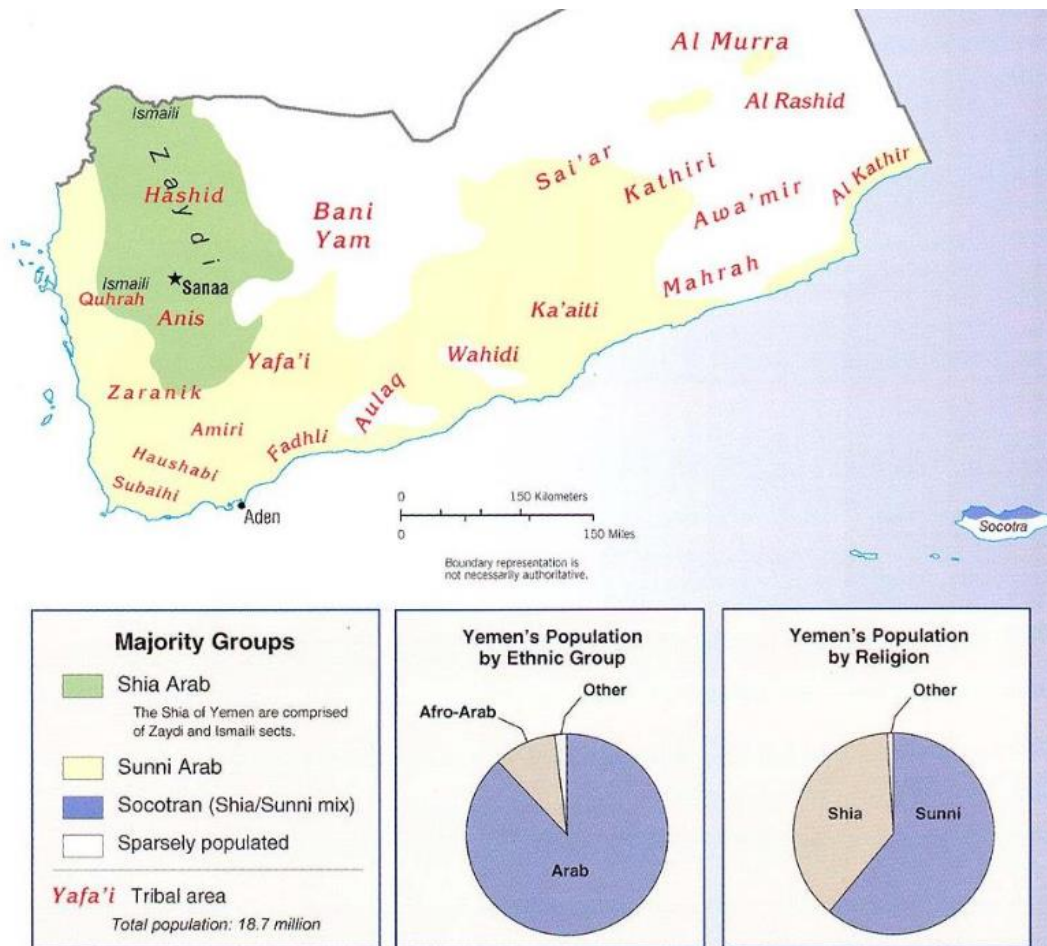
¹¹² Sanaa Center for Strategic Studies, 30/01/2020, pp. 51-52, [url](#); Carnegie Endowment for International Peace, 27/03/2020, [url](#)

¹¹³ Sanaa Center for Strategic Studies, 09/04/2024, pp. 47-48, [url](#); Sanaa Center for Strategic Studies, 16/10/2024, pp. 14-15, 53, [url](#)

onderlinge tribale controlemechanismen zorgen ervoor dat de stabiliteit in de provincie bewaard blijft.¹¹⁴

In tegenstelling met de rest van Jemen is specifiek in het door de Houthi's gecontroleerde gebied de invloed van de stammen sterk ingeperkt. De Houthi's gebruikten het verzwakken van de stammen als middel om hun eigen controle te versterken. Hierbij gebruikten ze vaak verdeel-en-heerstechieken, stelden ze zwakke figuren aan als stamleiders en verbraken ze overeenkomsten met stammen.¹¹⁵ Door de tijd hebben ze zo de invloed van noordelijke stammen zoals de Hashid en de Bakil sterk ingeperkt. Soms hadden de Houthi's eerst een alliantie met een tribale groep wat later veranderde in een conflict. Zo hadden de Houthi's sinds 2012 een akkoord met de Hajour-stam in het noorden, voornamelijk via bemiddeling van voormalig president Saleh. Na de dood van Saleh in 2017 ontstonden er evenwel spanningen tussen de Houthi's en de Hajour die opliepen tot een hevige militaire confrontatie in maart 2019. De Houthi's hebben hierbij de Hajour militair verslagen.¹¹⁶

Onderstaande kaart geeft een overzicht van de traditionele regio's van de voornaamste stammen:

Kaart 2 - Yemeni tribes¹¹⁷

¹¹⁴ Carnegie Endowment for International Peace (Nagi A.), 31/03/2020, [url](#); OHCHR, 03/09/2019, p. 145, [url](#); Sanaa Center for Strategic Studies, 29/02/2020, pp. 15-16, [url](#)

¹¹⁵ Sanaa Center for Strategic Studies, 10/03/2023, p. 8, [url](#); Abaad, 23/07/2023, [url](#)

¹¹⁶ Carnegie Endowment for International Peace (Shuja al-Deen M.), 23/04/2019, [url](#)

¹¹⁷ Deeproot (al-Hamdani R.), 15/12/2019, p. 8, [url](#)

2.8. Al-Qaeda in the Arabian Peninsula – Ansar al-Sharia

In 2009 werd een *offshoot* van al-Qaeda opgericht, genaamd Ansar al-Sharia (Partisans of Islamic Law) of al-Qaeda of the Arabian Peninsula (AQAP). Deze groepering heeft een meer lokale inslag en bestaat uit een mix van al-Qaeda-strijders en jonge lokale rekruten. Volgens The Washington Institute waren bij de oprichting ook vooraanstaande leden van het Saleh-regime betrokken.¹¹⁸ De groep streeft naar een islamistisch model zoals dat van de Taliban in Afghanistan. In het jaar na haar oprichting voerde de groepering verschillende voedsel- en waterdistributiecampaagnes uit en zond het *sharia*-rechters om lokale rechtbanken bij te staan bij hun achterstand. Zo kende de groepering een snelle verspreiding.¹¹⁹ In de periode 2011-2018 kende AQAP wisselende successen in het zuiden van Jemen en controleerde het er enige tijd verschillende regio's, maar vanaf 2018 zijn ze in het defensief gedwongen.¹²⁰

The National schrijft in april 2021 dat AQAP na jaren van neergang opnieuw probeert te hergroeperen. De groepering onderneemt deze pogingen voornamelijk in gebieden waar er een aanwezigheid is van het Moslimbroederschap. The National schrijft dit nadat AQAP in maart-april 2021 een drietal aanslagen opeiste.¹²¹ Ook op 11 juni 2021 voerde AQAP in Zinjibar nog een aanslag uit op Security Belt Forces waarbij zeven soldaten om het leven kwamen en er 25 gewond raakten. De Security Belt Forces verklaarden een week later dat ze de leider en dertien leden van de AQAP-cel die de aanslag uitvoerden, konden arresteren.¹²²

Volgens The National en Political Geography Now heeft AQAP in 2021 nog een aanwezigheid in de provincies Hadramawt en Shabwa zonder dat het er echt nog zones rechtstreeks onder zijn controle heeft.¹²³

In 2022 voerden STC-troepen verdere operaties uit tegen AQAP in de provincies Shabwa en Abyan. In Abyan namen ze de Omayran-vallei in, op dat moment de grootste basis van AQAP in Jemen. Ook in Shabwa verdreven ze AQAP uit enkele regio's. Dit leidde ertoe dat AQAP in september 2022 enkele acties uitvoerde in al-Bayda. Sinds september 2022 ziet ACLED echter een afname van het aantal acties door AQAP, nadat ze in het eerste deel van 2022 nog een stijging vertoonden. In de periode juni 2022 – april 2023 registreerde ACLED geen gevechten meer tussen AQAP en de Houthis.¹²⁴ Begin 2023 zijn er twee AQAP-commandanten, Husayn Haddul en Hamad al-Tamani, gedood in vermoedelijke VS-droneaanvallen. In de eerste drie maanden van 2023 vonden volgens ACLED alleen nog een aantal AQAP-acties plaats in Abyan en waren ze gericht tegen de STC. De frequentie van AQAP-operaties nam hierbij geleidelijk verder af.¹²⁵

Volgens Mwatana is AQAP in 2023 voornamelijk aanwezig in de provincie Abyan waar er gewapende incidenten plaatsvonden in de districten al-Sawadia en Maswarah. Daarnaast gebeurde dit ook in de provincie Shabwah in de districten al-Said, Hatab en Murkah al-Ulya.¹²⁶ In mei 2023 voerde AQAP twee drone-aanvallen uit op Shabwa Defence Forces, de eerste keer dat ze dergelijke wapens

¹¹⁸ The Washington Institute, 30/09/2019, [url](#)

¹¹⁹ ICG, 20/10/2011, [url](#)

¹²⁰ Critical Threats, 14/08/2014, [url](#); ICG, 27/03/2015, p. 5, [url](#); Critical Threats, 20/03/2015, [url](#); Chatham House, 18/11/2015, p. 9, [url](#)

¹²¹ The National, 10/04/2021, [url](#)

¹²² The National, 14/07/2021, [url](#)

¹²³ The National, 10/04/2021, [url](#); Political Geography Now, 28/09/2021, [url](#)

¹²⁴ Sanaa Center for Strategic Studies, 07/10/2022, pp. 15 & 18, [url](#); ACLED, 14/10/2022, [url](#); ACLED, 06/04/2023, [url](#)

¹²⁵ ACLED, 06/04/2023, [url](#)

¹²⁶ Mwatana, 18/07/2024, p. 24, [url](#)

gebruikten. Daarna voerde AQAP ook een reeks aanvallen tegen de STC uit in Abyan waarbij verschillende tientallen STC-militairen gedood zijn.¹²⁷

In 2023 was er een zekere toename van het aantal acties door AQAP waarneembaar. Een factor hierin zou de rol zijn van Saif al-Adel, een in Iran gevestigde Egyptenaar die de internationale leiding over de beweging heeft. De aanvallen voerde AQAP vooral uit op Westerse, Saudische en VAE-doelwitten, wat in strijd is met de tactiek van de lokale Jemenitische leider Khaled Batarfi die vooral Houthi-doelen viseert. Dit leidt tot spanningen binnen AQAP.¹²⁸ In maart 2024 overleed Batarfi aan een ziekte waarna Saad Al-Awlaqi hem opvolgde. De verhouding tussen al-Adel en Al-Awlaqi zou eveneens gespannen zijn.¹²⁹ Na de aanstelling van Al-Awlaqi kwamen er een aantal vooraanstaande leden van AQAP in onduidelijke omstandigheden om het leven, wat het vermoeden doet rijzen dat hij afrekent met potentiële concurrenten.¹³⁰

2.9. Verenigde Staten van Amerika

Op 9 juni 2020 verklaarde president Trump aan het Amerikaanse Congres dat de VS een beperkt aantal militairen in Jemen heeft om acties tegen AQAP en IS te ontplooiën. Daarnaast werken VS-militairen volgens Trump nauw samen met de Jemenitische regering en regionale partners. Verder leveren VS-militairen ook advies en inlichtingen aan partners die strijd leveren met de Houthi's.¹³¹

Sinds het aantreden van president Biden in 2021 vonden er nog maar een beperkt aantal drone-aanvallen plaats (zie: [3.3.2 Amerikaanse drone-aanvallen](#)).¹³²

In 2021 verklaarde president Biden dat de VS alle steun en alle wapenleveringen voor aanvallende operaties voor de oorlog in Jemen zouden stopzetten. Wel zou de VS nog "defensieve wapens" aan Saoedi-Arabië blijven leveren. Aan de VAE blijft de VS wel alle soorten wapens verkopen.¹³³

Op 12 januari 2024 voerde de VS samen met het VK luchtbombardementen uit op zo'n zestig Houthi-doelwitten. De VS begonnen deze campagne naar aanleiding van de aanvallen die de Houthi's uitvoerden op handelsschepen in de Rode Zee. De Houthi's waren deze campagne begonnen als reactie op de aanval van Israël op Gaza. Eind 2023 had de VS al haar marine-aanwezigheid in de Rode Zee opgevoerd om de scheepvaartroute te beschermen.¹³⁴ Op 10 januari 2025 voerde de VS haar recentste luchtbombardementen uit op Houthi-doelwitten. [Hoofdstuk 3.3.2.](#) geeft meer toelichting over het aantal uitgevoerde bombardementen.¹³⁵

3. Aard en intensiteit van het geweld

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA) schrijft dat er meer dan 51 frontlijnen zijn in Jemen. Het ligt niet in het bereik van deze COI Focus om al deze fronten exhaustief

¹²⁷ Sanaa Center for Strategic Studies, 15/02/2024, po. 8-9, [url](#)

¹²⁸ Sanaa Center for Strategic Studies, 15/02/2024, pp. 8-9, [url](#); Sanaa Center for Strategic Studies, 09/04/2024, p. 4, [url](#)

¹²⁹ Sanaa Center for Strategic Studies, 09/04/2024, p. 4, [url](#)

¹³⁰ Sanaa Center for Strategic Studies, 09/04/2024, p. 23, [url](#)

¹³¹ Congressional Research Service, 19/06/2020, p. 1, [url](#)

¹³² New America, 2023, [url](#); Airwars, 2023, [url](#)

¹³³ Mwatana, 09/2021, p. 54, [url](#)

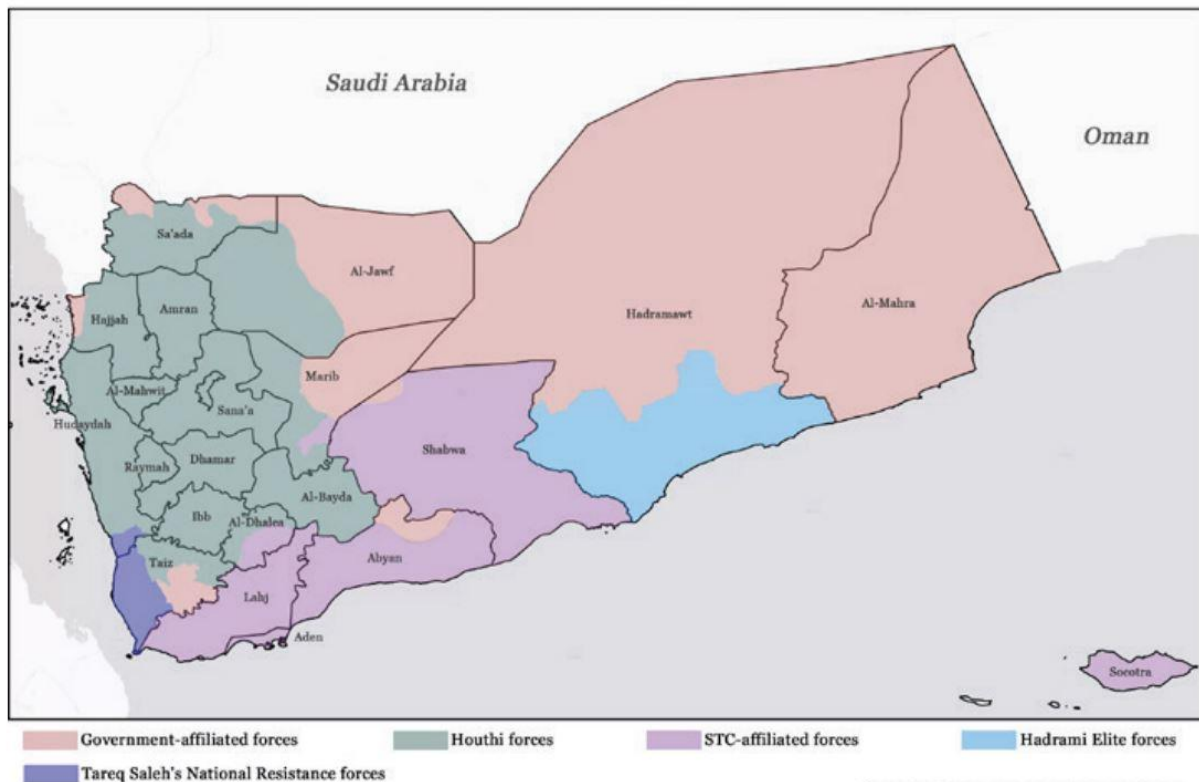
¹³⁴ Stimson, 16/02/2024, [url](#)

¹³⁵ Anadolu Agency, 11/01/2025, [url](#)

te behandelen, maar de volgende hoofdstukken gaan in op de voornaamste conflictgebieden en de typologie van het geweld dat zich voordoet in Jemen.¹³⁶

Onderstaande kaart van Sanaa Center for Strategic Studies geeft een overzicht van de situatie van de conflicten in Jemen in september 2024. Er zijn ruwweg vijf gebieden van politieke/militaire controle in Jemen. Deze zijn: het door de Houthis gecontroleerde noordwesten; controle van de Jemenitische regering in de provincies al-Jawf, Marib, Noord-Hadramawt, al-Mahra en de stad Taiz; STC controle in Aden, Abyan, Shabwah, Lahj en al-Dhaleh; controle door lokale milities in Zuid-Hadramawt en ten slotte controle van delen van de provincie Taiz door Tareq Saleh.¹³⁷

Yemen Zones of Control (July 1 - September 30, 2024)

Kaart 3 - Yemen Zones of Conflict and control (July-September 2024)¹³⁸

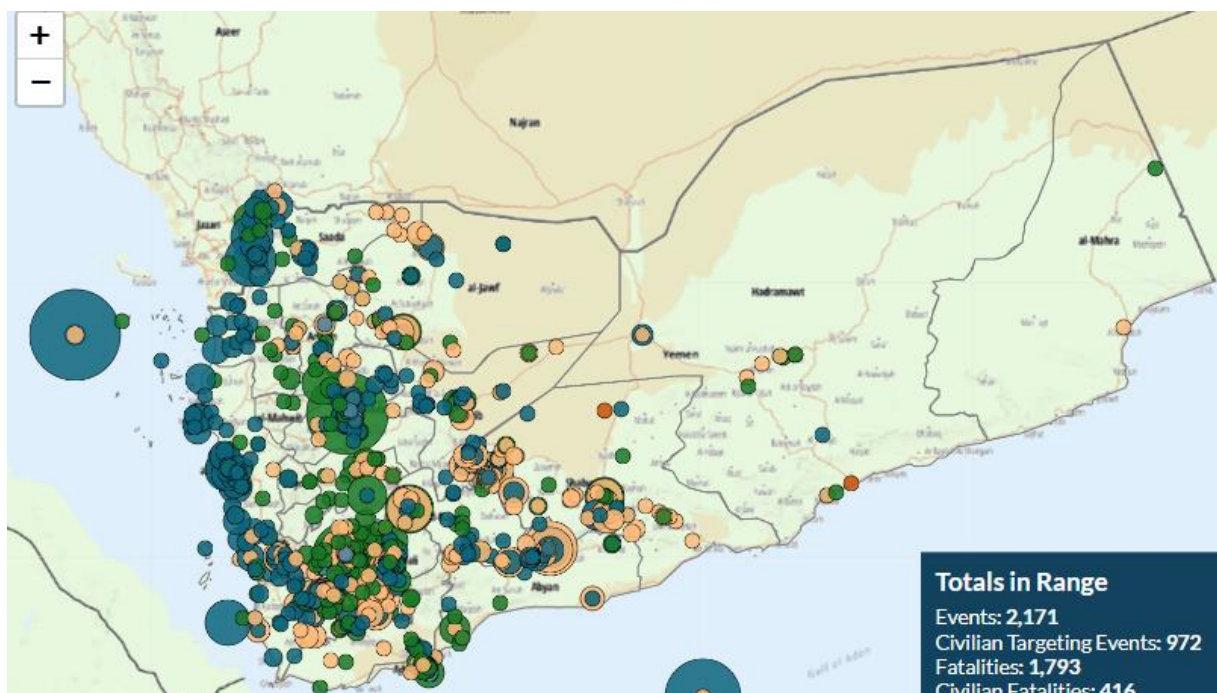
De volgende kaart geeft een geografisch overzicht van het aantal geweldsincidenten die in de periode januari – december 2024 plaatsvonden in Jemen volgens de gegevens van ACLED¹³⁹. Het gaat om de incidenten die ACLED aanduidt met de termen *battles* (geel), *explosions/remote violence* (helgroen) en *violence against civilians* (blauw).

¹³⁶ OCHA, 19/04/2022, p. 6, [url](#)

¹³⁷ Sanaa Center for Strategic Studies, 16/10/2024, p. 22, [url](#)

¹³⁸ Sanaa Center for Strategic Studies, 16/10/2024, p. 22, [url](#)

¹³⁹ Toelichting bij deze organisatie staat in de inleiding van deze COI Focus.

Kaart 4 – ACLED all political violence events: 01 January 2024 – 31 December 2024¹⁴⁰

3.1. Noordwest-Jemen

3.1.1. Aantal incidenten

Hierbij geeft Cedoca een overzicht van het aantal incidenten dat plaats vond in Noordwest-Jemen volgens de cijfergegevens van ACLED¹⁴¹. Cedoca geeft hierbij cijfers voor de incidenten die ACLED aanduidt met de termen *battles*, *explosions/remote violence* en *violence against civilians*. De onderstaande tabel geeft cijfers voor de periode 2020 – 2024 en geldt voor Noordwest-Jemen wat de volgende Jemenitische provincies omvat: Sadah, al-Jawf, Marib, Amran, Hajjah, Amanat al-Asimah, Sanaa, al-Mahwit, Hodeidah, al-Jabin, Dhamar en Ibb.¹⁴²

	2020	2021	2022	2023	2024
<i>Battles</i>	2.057	1.733	673	267	188
<i>Explosions/remote violence</i>	4.431	3.494	3.394	913	560
<i>Violence against civilians</i>	254	236	242	391	443

Tabel 1 – Aantal *battles*, *explosions/remote violence* en *violence against civilians* in Noordwest-Jemen, opgeemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data voor de periode 2020 – 2024¹⁴³

¹⁴⁰ ACLED, 22/01/2025, [url](#)

¹⁴¹ Toelichting bij deze organisatie staat in de inleiding van deze COI Focus.

¹⁴² ACLED, laatst geraadpleegde update van 10/01/2025, [url](#)

¹⁴³ ACLED, laatst geraadpleegde update van 10/01/2025, [url](#)

3.1.2. Militaire campagne Houthi's

In februari 2022 voerden de Saoedische luchtmacht en grondtroepen een aanval uit op de provincie Hajjah, maar de Houthi's slaagden er al snel in om de aanvankelijke terreinwinst van de Saoedi's terug te draaien. Tot zeker in het derde kwartaal van 2022 bleven er zich gewapende incidenten voordoen in de grenszone van de buurprovincie Sadah.¹⁴⁴

In januari 2022 slaagden eenheden van de Giant Brigades erin om de Houthi's te verdrijven uit de districten Usaylan en Bayhan van de provincie Shabwah. In het begin van 2022 bleven er gevechten plaatsvinden rond Marib, maar de regeringstroepen slaagden er tot het vredesbestand van april 2022 in om de Houthi's het hoofd te bieden.¹⁴⁵

In september 2022 bleef de militaire situatie tussen de Houthi's en de regeringstroepen grotendeels gelijk aan de toestand van bij het vredesbestand van april 2022. Er vonden geen grootschalige gevechten plaats buiten schermutselingen in Marib, Taiz, Hodeidah, al-Bayda en al-Dhale.¹⁴⁶ De gevechten in Marib bestonden vooral uit artilleriebeschietingen ten zuiden en westen van de stad. De Houthi's stuurden aanzienlijke versterkingen, maar dat leidde tot november 2022 niet tot toename van het aantal gevechten.¹⁴⁷ Ook in oktober 2022 vonden er nog gevechten plaats rond Taiz.¹⁴⁸

In de loop van 2022 voerden de Houthi's verschillende drone-aanvallen uit in Jemen. De Jemenitische mensenrechtenorganisatie Mwatana documenteert er tien die plaatsvonden in de provincies Hodeidah, Taiz, Marib en Amanat al-Asimah. De anti-Houthi-strijdkrachten voerden er op hun beurt zeven uit.¹⁴⁹

In de periode 2-22 maart 2023 voerden de Houthi's verschillende offensieve operaties uit nabij Marib waarbij ze terreinwinst boekten en er tientallen soldaten sneuvelden. Dit was het geval in het gebied Malaa en aan het Yahmoun- en het Ablah-front. Tientallen burgers dienden te vluchten.¹⁵⁰ Ook in april 2023 voerden de Houthi's verschillende aanvallen uit aan het front van Marib al was er een pauze in het midden van de ramadan.¹⁵¹

In de loop van 2023 vonden er in het noorden van de provincie Saada meermaals gewapende treffens en beschietingen plaats tussen de Houthi's enerzijds en de Saoedi's en regeringsgetrouwe troepen anderzijds.¹⁵²

Vanaf midden augustus 2023 zijn de Houthi's begonnen met het versterken van hun frontposities in de buurt van Marib, nadat ze er al geruime tijd bijkomende eenheden naartoe gestuurd hadden. Onder meer naar het al-Kasarah- en het Rawdan-front en de gebieden al-Balaq en al-Mashjah. Mogelijk hebben ze er vanaf dan zo'n 30.000 manschappen, het hoogste aantal sinds het begin van de wapenstilstand. In de tweede helft van augustus 2023 vonden er op verschillende plaatsen rond Marib gewapende aanvallen plaats door de Houthi's. Dit voornamelijk in de districten Serwah en Raghwan, ten oosten van Marib.¹⁵³

Op 19 november 2023 starten de Houthi's met het beschieten van civiele schepen in de Rode Zee, dit als reactie op de oorlog in Gaza. De Houthi's zetten deze campagne door ondanks bombardementen van de VK, VS en Israël op Houthi-doelwitten. In mei en juni 2024 brachten ze via beschietingen

¹⁴⁴ ACLED, s.d., [url](#); CIMP, 10/2022, p. 1 [url](#)

¹⁴⁵ Middle East Eye, 29/07/2022, [url](#); ACLED, 13/01/2022, [url](#)

¹⁴⁶ Sanaa Center for Strategic Studies, 07/10/2022, pp. 14, 18, [url](#); Mwatana, 07/11/2022, [url](#)

¹⁴⁷ Sanaa Center for Strategic Studies, 07/10/2022, p. 16, [url](#)

¹⁴⁸ Middle East News, 02/10/2022, [url](#); CIMP, 10/2022, p. 1, [url](#)

¹⁴⁹ Mwatana, 05/11/2023, p. 21, [url](#)

¹⁵⁰ Sanaa Center for Strategic Studies, 14/04/2023, p. 12, [url](#)

¹⁵¹ Sanaa Center for Strategic Studies, 15/05/2023, p. 12, [url](#)

¹⁵² Asharq al-Awsat, 26/07/2023, [url](#); Arab News, 01/10/2023, [url](#); Yemen Press Agency, 04/11/2023, [url](#)

¹⁵³ Sanaa Center for Strategic Studies, 14/09/2023, p. 18, [url](#)

telkens een vrachtschip tot zinken. In april 2024 was er een zekere afname merkbaar in het aantal incidenten, maar deze namen opnieuw toe in mei en juni 2024.¹⁵⁴ In het tweede kwartaal van 2024 beschoten de Houthi's 21 schepen en in het derde waren het er 12.¹⁵⁵

In mei 2024 vonden er meermaals gewapende opflakkeringen plaats aan het Hayfan-front in de provincie Taiz tussen de Houthi's en regeringseenheden. Hierbij vielen er verschillende doden.¹⁵⁶

In de periode april-september 2024 vond er een toename plaats van het aantal gewapende treffens van de Houthi's met de regerings- en STC-troepen aan de frontlijn tussen Lahj en Taiz, het zogenaamde Karesh-front. De Houthi's hadden er eerst versterkingen naartoe gestuurd omdat ze vreesden dat lokale milities logistieke steun van de VS zouden krijgen. Er zouden hierbij in de periode april - juni 2024 41 STC-soldaten en 155 Houthi's gedood zijn en respectievelijk 215 en 326 verwond. In mei 2024 vonden ook de eerste gewapende confrontaties plaats tussen de Houthi's en de nieuwe, Saoedisch opgeleide Nations Shield Forces.¹⁵⁷

Rond midden maart 2024 voerden de Giant Brigades en de Houthi's wederzijdse aanvallen uit in de provincie Marib.¹⁵⁸ En ook in juli 2024 voerden de Houthi's aanvallen tegen de Giant Brigades uit in de regio Marib. Tegenaanvallen dreven de Houthi's terug van de berg Arish.¹⁵⁹

Eind augustus 2024 vonden er hevige gevechten plaats in de provincie Lahj tussen de Houthi's en STC-eenheden nadat Houthi's poogden nieuw gebied in te nemen. Na een korte pauze flakkerden de gevechten op 14 september 2024 opnieuw op.¹⁶⁰

3.1.3. Gevechten Hodeidah

Sinds december 2018 geldt het *Stockholm Agreement* dat gevechten rond de door Houthi's ingenomen havenstad Hodeidah moest beëindigen.¹⁶¹

In de loop van 2022 bleef het relatief rustig in Hodeidah, maar in september 2022 vonden er verschillende wederzijdse beschietingen plaats tussen de Joint Forces en de Houthi's aan de frontlijnen van Hodeidah.¹⁶²

In de loop van januari 2023 vonden er hevige gevechten plaats tussen de Houthi's en de Joint Forces in de districten Hays en al-Khawkhan ten zuiden van de stad. Er vielen aan beide zijden tientallen slachtoffers en de Houthi's voerden verschillende drone-aanvallen uit. Eind februari 2023 voerden de Houthi's grondaanvallen uit ten westen van de stad en acht drone-aanvallen in het district Jabal Ras.¹⁶³ In maart 2023 vonden er gevechten plaats in de districten al-Harrahi, Jabal Ras, al-Tuhaytan en Hays en in april 2023 nam het aantal gewapende incidenten af.¹⁶⁴

¹⁵⁴ Sanaa Center for Strategic Studies, 15/07/2024, pp. 4-5, 14, 16, [url](#)

¹⁵⁵ Sanaa Center for Strategic Studies, 16/10/2024, p. 20, [url](#)

¹⁵⁶ ACAPS, 05/08/2024, p. 4, [url](#)

¹⁵⁷ Sanaa Center for Strategic Studies, 15/07/2024, pp. 5, 19, [url](#); Sanaa Center for Strategic Studies, 16/10/2024, p. 22, [url](#); ICG, 01/2025, [url](#)

¹⁵⁸ ICG, 01/2025, [url](#)

¹⁵⁹ Sanaa Center for Strategic Studies, 16/10/2024, p. 24, [url](#)

¹⁶⁰ ICG, 01/2025, [url](#)

¹⁶¹ Sanaa Center for Strategic Studies, 22/01/2019, pp. 60-61, [url](#)

¹⁶² Sanaa Center for Strategic Studies, 07/10/2022, p. 18, [url](#)

¹⁶³ Sanaa Center for Strategic Studies, 10/03/2023, p. 11, [url](#)

¹⁶⁴ Sanaa Center for Strategic Studies, 14/04/2023, p. 14, [url](#); Sanaa Center for Strategic Studies, 15/05/2023, p. 13, [url](#)

In mei 2023 vonden er nabij Hodeidah gevechten plaats in de districten Hays en al-Tuhaytah.¹⁶⁵ Volgens Civilian Impact Monitoring Project vindt sinds de terugtrekking van de Joint Forces in november 2021 het merendeel van de gewapende incidenten plaats in deze districten.¹⁶⁶

In de periode april – juni 2024 was er een toename merkbaar van het aantal gevechten aan het Hodeidah-front. De Houthis hebben er ook versterkingswerken uitgevoerd.¹⁶⁷ Overstromingen in september 2024 leidden tot het stopzetten van de gevechten omdat versterkingen van beide kampen weggespoeld zijn en wapenopslagplaatsen verzilt zijn.¹⁶⁸

Op 19 oktober 2024 voerden de Houthis een infiltratiepoging uit nabij Hays. De West Coast Joint Forces sloegen deze aanval af en brachten zware verliezen aan de Houthis toe.¹⁶⁹

3.1.4. Gewapende schermutselingen tussen Houthis en stammen

Sinds de lente van 2022 vonden er verschillende conflicten plaats tussen de Houthis en stammen in de gebieden die ze controleren. ACLED registreerde een piek van dergelijke conflicten in juli 2022 in al-Bayda. Ook in augustus 2022 vonden er in al-Bayda om uiteenlopende redenen meerdere gewapende schermutselingen plaats tussen de Houthis en tribale milities. Op 12 augustus 2022 ontvoerden de Houthis dan weer een tribale sjeik in Sanaa omdat hij manschappen weigerde te leveren voor Houthi-troepen. In de periode april - augustus 2022 waren er ook meerdere gewapende treffens tussen stammen in al-Jawf.¹⁷⁰

Sinds het ingaan van het bestand in april 2022 neemt ACLED een stijging waar van intertribaal geweld dat losstaat van de conflictdynamiek in Jemen. Volgens ACLED nam het aantal tribale geweldsincidenten in de periode april – oktober 2022 toe met 56 % en steeg het aantal slachtoffers met 11 %. Het geweld doet zich voornamelijk voor in de regio's Shabwah, Ibb, Marib, Amran en al-Bayda. Mogelijk leidt de afname van gevechten tussen de Houthis en hun tegenstanders tot deze stijging doordat stammenmilities terugkeren naar hun eigen regio's en er landconflicten en bloedwraak opnieuw opnemen.¹⁷¹

In de periode juni-juli 2023 vonden er in het grensgebied van de provincies al-Jawf en Marib schermutselingen plaats tussen de Houthis en lokale stammen omdat de eersten er hun militaire positie wilden versterken.¹⁷²

Midden juli 2023 belegeren de Houthis in de provincie al-Jawf verschillende dorpen van de stam Bani Nawf en arresteren ze er enkele leiders. Dit nadat in de regio een vooraanstaande Houthi-commandant gedood is. Tegelijk belegeren ze ook enkele dorpen aan de grens van al-Jawf en Saada om een tribaal landdispuut in hun voordeel te doen uitdraaien. Enkel stammenleiders riepen in al-Jawf op om zich te verenigen tegen de Houthis, maar dit lijkt weinig weerklank te vinden.¹⁷³

In mei 2024 vonden er gewapende schermutselingen plaats tussen de Houthis en gewapende stamleden in het district Suwayr, provincie Amran waarbij er verschillende doden vielen.¹⁷⁴

¹⁶⁵ Sanaa Center for Strategic Studies, 22/06/2023, p. 114, [url](#)

¹⁶⁶ CIMP, 2023, [url](#)

¹⁶⁷ Sanaa Center for Strategic Studies, 15/07/2024, p. 21, [url](#)

¹⁶⁸ Sanaa Center for Strategic Studies, 16/10/2024, p. 23, [url](#)

¹⁶⁹ ACAPS, 29/11/2024, p. 5, [url](#)

¹⁷⁰ Sanaa Center for Strategic Studies, 08/09/2022, [url](#); ACLED, 14/10/2022, [url](#)

¹⁷¹ ACLED, 14/10/2022, [url](#)

¹⁷² Sanaa Center for Strategic Studies, 15/08/2023, p. 10, [url](#)

¹⁷³ Sanaa Center for Strategic Studies, 14/09/2023, p. 21, [url](#)

¹⁷⁴ ACAPS, 05/08/2024, p. 4, [url](#)

Op 7 augustus 2024 schoten de Houthi's twee al-Qayfa-stamleden dood aan een controlepost in Hammat Sarar in de provincie al-Bayda. Dit leidde tot gewapende gevechten waarbij verschillende Houthi's en een stamlid gedood zijn.¹⁷⁵

In oktober 2024 vonden er in het district Arhab in de provincie Sanaa gewapende gevechten plaats tussen de stammen Bani Habar en Bani Buays na een aanslag op stamleden van Bani Habar die verdacht werden van banden met de Houthi's. Bij de gevechten vielen minstens zeven dodelijke slachtoffers.¹⁷⁶

3.2. Zuid-Jemen

3.1.1. Aantal incidenten

Hierbij geeft Cedoca een overzicht van het aantal incidenten dat plaatsvond in Zuid-Jemen volgens de cijfergegevens van ACLED¹⁷⁷. Cedoca geeft hierbij cijfers voor de incidenten die ACLED aanduidt met de termen *battles*, *explosions/remote violence* en *violence against civilians*. De onderstaande tabel bevat cijfers voor de periode 2020 – 2024 en geldt voor Zuid-Jemen wat de volgende Jemenitische provincies omvat: Taiz, al-Dhaleh, al-Bayda, Lahj, Aden, Abyan, Shabwah, Hadramawt, Mahra en Socotra.¹⁷⁸

	2020	2021	2022	2023	2024
<i>Battles</i>	1.888	1.052	730	717	425
<i>Explosions/remote violence</i>	811	585	1.131	488	278
<i>Violence against civilians</i>	422	249	265	287	256

Tabel 2 – Aantal *battles*, *explosions/remote violence* en *violence against civilians* in Zuid-Jemen, opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data voor de periode 2020 – 2024¹⁷⁹

3.2.2. Gewapende confrontaties

Eind augustus 2022 voerden de Houthi's nabij Taiz een grootschalig offensief uit nabij de laatste door de regering gecontroleerde toegangsweg tot de stad. Ook in september 2022 bleven er gevechten plaatsvinden ten westen van Taiz.¹⁸⁰

Eind augustus 2022 werd er in Hadramawt een nieuwe gouverneur aangesteld, Makhmood bin Mahdi. De STC stookte hierna onrust om Islah-elementen uit de olierijke regio Wadi Hadramawt te verdrijven, wat potentieel tot gevechten zou kunnen leiden. Naar aanleiding hiervan vonden er in september 2022 reeds meerdere protestacties plaats in Hadramawt en het aangrenzende al Mahra.¹⁸¹

¹⁷⁵ ACAPS, 30/09/2024, p. 5, [url](#)

¹⁷⁶ ACAPS, 29/11/2024, p. 5, [url](#)

¹⁷⁷ Toelichting bij deze organisatie staat in de inleiding van deze COI Focus.

¹⁷⁸ ACLED, laatst geraadpleegde update van 10/01/2025, [url](#)

¹⁷⁹ ACLED, laatst geraadpleegde update van 10/01/2025, [url](#)

¹⁸⁰ Sanaa Center for Strategic Studies, 07/10/2022, p. 16, [url](#)

¹⁸¹ Sanaa Center for Strategic Studies, 07/10/2022, pp. 12-13, [url](#)

In september 2022 vonden er aan de grens van de provincies Shabwa en Hadramawt ook kleinschalige gewapende incidenten plaats tussen Islah en door de VAE gesteunde gewapende formaties, waaronder de Giant Brigades, nadat Islah-eenheden in augustus 2022 al uit Shabwa verdreven waren.¹⁸²

In oktober 2022 blijft Taiz onder controle van de regering, maar is het nog steeds een belegerde stad omgeven door Houthi-troepen. De weigering van de Houthi's om de toegangswegen tot Taiz te openen is een van de redenen om het vredesbestand van april 2022 niet te verlengen in oktober 2022. Er vinden nog steeds gewapende incidenten plaats nabij residentiële gebieden, vooral in het noorden, oosten en westen van de stad.¹⁸³

In januari 2023 vonden er in Taiz verschillende gewapende treffens plaats tussen Houthi's en de Taiz Military Axis. Eind februari 2023 voerden de Houthi's aanvallen uit in het district al-Maqbanah.¹⁸⁴ Maart 2023 zag enkele geïsoleerde gewapende incidenten rond Taiz en in april 2023 voerden de Houthi's verschillende drone-aanvallen uit op een autosnelweg in het district Maafer in Taiz.¹⁸⁵

In maart 2023 voerden de Houthi's verschillende aanvallen uit vanuit al-Bayda naar Shabwah waar ze streden met eenheden van de Giant Brigades en de Shabwah Defence Forces. De Houthi's slaagden erin om terreinwinst te maken.¹⁸⁶

April 2023 zag verschillende aanslagen door AQAP tegen STC-troepen in Abyan. In dezelfde provincie doodden Security Belt eenheden Musab al-Jaadani, een van de voornaamste AQAP-commandanten.¹⁸⁷

In mei 2023 voerde AQAP twee drone-aanvallen uit tegen de Shabwa Defense Forces. Het is de tweede keer dat AQAP drones gebruikt.¹⁸⁸

In juni-juli 2023 voerde AQAP meerdere gewapende aanvallen uit op STC-troepen in Lahj, Abyan en Shabwah. De STC-troepen zijn er in het kader van de antiterroristische operatie *Arrows of the East* die gericht is tegen AQAP.¹⁸⁹

In de periode juni-juli 2023 voerden de Houthi's het aantal militaire operaties nabij Taiz op. Zo voerden ze drone-aanvallen uit op coalitietroepen aan de oostelijke en westelijke fronten en grondoffensieven en beschietingen aan de oostelijke, westelijke en noordelijke fronten. De Taiz Military Axis van Islah voerde meermaals hevige gevechten met de Houthi's rond Taiz in deze periode.¹⁹⁰

Op 3 augustus 2023 startte in het district Mudiya in Abyan een antiterroristische operatie genaamd *Swords of Haws* gericht tegen AQAP. Aan de operatie namen Security Belt Forces, Abyan Military Axis Forces en lokale eenheden deel. Ze slaagden erin AQAP uit enkele valleien te verdrijven, die op zijn beurt tegenaanvallen uitvoerde.¹⁹¹

In de eerste maanden van 2024 vonden er hevige gevechten plaats op meerdere plaatsen van de frontlijn in al-Dhaleh. Zo sneuvelden er bij dergelijke incidenten in de periode 15 – 29 maart 2024 72 Houthi-strijders en 28 anti-Houthi-strijders en raakten er respectievelijk 125 en 69 gewond.¹⁹²

¹⁸² Sanaa Center for Strategic Studies, 07/10/2022, pp. 15, 20, [url](#)

¹⁸³ Middle East News, 02/10/2022, [url](#); CIMP, 10/2022, p. 1, [url](#)

¹⁸⁴ Sanaa Center for Strategic Studies, 10/03/2023, p. 11, [url](#)

¹⁸⁵ Sanaa Center for Strategic Studies, 15/05/2023, p. 13, [url](#); Sanaa Center for Strategic Studies, 22/06/2023, p. 13, [url](#)

¹⁸⁶ Sanaa Center for Strategic Studies, 14/04/2023, pp. 13-14, [url](#)

¹⁸⁷ Sanaa Center for Strategic Studies, 15/05/2023, p. 12, [url](#)

¹⁸⁸ Sanaa Center for Strategic Studies, 22/06/2023, p. 12, [url](#)

¹⁸⁹ Sanaa Center for Strategic Studies, 15/08/2023, p. 12, [url](#)

¹⁹⁰ Sanaa Center for Strategic Studies, 15/08/2023, p. 13, [url](#)

¹⁹¹ Sanaa Center for Strategic Studies, 14/09/2023, pp. 19-20, [url](#)

¹⁹² Sanaa Center for Strategic Studies, 09/04/2024, p. 23, [url](#)

Eind april 2024 vonden er in al-Bayda een aantal gewapende incidenten plaats tussen de stammen al-Muqna en Rassam waarbij negen personen gedood zijn.¹⁹³

Begin augustus vonden er hevige gewapende treffens plaats tussen AQAP en de STC in de provincie Abyan waarbij AQAP zware verliezen geleden zou hebben. Op 16 augustus 2024 pleegde AQAP een bomaanslag in Mudiya in de provincie Abyan waarbij zestien soldaten gedood en achttien verwond raakten. Eind augustus 2024 leidden gewapende incidenten in de provincie aan een controlepost en in Wadi al-Jaz tot dodelijke slachtoffers aan beide zijden.¹⁹⁴

Begin augustus 2024 vonden er in het district As Said in de provincie Shabwah gevechten plaats tussen de stammen al-Abu Bakr Bin Farid en al-Ahmad Bin Farid. De Giant Brigades en de Shabwani Defense Forces hebben hierop verschillende stamleden ontvoerd om de rust te doen terugkeren.¹⁹⁵

In september 2024 vonden er in het district Markhah al-Olya in de provincie Shabwah omwille van landdisputen gewapende gevechten plaats tussen een aantal stammen waarbij er dodelijke slachtoffers vielen.¹⁹⁶

In oktober 2024 voerde AQAP een aantal aanvallen met sluipschutters en IED's uit op stellingen van de STC in de provincie Abyan waarbij een aantal STC-strijders gedood zijn.¹⁹⁷

Op 1 december 2024 voerde een drone een aanval uit op een markt in Taiz waarbij veertien burgers om het leven kwamen. De aanval zou mogelijk door de Houthi's uitgevoerd zijn.¹⁹⁸

3.2.3. Gevechten Southern Transitional Council

Op 8 augustus 2022 braken er in Ataq, de hoofdstad van de provincie Shabwah, hevige gevechten uit tussen Islah-gelieerde eenheden en door de VAE gesteunde gewapende formaties, waaronder de STC. Deze gevechten leidden tot een nederlaag voor Islah waardoor deze zich uit de olierijke provincie Shabwah moesten terugtrekken en de STC de controle over deze regio overnam. STC-troepen bereikten de noordgrens van de provincie op 21 augustus 2022.¹⁹⁹

Tijdens hun operatie tegen AQAP in september 2022 in de provincie Abyan slaagde de STC erin om de controle te verwerven over een aanzienlijk deel van deze provincie. Volgens Middle East News leed de STC hierbij aanzienlijke verliezen.²⁰⁰

In maart 2023 vonden er gewapende treffens plaats tussen de STC en de Houthi's op meerdere fronten in al-Dhaleh waarbij tientallen doden vielen, maar die niet tot veranderingen van de frontlijn leidden.²⁰¹

In juli 2023 vonden er hevige gewapende treffens plaats tussen Houthi's en STC-troepen in het noordwesten van al-Dhaleh. Bij verschillende incidenten raakten ook burgers betrokken en op 7 juli 2023 arresteerden de Houthi's in enkele dorpen zeventien burgers.²⁰²

¹⁹³ ACAPS, 05/06/2024, p. 5, [url](#)

¹⁹⁴ ICG, 01/2025, [url](#); ACAPS, 30/09/2024, pp. 4, 5, [url](#)

¹⁹⁵ ACAPS, 30/09/2024, p. 5, [url](#)

¹⁹⁶ ACAPS, 29/11/2024, p. 4, [url](#)

¹⁹⁷ ACAPS, 29/11/2024, p. 5, [url](#)

¹⁹⁸ SAM, 02/12/2024, [url](#)

¹⁹⁹ Sanaa Center for Strategic Studies, 18/08/2022, [url](#); Sanaa Center for Strategic Studies, 08/09/2022, [url](#)

²⁰⁰ Sanaa Center for Strategic Studies, 07/10/2022, pp. 19-20, [url](#); Middle East News, 16/09/2022, [url](#)

²⁰¹ Sanaa Center for Strategic Studies, 14/04/2023, p. 14, [url](#)

²⁰² Sanaa Center for Strategic Studies, 15/08/2023, p. 12, [url](#)

In augustus 2023 voerden de Houthi's ongebruikelijk grootschalige aanvallen uit aan het front met de STC aan de grens van de provincies al-Bayda en Taiz. De STC zou geen terreinverlies geleden hebben, maar aan beide zijden sneuvelden er tientallen manschappen.²⁰³

In de eerste helft van april 2024 vonden er gevechten plaats tussen de Houthi's en STC-eenheden aan het zogenaamde Kirsh-front in het district al-Qubaytah in de provincie Lahj. Hierbij kwamen 26 militairen om het leven. Op 6 april verdreef de STC de Houthi's van een aantal dorpen in de bergen rond Taiz.²⁰⁴

Op 11, 6 en 17 mei 2024 vonden er gevechten plaats tussen de STC en AQAP.²⁰⁵

Op 24 augustus 2024 vonden er in Lawdar in de provincie Abyan gevechten plaats tussen de STC en de Houthi's waarbij er een aantal Houthi's sneuvelden.²⁰⁶

In september 2024 vonden er in de provincies al-Dhaleh, Lahj en Shabwah aan verschillende fronten gevechten plaats tussen de STC en de Houthi's waarbij er aan beide kanten een aanzienlijk aantal slachtoffers vielen.²⁰⁷

In oktober 2024 voerden de Houthi's in al-Qurayn, provincie Lahj verschillende aanvallen op de STC uit waarbij de Houthi's aanzienlijke verliezen leden.²⁰⁸

3.3. Bombardementen

3.3.1. Bombardementen door de Saoedi-geleide coalitie

Sinds het in voege treden van de wapenstilstand van 2 april 2022 voerde Saoedi-Arabië geen luchtbombardementen meer uit in Jemen.²⁰⁹ In 2023 en 2024 registreerde Mwatana wel telkens twee drone-aanvallen die ze toewijst aan de Saudi-VAE-coalitie.²¹⁰

Voordien voerde de Saoedi-geleide coalitie sinds 26 maart 2015 bombardementen uit op Houthi-doelwitten in het kader van haar militaire campagne *Operation Decisive Storm*. Eerst werden voornamelijk Sanaa en Saada gebombardeerd, maar dat breidde zich vervolgens uit naar andere door de Houthi's gecontroleerde regio's.²¹¹

Het VN Panel van Experts schreef in 2019 dat er in de luchtbombardementen die de coalitie uitvoerde een patroon zat waarbij burgers en burgerdoelwitten direct geraakt werden. Het VN Panel gaf hierbij enkele voorbeelden van beschietingen van hospitalen, openbaar vervoer en burgerwoningen waarbij er geen indicaties zijn van nabije militaire activiteiten.²¹² In 2021 schreef het Panel dat in de voorgaande vier jaar de intensiteit van de luchtbombardementen fluctueerde maar dat ze nog steeds vaststelde dat de bombardementen een verwoestende impact hadden op de burgerbevolking. Het

²⁰³ Sanaa Center for Strategic Studies, 14/09/2023, p. 20, [url](#)

²⁰⁴ ACAPS, 05/06/2024, p. 4, [url](#)

²⁰⁵ ICG, 01/2025, [url](#)

²⁰⁶ ACAPS, 30/09/2024, p. 5, [url](#)

²⁰⁷ ACAPS, 29/11/2024, p. 4, [url](#)

²⁰⁸ ACAPS, 29/11/2024, p. 5, [url](#)

²⁰⁹ ACLED, s.d., [url](#); Friedrich Ebert Stiftung, 06/2023, p. 2, [url](#); Mwatana, 05/11/2023, p. 21, [url](#); HRW, 07/08/2024, [url](#)

²¹⁰ Mwatana, 18/07/2024, p. 48, [url](#); Mwatana, 08/01/2025, [url](#)

²¹¹ UNHCR, 08/04/2015, [url](#); Yemen Policy Center, 03/2020, [url](#)

²¹² OHCHR, 03/09/2019, pp. 106-111, [url](#)

Panel geeft hierbij voorbeelden van recente bombardementen die ze onderzocht en waarbij ze vaststelde dat deze onnauwkeurig uitgevoerd werden.²¹³

Volgens het Yemen Data Project voerde de Saoedi-geleide coalitie 25.054 luchtbombardementen uit in de periode maart 2015 – april 2022. Hierbij vielen volgens deze bron 8.983 dodelijke burgerslachtoffers en 10.243 gewonden.²¹⁴ Volgens de Jemenitische mensenrechtenorganisatie Mwatana voerden ze in 2022 voor de wapenstilstand nog minstens 28 luchtbombardementen uit waarbij minstens 110 dodelijke burgerslachtoffers vielen.²¹⁵

3.3.2. VS, VK en Israëlische bombardementen en drone-aanvallen

De twee onderstaande tabellen geven een overzicht van het cijfermateriaal²¹⁶ van de onafhankelijke denktank New America en de ngo Airwars over het aantal drone-aanvallen en slachtoffers sinds 2020 en van luchtbombardementen door de VS, het VK en Israël sinds januari 2024.

Deze eerste tabel geeft een overzicht van de cijfers van New America sinds 2020. De organisatie heeft enkel gegevens over droneaanvallen. Voor het jaar 2024 stelt het geen cijfers beschikbaar.²¹⁷

Jaar	Drone-aanvallen	Gedode militanten	Niet-geïdentificeerde dodelijke slachtoffers	Burgerdoden
2020	4	5	Geen gegevens	Geen gegevens
2021	2	2	0	1
2022	0	0	0	0
2023	2	5	0	0

Tabel 3 - Drone-aanvallen door VS en slachtoffers in Jemen volgens New America²¹⁸

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de gegevens van Airwars die zowel drone-aanvallen als bombardementen in de cijfers opneemt.²¹⁹

Jaar	Drone-aanvallen en bombardementen	Gedode militanten	Burgerdoden
2020	16 à 19	20 à 70	4 à 7
2021	5	7 à 11	3 à 6
2022	2	3 à 4	2 à 5
2023	5	10 à 12	0
2024	8 à 11	4	25 à 33 (39 à 40 gewond)

²¹³ OHCHR, 13/09/2021, pp. 4-5, [url](#)

²¹⁴ Yemen Data Project, s.d., [url](#)

²¹⁵ Mwatana, 05/11/2023, p. 21, [url](#)

²¹⁶ New America geeft enkel cijfers voor incidenten waarvan ze oordeelt dat ze bevestigd zijn. Airwars geeft daarnaast ook incidenten weer die niet met zekerheid bevestigd zijn door verschillende bronnen. De cijfers van Airwars geven daarom een bredere marge. (zie: Airwars, 2025, [url](#) en New America, 2025, [url](#))

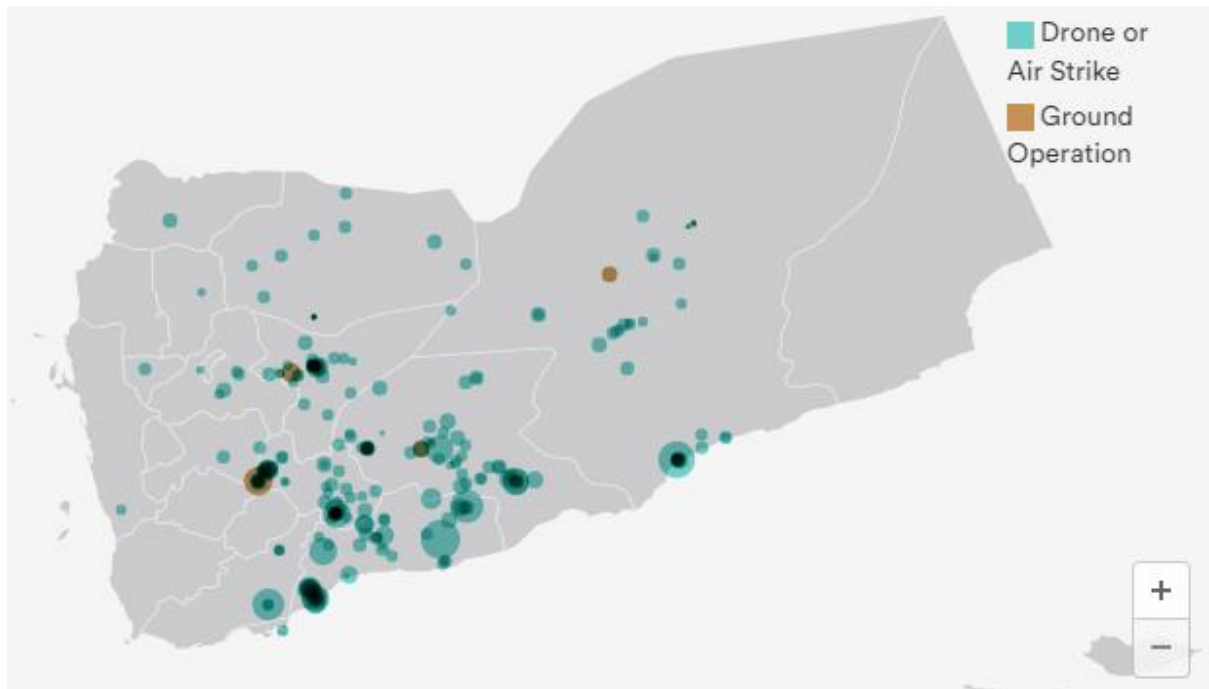
²¹⁷ New America, 2025, [url](#)

²¹⁸ New America, 2025, [url](#)

²¹⁹ Airwars, 2023, [url](#); Airwars, 22/06/2023, [url](#)

Tabel 4 - Drone-aanvallen en bombardementen door VS en slachtoffers in Jemen volgens Airwars²²⁰

De volgende kaart van New America geeft een overzicht van de geografische spreiding van alle Amerikaanse drone-aanvallen in Jemen in de periode 2009 - 2023:

Kaart 5 - Locations of Air, Drone, and Ground Operations in Yemen²²¹

Zoals reeds vermeld voerden de VS, gesteund door het VK, sinds januari 2024 bombardementen uit in Jemen op Houthi-doelwitten als reactie op de aanvallen die de Houthi's uitvoerden op schepen in de Rode Zee. Deze operatie kreeg de naam *Operation Poseidon Archer*. In de periode 12 januari 2024 – 31 december 2024 zijn er volgens de onafhankelijke organisatie Yemen Data Project in het kader van *Poseidon Archer* 298 luchtbombardementen uitgevoerd. Hierbij vielen er in totaal 85 burgerslachtoffers waarvan 21 dodelijke.²²²

Volgens Sanaa Center for Strategic Studies zijn er in de periode 12 januari 2024 – 31 maart 2024 296 bombardementen uitgevoerd door de VS en het VK terwijl de Houthi's er 424 vermelden. In de periode 1 april – 30 juni 2024 voerden ze 82 bombardementen uit en in de periode 1 juli – 30 september 2024 waren het er 141. De cijfers over het aantal slachtoffers dat hierbij viel zijn onduidelijk, maar mogelijk is er in de periode januari – maart 2024 sprake van een dertigtal doden en een honderdtal gewonden. In de periode april – juni 2024 is er sprake van een twintigtal dodelijke slachtoffers en een veertigtal gewonden. Het gaat hierbij om zowel militairen als burgers.²²³ De bombardementen gaan nog door in 2025. Zo voerden de VS op 8 januari 2025 luchtaanvallen uit op twee wapenopslagplaatsen van de Houthi's.²²⁴

²²⁰ Airwars, 2025, [url](#)

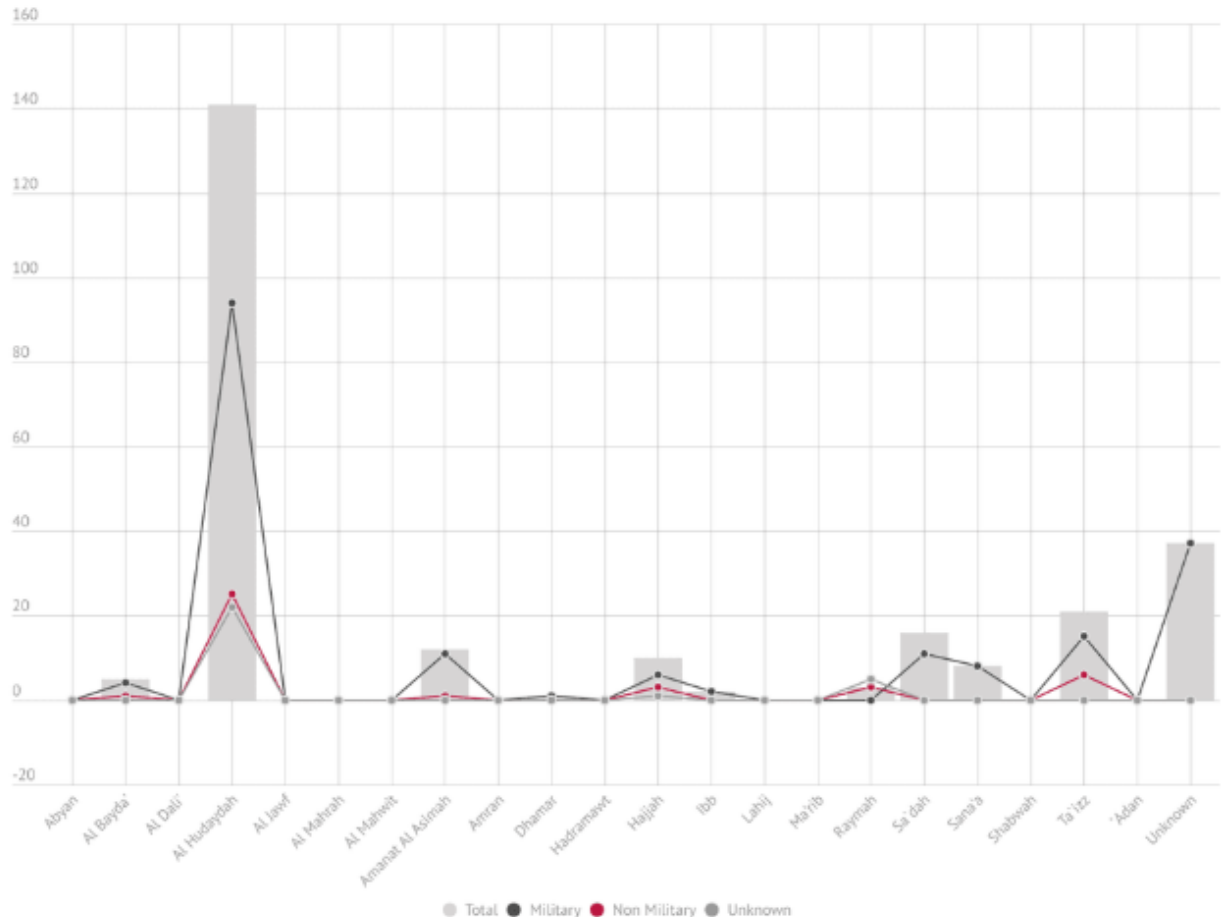
²²¹ New America, 2025, [url](#)

²²² Yemen Data Project, 13/01/2025, [url](#)

²²³ Sanaa Center for Strategic Studies, 09/04/2024, p. 18, [url](#); Sanaa Center for Strategic Studies, 15/07/2024, pp. 17-18, [url](#); Sanaa Center for Strategic Studies, 16/10/2024, p. 19, [url](#)

²²⁴ US Naval Institute, 08/01/2025, [url](#)

De volgende grafiek van Yemen Data Project geeft een geografisch overzicht van de luchtbombardementen van de VS en VK in 2024:

Grafiek 1 - Airraids per governorate²²⁵

Op 20 juli 2024 voerde ook de Israëlische luchtmacht voor de eerste keer een reeks bombardementen uit op Houthi-doelwitten in de provincie Hodeidah. Deze operatie gaven ze de naam *Operation Long Arm*. Hierbij zouden zes havenarbeiders gedood zijn en 80 personen verwond zijn. De bombardementen waren een reactie op een Houthi-drone die op 19 juli 2024 explodeerde in Tel Aviv. Op 29 september 2024 voerde Israël een tweede luchtbombardement uit op verschillende doelen in Hodeidah. Hierbij zouden 5 personen gedood en 40 gewond zijn.²²⁶ Op 19 december 2024 voerde Israël bombardementen uit op elektriciteitscentrales in Sanaa en verschillende havens in Hodeidah. Op 26 december 2024 voerde Israël luchtbombardementen uit op de internationale luchthaven in Sanaa, op elektriciteitscentrales in Sanaa en Hodeidah en op verschillende havens aan de Rode Zee. Er vielen hierbij een zestal dodelijke slachtoffers en tientallen gewonden.²²⁷

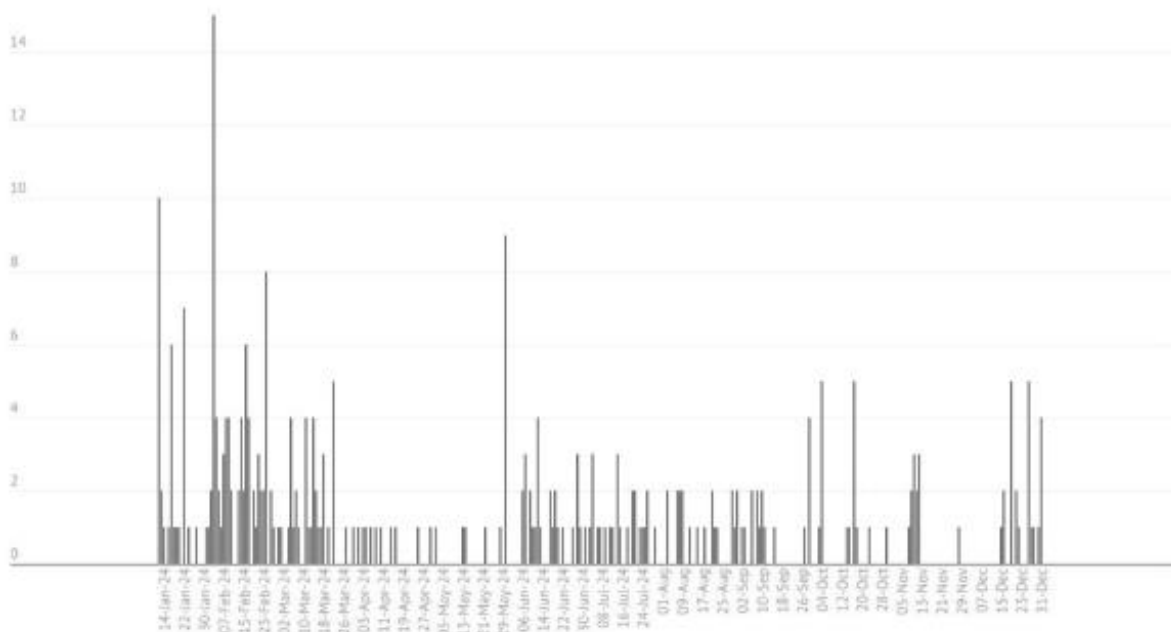
²²⁵ Yemen Data Project, 2025, [url](#)

²²⁶ Sanaa Center for Strategic Studies, 16/10/2024, pp. 18-19, [url](#); ICG, 01/2025, [url](#); Yemeni Archive, 12/11/2024, [url](#); Yemen Data Project, 13/01/2025, [url](#)

²²⁷ United Nations, Office of the special envoy of the secretary-general for Yemen, 31/12/2024, [url](#); ICG, 01/2025, [url](#)

Yemen Data Project schrijft dat er in het kader van *Operation Long Arm* in de periode januari 2024 – december 2024 16 luchtbombardementen uitgevoerd zijn. Hierbij vielen er 212 burgerslachtoffers waarvan 29 dodelijke. Yemen Data Project merkt hierbij op dat de Israëlische bombardementen enkel burgerdoelwitten treffen en geen militaire. De verhouding van het aantal burgerslachtoffers per bombardement is hoger dan dat van de andere conflictpartijen en het hoogste ooit vastgesteld door Yemen Data Project.²²⁸

Onderstaande grafiek van Yemen Data Project geeft een tijdsoverzicht van de luchtbombardementen van de VS, het VK en Israël in 2024:

Grafiek 2 - Strikes timeline 12 Januari 2024 – 31 December 2024²²⁹

3.4. Arbitraire detenties en verdwijningen

Het United States Department of State (USDOS) vermeldt in zijn rapporten van 2023 en 2024 dat alle partijen in Jemen zich schuldig maken aan arbitraire arrestaties, detenties en dat ze hun opposenten laten verdwijnen. Er zijn meldingen van verdwijningen uitgevoerd door zowel de Houthi's als de Jemenitische regering van politieke opposanten, medewerkers van ngo's en kritische journalisten. Daarnaast maken ook andere partijen in het conflict zich schuldig aan het uitvoeren van verdwijningen.²³⁰ De Jemenitische mensenrechtenorganisatie Mwatana schrijft dat personen vaak gedwongen verdwijningen ondergaan omdat de conflictpartijen hen verdenken van betrokkenheid bij vijandige organisaties. In het algemeen geldt er straffeloosheid voor de daders en daarbij lopen de slachtoffers een ernstig risico op mishandeling tijdens detentie.²³¹ De slachtoffers worden vastgehouden in zowel officiële detentiecentra als geheime detentieplaatsen, waar waarnemers geen toegang tot hebben.²³² Ook de Jemenitische mensenrechtenorganisatie Abductees Mothers Association

²²⁸ Yemen Data Project, 13/01/2025, [url](#)

²²⁹ Yemen Data Project, 13/01/2025, [url](#)

²³⁰ USDOS, 20/03/2023, [url](#); USDOS, 22/04/2024, [url](#)

²³¹ Mwatana, 05/11/2023, p. 70, [url](#)

²³² Mwatana, 18/07/2024, p. 82, [url](#)

en de in Genève gevestigde mensenrechtenorganisatie SAM vermelden het ernstig risico op mishandeling en foltering bij arbitraire arrestaties en verdwijningen. Volgens SAM geldt dit zowel in officiële en illegale detentieplaatsen gecontroleerd door de Houthi's als door de Jemenitische regering.²³³

De Jemenitische mensenrechtenorganisatie Mwatana publiceert in juni 2020 een rapport over arbitraire detenties en verdwijningen in Jemen. Mwatana registreerde sinds 2016 1.605 gevallen van arbitraire detentie en 770 verdwijningen. Volgens Mwatana is de Jemenitische regering verantwoordelijk voor 282 arbitraire detenties en 90 verdwijningen en de Houthi's voor 904 arbitraire detenties en 353 verdwijningen. De VAE en gelieerde groepen zijn ten slotte verantwoordelijk voor 419 arbitraire detenties en 327 verdwijningen.²³⁴ Onderstaande tabel geeft de recentste jaarcijfers van Mwatana voor arbitraire detentie en verdwijningen weer en het aandeel daarin van de voornaamste actoren. Mwatana vermeldt dat de door haar vastgestelde schendingen een fractie zijn van het reële aantal dat ze zelf veel hoger inschat.²³⁵

	Arbitraire detentie	Verdwijningen	Houthi's	Jemenitische regering	STC
2021 ²³⁶	297	141	174	148	86
2022 ²³⁷	307	190	230	78	76
2023 ²³⁸	434	134	337	154	145
2024 ²³⁹	420	131	293	140	161

Tabel 5 - Gevallen van arbitraire detentie en verdwijningen volgens Mwatana

In 2021 schrijft de mensenrechtenorganisatie SAM dat ze in de voorgaande zes jaar 9.810 gevallen van detentie en/of verdwijning van burgers in Houthi-gevangenissen documenteerde, 445 dergelijke incidenten in gevangenissen van de toenmalige regering-Hadi en 392 in gevangenissen van de STC.²⁴⁰ In het jaar 2021 registreerde SAM 650 arbitraire detenties door de Houthi's, 250 door de STC en 70 door de Jemenitische regering. Wat betreft verdwijningen stelde SAM er in 2021 141 vast bij de Houthi's, 55 bij de STC en 15 bij de Jemenitische regering.²⁴¹ Voor 2022 registreerde SAM 539 gevallen van arbitraire arrestatie en gedwongen verdwijning.²⁴² In 2024 geeft SAM hier geen cijfermateriaal meer over en schrijft het dat er geen accurate statistieken beschikbaar zijn over het aantal politiek gemotiveerde verdwijningen in Jemen. Dit onder meer omdat sommige detentieplaatsen niet gekend zijn, omdat het hoge aantal geweldsincidenten een waarheidsgetrouwe telling onmogelijk maakt en omdat er een groot aantal actoren is dat zich eraan schuldig maakte.²⁴³

²³³ Abductees Mothers Association, 22/07/2023, p. 45, [url](#); SAM, 01/2023, p. 12, [url](#); SAM, 03/10/2024, pp. 8, 53-54, 70-72, [url](#)

²³⁴ Mwatana, 30/06/2020, p. 16, [url](#); SAM, 30/08/2021, p. 7, [url](#)

²³⁵ Mwatana, 18/07/2024, p. 82, [url](#)

²³⁶ Mwatana, 11/11/2022, pp. 70, 74, [url](#)

²³⁷ Mwatana, 05/11/2023, pp. 66, 70, [url](#)

²³⁸ Mwatana, 18/07/2024, p. 82, [url](#). In de cijfers over het aandeel per actor zijn ook 87 gevallen van foltering en overlijden in detentie opgenomen. Hierdoor wijkt het totaal van de incidenten per actor af van het totaal van de algemene cijfers.

²³⁹ Mwatana, 08/01/2025, [url](#). In de cijfers over het aandeel per actor zijn ook 76 gevallen van foltering opgenomen. Hierdoor wijkt het totaal van de incidenten per actor af van het totaal van de algemene cijfers.

²⁴⁰ SAM, 22/09/2021, p. 40, [url](#)

²⁴¹ SAM, 12/01/2022, [url](#)

²⁴² SAM, 01/2023, p. 12, [url](#)

²⁴³ SAM, 03/10/2024, pp. 26, 46, [url](#)

De Jemenitische ngo Abductees Mothers Association registreerde in 2022 442 gevallen van arbitraire arrestatie en 54 gevallen van gedwongen verdwijning. Van de arbitraire arrestaties pleegden de Houthi's er 324, de Security Belt Forces 102, overheidsgetrouwe troepen 8 en de Joint Forces eveneens 8. Van de gedwongen verdwijningen zijn er 41 uitgevoerd door de Houthi's, 8 door de Security Belt Forces, 3 door overheidsgetrouwe troepen en 4 door de Joint Forces. Volgens deze ngo worden personen die gedwongen verdwijning ondergaan vastgehouden in illegale detentieplaatsen. Dit kunnen in beslag genomen woningen van dissidenten zijn, maar ook scholen, moskeeën of kelders van administratieve gebouwen.²⁴⁴ In 2023 stelde de Abductees Mothers Association 833 gevallen van arbitraire arrestatie vast en 103 incidenten van gedwongen verdwijning, waarvan 84 door de Houthi's. De Houthi's zijn volgens de organisatie verantwoordelijk voor 754 arbitraire detenties en 84 verdwijningen. De met de STC geassocieerde eenheden zitten achter 51 arbitraire detenties en 11 verdwijningen. De ngo stelde bij minstens 58 van deze gevallen foltering van de slachtoffers vast, waarvan 38 door de Houthi's.²⁴⁵

De National Commission for the Investigation of Alleged Violations of Human Rights (NCIAVHR), een door de internationaal erkende Jemenitische regering opgerichte organisatie die mensenrechtenschendingen in Jemen onderzoekt, schrijft in een rapport van september 2024 dat ze in de periode augustus 2023 – juli 2024 655 gevallen van arbitraire detentie en verdwijningen vaststelde waarvan ze er 495 aan de Houthi's toeschreef en 159 aan actoren van de Jemenitische regering. In de periode augustus 2022 – juli 2023 stelde deze bron 689 gevallen van arbitraire detentie en verdwijningen vast. De Houthi's zijn hierbij verantwoordelijk voor 516 gevallen terwijl de internationaal erkende regering en eraan gelinkte milities betrokken zijn bij 152 incidenten.²⁴⁶ In de periode juli 2021 – juli 2022 stelde de NCIAVHR 859 gevallen van arbitraire detentie en verdwijningen vast waarvan ze er 665 toewees aan de Houthi's en 166 aan de internationaal erkende regering en de eraan gelinkte milities.²⁴⁷

4. Gevolgen voor de burgerbevolking

4.1. Burgerdoden en -gewonden

Het VN-Panel van Experts voor Jemen schrijft in september 2021 en HRW in 2024 dat alle strijdende partijen in Jemen zich in de loop van het conflict schuldig maken aan aanvallen op burgers en civiele infrastructuur.²⁴⁸ HRW en het Global Centre for the Responsibility to Protect schrijven in 2024 dat, ondanks het bestand van 2022, de strijdende partijen in Jemen zich nog steeds schuldig maken aan ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht, waaronder illegale aanvallen op burgers. Hierbij is er sprake van een grote mate van straffeloosheid voor de plegers van dit geweld.²⁴⁹ Ook Amnesty International schrijft dat er in 2023 een afname in geweldsincidenten waarneembaar was, maar dat alle conflictpartijen zich nog steeds schuldig maken aan het aanvallen en beschieten van burgers en civiele gebieden.²⁵⁰

²⁴⁴ Abductees Mothers Association, 22/07/2023, pp. 44-45, 56, [url](#)

²⁴⁵ Abductees Mothers Association, 09/2024, p. 10, [url](#)

²⁴⁶ NCIAVHR, 07/2023, p. 55, [url](#); NCIAVHR, 11/09/2024, p. 50, [url](#)

²⁴⁷ NCIAVHR, 08/2022, p. 41, [url](#)

²⁴⁸ OHCHR, 13/09/2021, pp. 5-6, [url](#)

²⁴⁹ HRW, 11/01/2024, [url](#); Global Centre for the Responsibility to Protect, 01/12/2024, [url](#)

²⁵⁰ AI, 24/04/2024, [url](#)

De ngo SAM vermeldt dat de Houthi's het vernielen van burgerwoningen als een middel van collectieve bestraffing gebruiken ten aanzien van families waarvan ze iemand als een tegenstander van hun regime beschouwen. In december 2023 documenteerden SAM en de Amerikaanse ngo American Center for Justice in totaal zo'n 713 gevallen waarbij de Houthi's doelbewust familiewoningen vernielden.²⁵¹ De NCIHVHR vermeldt dat de Houthi's deze vorm van collectieve bestraffing als enige conflictpartij toepassen. In de periode augustus 2023 – juli 2024 registreerde de NCIHVHR 22 van dergelijke incidenten. In de voorgaande jaarlijkse monitoringsperiode waren het er 20.²⁵²

In 2022 stelde ACLED door toedoen van de wapenstilstand een sterke daling vast van het totale aantal slachtoffers, maar het merkt daarbij op dat deze trend niet zo sterk afgetekend was voor het aantal burgerslachtoffers. In 2022 bedroeg het aandeel burgerslachtoffers 22 % van het totaal, wat hoger licht dan voor de wapenstilstand. Volgens OCHA vielen er in 2022 maandelijks gemiddeld 208 burgerslachtoffers. In de eerste drie maanden waren dat er gemiddeld 365, wat daalde tot 156 in de drie kwartalen na het ingaan van de wapenstilstand in april 2022.²⁵³ In 2023 nam het aantal burgerslachtoffers met 33 % af ten aanzien van het voorgaande jaar. Dit is laagste door OCHA geregistreerde jaarlijkse aantal sinds ze in januari 2018 begonnen zijn met hun monitoring. Gemiddeld vielen er in het eerste kwartaal maandelijks 195 slachtoffers, wat daalde naar een maandelijks gemiddelde van 122 voor de rest van het jaar. 30 % van het totale aantal waren dodelijke slachtoffers.²⁵⁴ In het eerste kwartaal van 2024 daalde het aantal burgerslachtoffers verder met 17 % ten aanzien van het laatste kwartaal van 2023.²⁵⁵ In de periode april – mei 2024 was het aantal burgerslachtoffers gemiddeld 18 % lager dan in maart 2024.²⁵⁶

Onderstaande tabel en grafiek geven een overzicht van de jaarlijkse cijfers van het aantal dodelijke burgerslachtoffers en gewonden sinds 2018 volgens het Civilian Impact Monitoring Project (CIMP) van OCHA.²⁵⁷

	Dodelijke burgerslachtoffers	Gewonde burgerslachtoffers
2018 ²⁵⁸	2.039	2.797
2019 ²⁵⁹	1.104	2.120
2020 ²⁶⁰	749	1.338
2021 ²⁶¹	769	1.739
2022 ²⁶²	770	1.726
2023 ²⁶³	502	1.173
2024 ²⁶⁴	337	864

²⁵¹ SAM, 19/03/2024, [url](#); Al-Karama, 24/03/2024, [url](#); Yemeni Archive, 10/09/2024, [url](#)

²⁵² NCIHVHR, 07/2023, p. 65, [url](#); NCIHVHR, 11/09/2024, p. 62, [url](#)

²⁵³ CIMP, 01/2023, p. 5, [url](#); ACLED, 14/10/2022, [url](#)

²⁵⁴ CIMP, 01/2024, p. 5, [url](#)

²⁵⁵ CIMP, 04/2024, p. 1, [url](#)

²⁵⁶ CIMP, 05/2024, [url](#); CIMP, 06/2024, [url](#)

²⁵⁷ CIMP, 04/2023, p. 1, [url](#); CIMP, 10/2023, p. 4, [url](#)

²⁵⁸ OCHA, 02/03/2020, p. 5, [url](#)

²⁵⁹ OCHA, 02/2021, p. 6, [url](#)

²⁶⁰ OCHA, 02/2021, p. 5, [url](#)

²⁶¹ CIMP, 01/2022, pp. 2 & 5, [url](#)

²⁶² CIMP, 01/2023, p. 5, [url](#)

²⁶³ CIMP, 01/2024, p. 5, [url](#)

²⁶⁴ CIMP, 04/2024, p. 1, [url](#); CIMP, 05/2024, [url](#); CIMP, 06/2024, [url](#); CIMP, 01/2025, [url](#); CIMP, 2025, [url](#)

Tabel 6 - Burgerslachtoffers volgens gegevens van OCHA

Per jaar zijn het totaal aantal dodelijke slachtoffers bij incidenten van het type *battles, explosions/remote violence* en *violence against civilians* volgens ACLED de volgende²⁶⁵:

Jaar	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Dodelijke slachtoffers	28.043	19.768	18.404	6.491	2.093	1.781

Tabel 7 – Totale aantal dodelijke slachtoffers volgens gegevens van ACLED

Het aantal dodelijke burgerslachtoffers bij incidenten van het type *battles, explosions/remote violence* en *violence against civilians* zijn volgens ACLED per jaar de volgende²⁶⁶:

Jaar	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Dodelijke burger-slachtoffers	1.275	1.279	788	1.215	719	416

Tabel 8 – Dodelijke burgerslachtoffers volgens gegevens van ACLED

De Jemenitische mensenrechtenorganisatie SAM spreekt op zijn beurt van meer dan 1.000 burgerdoden in 2021 en 767 in 2022.²⁶⁷ Voor latere jaren geeft SAM geen jaarlijkse cijfers meer.

In 2024 publiceerde de Jemenitische mensenrechtenorganisatie Rights Radar voor het eerst een jaarrapport waarin het cijfers publiceert over het aantal door hen geregistreerde burgerslachtoffers door het conflict in Jemen. Volgens Rights Radar vielen er in 2023 zo'n 778 dodelijke burgerslachtoffers en 817 gewonden.²⁶⁸

De NCIIVHR registreerde in de periode augustus 2023 – juli 2024 294 dodelijke burgerslachtoffers. In de periode augustus 2022 – juli 2023 waren het er 288 en in augustus 2023 – juli 2024 telde ze 294 dodelijke slachtoffers.²⁶⁹

In het eerste kwartaal van 2024 vermeldt OCHA dat er een sterke afname van geweld is in de provincie Sadah door de-escalatie aan de Saoedische grens. Hierdoor vielen er in deze provincie in het eerste kwartaal van 2024 70 % minder burgerslachtoffers dan in het laatste kwartaal van 2023.²⁷⁰ In mei 2024 nam het grensgeweld in Sadah evenwel weer toe en kende de provincie het hoogste aantal burgerslachtoffers van alle provincies. Tot september 2024 blijft het aantal burgerslachtoffers op ongeveer hetzelfde niveau in Jemen. In oktober-november 2024 daalt het sterk om in december 2024 opnieuw naar het voorgaande niveau te stijgen. De stijging van december 2024 is vooral veroorzaakt door luchtbombardementen in Hodeidah en Sanaa.²⁷¹

Onderstaande grafiek van OCHA geeft een visueel overzicht van het aantal burgerslachtoffers per maand en het aantal incidenten in de periode januari 2018 – december 2024:

²⁶⁵ ACLED, laatst geraadpleegde update van 10/01/2025, [url](#)

²⁶⁶ ACLED, 22/01/2025, [url](#)

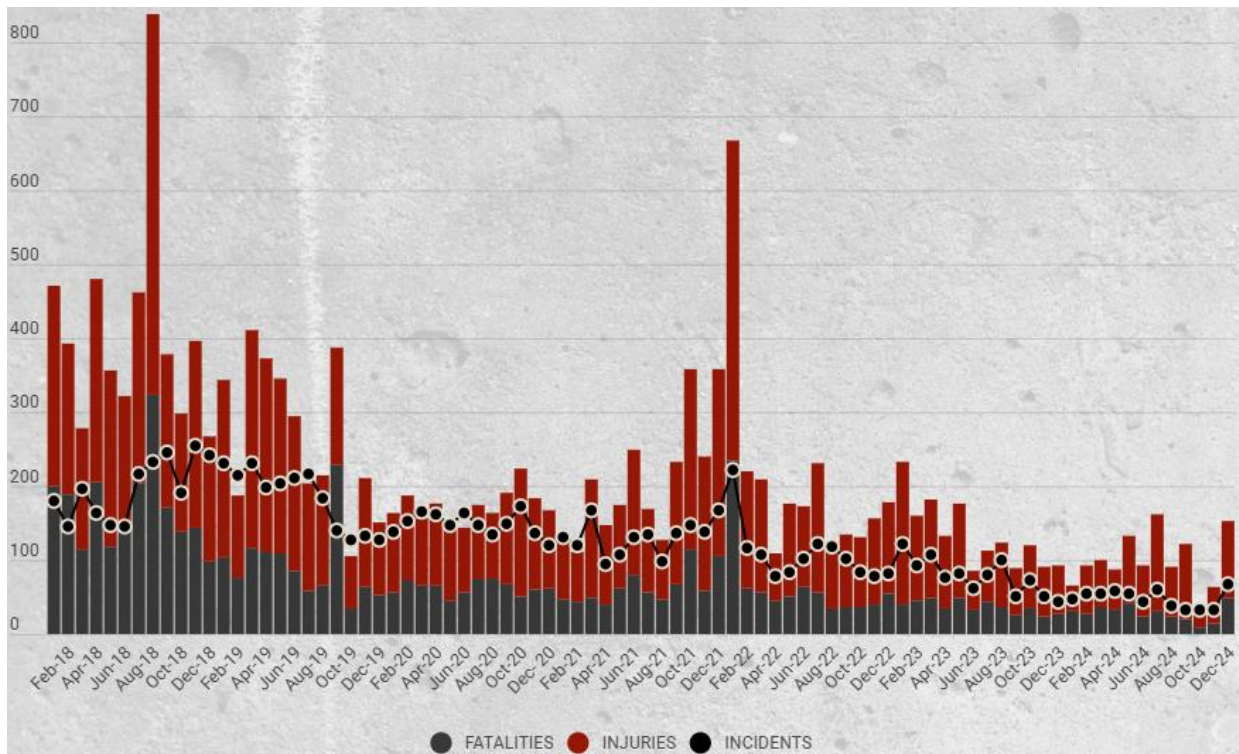
²⁶⁷ SAM, 12/01/2022, p. 3, [url](#); SAM, 01/2023, p. 8, [url](#)

²⁶⁸ Rights Radar, 06/2024, p. 9, [url](#)

²⁶⁹ NCIIVHR, 07/2023, p. 27, [url](#); NCIIVHR, 11/09/2024, p. 28, [url](#); NCIIVHR, 11/09/2024, p. 28, [url](#)

²⁷⁰ CIMP, 04/2024, p. 2, [url](#)

²⁷¹ CIMP, 06/2024, [url](#); CIMP, 2025, [url](#); CIMP, 01/2025, [url](#)

Grafiek 3 - Number of civilian impact incidents and civilian casualties per month²⁷²

In 2019 - 2021 vielen er volgens OCHA voornamelijk burgerslachtoffers door artillerievuur. Dit was ook in 2022 het geval tot het afkondigen van de wapenstilstand van april 2022. Vanaf dan vielen de meeste burgerslachtoffers door *ERW's* (*explosive remnants of war*) en in de tweede plaats door artillerievuur. In totaal vielen er volgens OCHA in 2022 564 burgerslachtoffers door *ERW's* en 513 door artillerie.²⁷³ In 2023 viel het grootste aantal gewonde en gedode burgerslachtoffers door beschietingen (432), gevolgd door slachtoffers door *small arms fire* (398) en *ERW's* (343). Het grootste aantal dodelijke burgerslachtoffers, 195, viel door *small arms fire*.²⁷⁴ In het eerste kwartaal van 2024 viel het hoogste aantal burgerslachtoffers nog steeds door *small arms fire*. Zowat de helft van deze slachtoffers viel in lokale twisten, wat volgens OCHA sterk aangestuurd wordt door de economische spanningen die snel kunnen escaleren. Op de tweede plaats vielen deze slachtoffers bij controleposten. Na *small arms fire* vielen de meeste burgerslachtoffers in het eerste kwartaal van 2024 door *ERW's*.²⁷⁵ Deze trend zette zich door in april – mei 2024.²⁷⁶

Onderstaande grafiek van OCHA geeft een overzicht van het aantal burgerslachtoffers (zowel doden als gewonden) per type geweld voor de periode februari 2018 – december 2024:

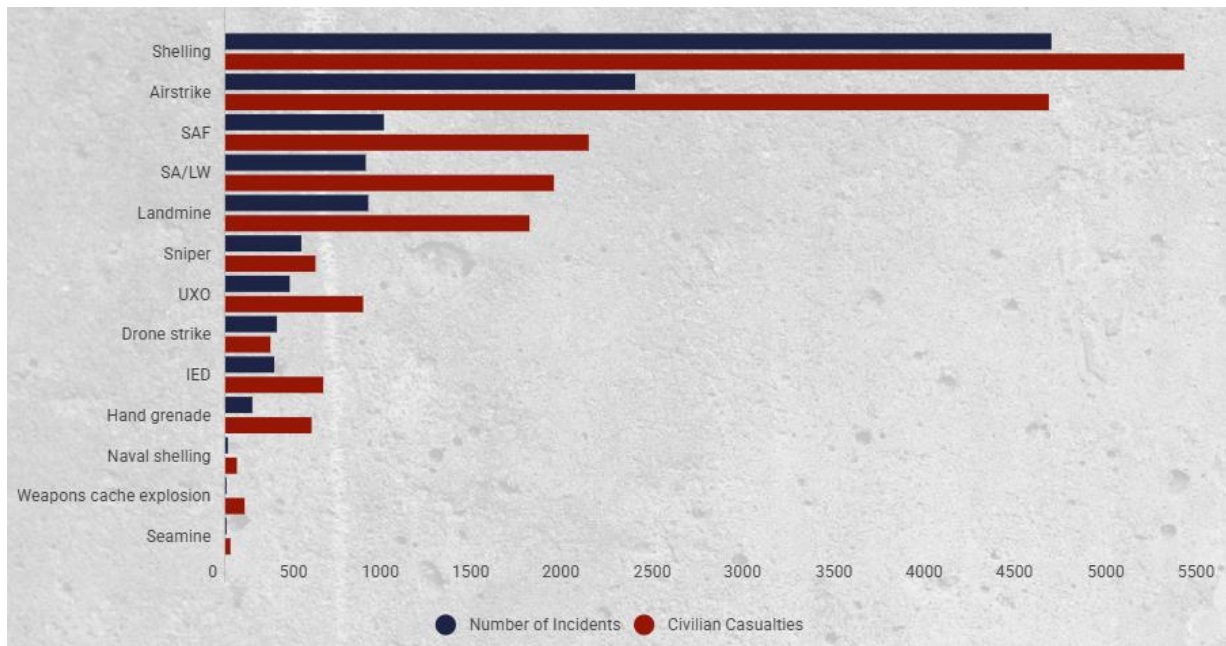
²⁷² CIMP, 2025, [url](#)

²⁷³ CIMP, 02/2021, p. 7, [url](#); CIMP, 04/2021, [url](#); CIMP, 07/2021, p. 1, [url](#); CIMP, 10/2022, p. 1, [url](#); CIMP, 01/2023, p. 7, [url](#)

²⁷⁴ CIMP, 01/2024, p. 2, [url](#)

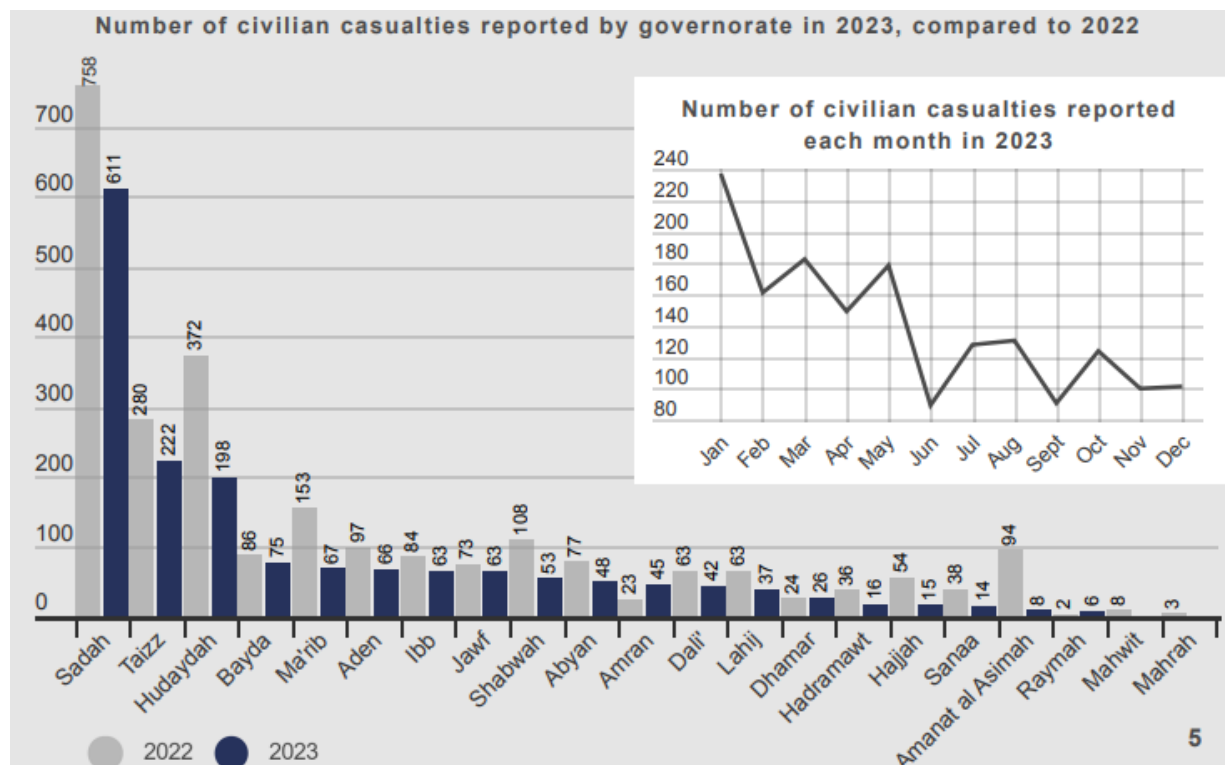
²⁷⁵ CIMP, 04/2024, p. 1, [url](#)

²⁷⁶ CIMP, 05/2024, [url](#); CIMP, 06/2024, [url](#)

Grafiek 4 - Total civilian casualties by type of armed violence²⁷⁷

Onderstaande grafiek van OCHA geeft een overzicht van het aantal burgerslachtoffers per provincie in 2023:

Grafiek 5 - Number of civilian casualties reported by governorate in 2023, compared to 2022²⁷⁸

²⁷⁷ CIMP, 2025, [url](#)

²⁷⁸ CIMP, 01/2024, p. 5, [url](#)

4.2. Schade aan infrastructuur

Tal van bronnen schrijven dat bij het conflict in Jemen de civiele infrastructuur zwaar beschadigd is, zeker sinds de deelname van de Saoedische coalitie vanaf maart 2015. Dit leidde tot een instorting van de economie, die in de periode 2015 – 2023 zo'n 54 % kromp. Ondanks een afname van het geweld sinds een bestand in 2022 blijft het conflict voortduren en is het nog steeds een belangrijke aanjager van schaarste die de bevolking ondervindt inzake water, voedsel en gezondheidszorg. Daarnaast gelden er in de praktijk beperkingen op import die leiden tot tekorten aan voedsel en medicijnen. Bovendien is er ook sprake van elektriciteit- en brandstofschaarste, wat onder meer de werking van hospitalen hindert en leidt tot een gebrek aan drinkbaar water aangezien de waterpompen niet kunnen werken.²⁷⁹

Mwatana schrijft in 2024 en 2025 dat de humanitaire situatie in Jemen zeer slecht is en dat dit wijdverspreide schade aan de levens van burgers toegebracht heeft met verwoestende gevolgen op verschillende niveaus. Het verkrijgen van zelfs de meest elementaire basisvoorzieningen zoals water, voedsel, gezondheidszorg en onderwijs vereist voor een groot deel van de bevolking zeer sterke inspanningen. Dit in een kader van beperkte voorzieningen, voortdurende economische achteruitgang en beperkingen die een aantal overheidsactoren op de meest eenvoudige activiteiten opleggen. Ondanks dat het geweldsniveau recent gedaald is, leidt de huidige situatie van geen-vrede, geen-oorlog niet tot een verbeterde humanitaire situatie voor de burgerbevolking.²⁸⁰

Een voorbeeld hiervan is de haven van Hodeidah die cruciaal is voor de invoer van voedsel, maar die al meermaals tijdelijk gesloten is omwille van schade door bombardementen. Hierbij dient vermeld dat Jemen zo'n 90 % van zijn voedsel invoert. Daar komt nog bij dat de voedselimporten eerst goedgekeurd moeten worden door de VN en de Saoedische coalitie, waarvan die laatste nog steeds een gedeeltelijke beperking in stand houdt. In 2023 liepen er gesprekken over het volledig heropenen van de haven van Hodeidah, maar sinds februari 2023 kon al een deel van de schepen zonder controles de haven binnen. Sinds april 2023 is de toegang tot andere havens, zoals Aden, ook vereenvoudigd.²⁸¹ In 2023 nam de totale voedselimport in de Rode Zee-havens echter af met 8 % ten aanzien van 2022. Dit heeft te maken met beperkingen die de Centrale Bank van Sanaa oplegt aan handelaars voor aankopen in dollars.²⁸² Mwatana stelt aanvullend dat zowat alle conflictpartijen zich schuldig maakten aan het verhinderen van toegang tot noodhulp aan de bevolking.²⁸³ Op 5 december 2023 schortte het World Food Programme voedseldistributie in de Houthis-gebieden op omwille van een gebrek aan fondsen en inmenging door de Houthis-autoriteiten. Deze opschorting hield aan in de eerste helft van 2024 en leidde tot een verslechterde voedingssituatie bij voornamelijk IDP's en inwoners van de regio Hajjah. In augustus 2024 begon het World Food Programme met een beperkte heropstart van invoer en verdeling van voedselhulp.²⁸⁴

OCHA schrijft in januari 2025 dat 13,6 miljoen personen onvoldoende toegang hebben tot betrouwbaar drinkwater en dat 17 miljoen Jemenieten geen toegang hebben tot voldoende water voor persoonlijk en huishoudelijk gebruik.²⁸⁵ In augustus 2024 verklaarde de VN dat er in drie districten van de door de overheid gecontroleerde gebieden voor het eerst sprake is van hongersnood volgens de VN

²⁷⁹ Mwatana, 08/01/2025, [url](#); OCHA, 15/01/2025, pp. 11-12, [url](#)

²⁸⁰ Mwatana, 18/07/2024, p. 30, [url](#); Mwatana, 08/01/2025, [url](#)

²⁸¹ Humanity & Inclusion, 12/06/2020, p. 4, [url](#); International Rescue Committee, 01/12/2019, p. 12, [url](#); OCHA, 19/04/2022, p. 14, [url](#); Sanaa Center for Strategic Studies, 10/03/2023, p. 8, [url](#); Sanaa Center for Strategic Studies, 15/05/2023, p. 15, [url](#)

²⁸² WFP, 16/10/2023, p. 2, [url](#)

²⁸³ OCHA, 15/01/2025, p. 4, [url](#)

²⁸⁴ Sanaa Center for Strategic Studies, 15/02/2024, p. 20, [url](#); Sanaa Center for Strategic Studies, 15/07/2024, p. 33, [url](#); Sanaa Center for Strategic Studies, 16/10/2024, p. 34, [url](#)

²⁸⁵ OCHA, 15/01/2025, p. 78, [url](#)

Integrated Food Security Phase Classification. Het gaat om twee districten in Hodeidah en een in Taiz. Vier andere districten in Taiz en Hodeidah zijn op dat moment eveneens heel dicht bij de grenswaarden van een hongersnood. Daarnaast geldt voor 117 districten in regeringsgebied dat ze in augustus 2024 het niveau van “ernstige ondervoeding” benaderen. De VN merkt hierbij op dat de hongersnood veroorzaakt wordt door de oorlogssituatie in Jemen.²⁸⁶

Volgens de VN hebben in 2025 zo’n 19,5 miljoen Jemenieten humanitaire bijstand nodig tegenover 18,2 miljoen in 2024. 17,1 miljoen Jemenieten, 49 % van de bevolking, ondervindt acute voedselonzeekerheid en 3,5 miljoen zijn ondervoed. OCHA verwacht dat in 2025 zo’n 5 miljoen mensen extreme voedselonzeekerheid zullen ondervinden.²⁸⁷ In juli 2024 ervaart zo’n 62 % van de bevolking voedseltekorten volgens het World Food Programme. Zo’n 36 % van de bevolking ondervindt ernstige voedseltekorten.²⁸⁸

In de zomer van 2023 had de PLC-regering geen geld meer om brandstof te betalen voor de elektriciteitscentrales wat leidde tot nog langere periodes van het uitvallen van de elektriciteit dan gebruikelijk. Ook in 2024 bleven elektriciteitsonderbrekingen aanhouden. Zo werkte bijvoorbeeld de elektriciteitscentrale in Aden in 2024 op een fractie van haar capaciteit door brandstofgebrek. Er vinden brandstofleveringen plaats in de haven van Aden, maar die worden niet vrijgegeven omdat de overheid er niet voor kan betalen. Daarnaast wil de PLC-regering investeren in hernieuwbare energie, maar dit kan geen grootschalige oplossingen bieden op korte termijn. Op 15 juli 2024 opende een door de VAE gefinancierde zonne-energiecentrale van 120 megawatt nabij Aden.²⁸⁹

Mwatana schrijft in 2025 dat er naar schatting zo’n 3.500 scholen volledig vernield zijn, wat de scholing van zo’n 2,5 miljoen kinderen verhindert. Daarnaast zijn er schoolgebouwen die bewoond worden door IDP’s of bezet zijn door gewapende eenheden.²⁹⁰ In 2021 telde Mwatana minstens 105 incidenten met scholen waaronder aanvallen en het gebruik voor militaire doeleinden en in 2022 waren dit er 141. In 2023 telde het 156 gevallen en in 2024 zo’n 269.²⁹¹ Volgens Mwatana is de stijging te wijten aan een toename van het aantal incidenten om minderjarigen op scholen te ronselen voor het leger, voornamelijk door Houthis.²⁹² Hier komt bij dat 65 % van de leerkrachten niet meer betaald wordt en er een sterk tekort is aan educatief materiaal wat tot een sterke kwaliteitsdaling van het onderwijs leidde.²⁹³ Volgens OCHA kunnen 3,2 miljoen kinderen in 2025 niet naar school.²⁹⁴

OCHA schrijft in januari 2025 dat 35 % van de ziekenhuizen deels en 5 % volledig niet-operationeel zijn. Mwatana schat het aantal niet-functionele ziekenhuizen in januari 2025 op 50 % en voegt eraan toe dat er een algemeen tekort is aan medicijnen en medische basisapparatuur.²⁹⁵ Volgens OCHA hebben 117 van de 333 Jemenitische districten in 2022 geen operationele ziekenhuizen op districtsniveau.²⁹⁶ De WHO rapporteert dat er in 2023 zo’n 20,3 miljoen personen nood aan medische bijstand hebben, waarvan zo’n 12,9 miljoen acuut. Hierbij hebben zo’n 10 miljoen personen geen

²⁸⁶ Euro-Mediterranean Human Rights Monitor, 28/08/2024, [url](#)

²⁸⁷ Mwatana, 08/01/2025, [url](#); OCHA, 15/01/2025, pp. 2-4, 12, 48, [url](#)

²⁸⁸ Sanaa Center for Strategic Studies, 16/10/2024, p. 34, [url](#)

²⁸⁹ Sanaa Center for Strategic Studies, 15/08/2023, p. 8, [url](#); WFP, 16/10/2023, p. 2, [url](#); Sanaa Center for Strategic Studies, 15/07/2024, pp. 36-38, [url](#); Sanaa Center for Strategic Studies, 16/10/2024, p.30, [url](#)

²⁹⁰ Mwatana, 08/01/2025, [url](#)

²⁹¹ Mwatana, 11/11/2022, p. 88, [url](#); Mwatana, 05/11/2023, p. 81, [url](#); Mwatana, 18/07/2024, p. 102, [url](#); Mwatana, 08/01/2025, [url](#)

²⁹² Mwatana, 05/11/2023, p. 81, [url](#)

²⁹³ Mwatana, 18/07/2024, p. 33, [url](#); OCHA, 15/01/2025, pp. 44-45, [url](#)

²⁹⁴ OCHA, 15/01/2025, p. 4, [url](#)

²⁹⁵ Mwatana, 08/01/2025, [url](#); OCHA, 15/01/2025, p. 15, [url](#)

²⁹⁶ OCHA, 19/04/2022, pp. 22, 63, [url](#); WHO, 31/10/2023, p. 2, [url](#)

toegang tot medische diensten.²⁹⁷ Volgens cijfers van ACAPS zijn er in Jemen gemiddeld 10 medische hulpverleners per 10.000 inwoners, veel lager dan het minimumaantal van 22 van de WHO.²⁹⁸ De ngo Safeguarding Health in Conflict stelde in 2023 47 geweldsincidenten tegen medische infrastructuur vast tegenover 21 in 2022, 20 in 2021 en 81 van dergelijke incidenten in 2020. In 2020 maakten alle strijdende partijen zich schuldig aan dergelijke aanvallen.²⁹⁹ In 2021 documenteerde Mwatana 32 aanvallen op medische instellingen en in 2022 waren dit er 35, in 2023 zo'n 22 en in 2024 waren het er 19.³⁰⁰

Ook secundaire factoren hebben een impact op de beschikbaarheid van gezondheidszorg. Zo leidt de verminderde koopkracht van Jemenieten ertoe dat ze de gestegen kosten voor medische zorg en ook de transportkosten om in een medische instelling te geraken vaak moeilijk kunnen betalen. Jemen voert zowat 90 % van zijn medicijnen in, maar importrestricties leiden hierbij tot sterke vertragingen en het ontstaan van een zwarte markt met medicijnen van dubieuze oorsprong.³⁰¹ De Houthi's negeren sommige medische situaties. Zo begonnen er in november 2023 in hun gebieden gevallen van cholera voor te komen, maar de Houthi's weigerden dit te erkennen en stonden niet toe dat er maatregelen tegen genomen werden. Pas in maart 2024 en vele duizenden gevallen later erkenden ze de situatie.³⁰²

In de eerste drie kwartalen van 2023 vonden er volgens OCHA 240 geweldsincidenten tegen burgerwoningen plaats. In 2022 waren dit er 480, wat toen al een daling was ten opzichte van 2021 en 2020 toen het er respectievelijk 728 en 994 waren. In 2022 vonden de meeste incidenten plaats in Taiz, zo'n 117, gevolgd door Marib met 104 gevallen.³⁰³ Daarnaast vonden er in 2022 122 gebeurtenissen van gewapend geweld tegen civiele gebouwen plaats waarvan er 93 plaatsvonden voor de wapenstilstand van 2 april 2022.³⁰⁴

OCHA schrijft in 2025 dat de Jemenitische economie sinds maart 2015 met 54 % kromp en de Jemenitische rial (YER) sterk devalueerde. Dit leidde tot verminderde werkgelegenheid en inkomens voor de Jemenieten en een verminderde koopkracht, waardoor 80 % van de Jemenieten onder de armoedegrens leeft. Deze factoren leggen bijkomend druk op de Jemenitische huishoudens.³⁰⁵ Sinds 2016 verhuisde de Jemenitische Centrale bank van Sanaa naar Aden en richtten de Houthi's in Sanaa een eigen Centrale Bank op en begonnen zij hun eigen YER te drukken. Sinds januari 2020 houden de YER in de Houthi-gebieden en die in de Hadi-gebieden er verschillende wisselkoersen op na. De YER in de regeringsgebieden is sindsdien sterk in waarde gedaald, wat leidde tot verdere prijsstijgingen en verminderde koopkracht voor de bevolking. Daarnaast leiden de twee verschillende munteenheden ook tot bijkomende kosten voor de bevolking indien ze transacties tussen de twee gebieden uitvoeren. In 2024 wisselt de rial in de regeringsgebieden aan 2.054 YER/1 Amerikaanse dollar (USD) en in de Houthi-gebieden aan 531 YER/1 USD.³⁰⁶

²⁹⁷ WHO, 02/2023, [url](#); WHO, 31/10/2023, p. 2, [url](#)

²⁹⁸ ACAPS, 30/08/2023, p. 2, [url](#)

²⁹⁹ Safeguarding Health in Conflict, 24/05/2021, pp. 78-80, [url](#); Safeguarding Health in Conflict, 05/2023, p. 102, [url](#); Safeguarding Health in Conflict, p. 122, 05/2024, [url](#)

³⁰⁰ Mwatana, 11/11/2022, p. 95, [url](#); Mwatana, 05/11/2023, p. 85, [url](#); Mwatana, 18/07/2024, p. 102, [url](#); Mwatana, 08/01/2025, [url](#)

³⁰¹ WHO, 25/09/2021, pp. 2-3, [url](#); ACAPS, 30/08/2023, pp. 2-3, [url](#); WHO, 31/10/2023, p. 2, [url](#)

³⁰² HRW, 07/08/2024, [url](#)

³⁰³ CIMP, 02/2021, p. 4, [url](#); CIMP, 01/2023, pp. 8-9, [url](#); CIMP, 04/2023, p. 4, [url](#); CIMP, 06/2023, p. 4, [url](#); CIMP, 10/2023, p. 4, [url](#)

³⁰⁴ CIMP, 01/2023, p. 9, [url](#)

³⁰⁵ OCHA, 19/04/2022, p. 15, [url](#); OCHA, 15/01/2025, p. 11, [url](#)

³⁰⁶ World Food Programme, 19/09/2021, [url](#); Sanaa Center for Strategic Studies, 07/10/2022, p. 24, [url](#); Sanaa Center for Strategic Studies, 14/09/2023, p. 27, [url](#); OCHA, 15/01/2025, p. 11, [url](#)

4.3. Bewegingsvrijheid

Op 13 juni 2024 openden de Houthi's voor het eerst in negen jaar een aantal wegen naar Taiz voor personenvervoer waardoor men niet meer een lange en riskante omweg door de bergen moet maken om de stad te bereiken. De reistijd om van Houthi-gebied in Taiz te geraken verkort zo van vijftien uren naar een kwartier. Daarnaast zijn er in mei 2024 ook opnieuw enkele wegen geopend die Sanaa met Marib verbinden.³⁰⁷

In de door de Houthi's gecontroleerde gebieden zijn er volgens Carnegie Endowment tientallen controleposten op de wegen tussen de steden. Gewapende mannen controleren er de documenten van reizigers en doorzoeken hun bagage. Bij deze controles eist men meestal documenten opgesteld door de persoon of de instantie die men gaat bezoeken. Op die manier willen de Houthi's voorkomen dat personen van een andere conflictpartij in het gebied reizen. Volgens Carnegie Endowment lopen reizigers die niet aan de vereiste criteria voldoen het risico om gearresteerd te worden. Naast de controleposten binnen hun gebied hebben de Houthi's ook controleposten opgericht aan de buitengrenzen van de door hen gecontroleerde zone, waar ze tegenover de controleposten van de internationaal erkende regering opgesteld staan.³⁰⁸

De mensenrechtenrapporten van USDOS van 2023 en 2024 vermelden dat veiligheidsdiensten, rebellen, tribale groepen en milities controleposten hebben op de voorname wegen. In vele regio's, vooral degene die buiten het centrale gezag vallen, beperken gewapende tribale groepen de bewegingsvrijheid, soms samen met leden van andere ordediensten. Hierbij onderwerpen ze reizigers vaak aan fysieke mishandeling, afpersing, diefstal of kortdurende ontvoering voor losgeld.³⁰⁹

SAM schrijft in 2022 en 2023 dat de bewegingsvrijheid binnen Jemen gehinderd wordt door controleposten van verschillende gewapende groepen die reizigers afpersen en lastigvallen. Volgens de waarnemingen van SAM zijn het vooral de Houthi's die in de door hen gecontroleerde gebieden controleposten oprichten die zich hieraan schuldig maken. Hierbij doen er zich volgens SAM ook incidenten voor van fysieke mishandeling, seksueel geweld en het doden van burgers.³¹⁰ Mwatana schrijft in 2022 en 2024 eveneens dat de bewegingsvrijheid in Jemen beperkt wordt.³¹¹

De Jemenitische mensenrechtenorganisatie Rights Radar publiceerde in 2023 een uitgebreide studie over controleposten in Jemen in de periode 2014 – 2021. Volgens de organisatie waren er in die periode 1.352 controleposten waar ze 13.574 rechtsschendingen tegen reizigers vaststelden. Hierbij waren er 3.658 gevallen van ontvoering, verdwijning en foltering, 1.231 gevallen van fysiek geweld en 721 moorden. Van de rechtsschendingen zijn er 10.896 gepleegd door de Houthi's waaronder 2.901 verdwijningen en 553 van de geregistreerde moorden. Controleposten met een hoog aantal rechtsschendingen zijn onder meer het checkpoint Abu Hashem (Radaa – al-Bayda) en het checkpoint al-Falaj (zuiden van Marib).³¹²

USDOS en Mwatana vermelden ook nog dat vrouwen bijkomende beperkingen op hun bewegingsvrijheid kennen. De mate van beperkingen hangt af van de regio, waarbij in conservatieve gebieden de beperkingen voor vrouwen het strengste zijn. Hierbij is er sinds 2022 bij Houthi-controleposten een toenemende druk voor vrouwen om zich aan het zogenaamde *mahram*-systeem te houden, wat inhoudt dat ze verplicht vergezeld moeten zijn van een mannelijk familielid.³¹³ In

³⁰⁷ Sanaa Center for Strategic Studies, 15/07/2024, p. 11, [url](#); ICG, 01/2025, [url](#)

³⁰⁸ Carnegie Endowment, 10/02/2020, [url](#)

³⁰⁹ USDOS, 20/03/2023, [url](#); USDOS, 22/04/2024, [url](#)

³¹⁰ SAM, 12/01/2022, [url](#); SAM, 28/02/2022, [url](#); SAM, 01/2023, pp. 35-36, [url](#)

³¹¹ Mwatana, 11/11/2022, p. 114, [url](#); Mwatana, 18/07/2024, p. 138, [url](#)

³¹² Rights Radar, 02/2023, pp. 23, 28, 41, 43 [url](#)

³¹³ Mwatana, 05/11/2023, p. 100, [url](#); HRW, 04/03/2024, [url](#); USDOS, 22/04/2024, [url](#)

februari 2023 arresteerden de Houthi's nog drie vrouwen voor het reizen zonder *mahram*.³¹⁴ ACAPS merkt in augustus 2023 op dat het uit verschillende bronnen vernam dat de Houthi's in 2023 iets minder streng toezien op de vereiste voor vrouwen om een *mahram* te hebben voor verplaatsingen binnen de door de Houthi's gecontroleerde gebieden. Voor reizen van Houthi-gebied naar andere regio's zou het nog wel nodig zijn. Zeker vrouwen die werken voor nationale of internationale maatschappelijke organisaties dienen nog een *mahram* te hebben.³¹⁵ Human Rights Watch schrijft in 2024 dat naast de Houthi's ook de STC en de Jemenitische regering bijkomende beperkingen opleggen aan vrouwen die reizen. Het is vrouwen in deze gebieden evenmin nog toegelaten naar andere provincies te reizen zonder een *mahram* en in sommige gevallen geldt dit eveneens voor internationale reizen. Onvergezeld vrouwen zouden geregeld teruggestuurd worden aan controleposten en/of er urenlang vastgehouden worden.³¹⁶

Hierbij moet worden opgemerkt dat de situatie rond lokale ordediensten complex is in Jemen. De rol van de lokale tribale leiders is gemarginaliseerd en de Houthi's controleren er de ordediensten via een systeem van supervisors (*musharafeen*). Daarnaast vervangen ze leden van de ordediensten die ze niet vertrouwen. In de rest van Jemen is de situatie veel complexer. In de Saleh-periode vond de lokale ordehandhaving meestal plaats op een hybride manier waarbij door de overheid gesteunde milities (meestal met een tribale mix) samenwerkten met staatsactoren zoals het leger, politie en de Republican Guard. In de niet door de Houthi's gecontroleerde gebieden staan de tribale leiders en zogenaamde *aqil's*³¹⁷ in voor de ordehandhaving waarbij de rol van de centrale overheid sterk verminderd is. Carnegie Endowment merkt daarbij op dat de lokale ordehandhavers veelal niet neutraal zijn, maar meestal een politieke kleur hebben en passen binnen bredere beschermingsnetwerken. Daar komt bij dat in eenzelfde gebied soms verschillende ordediensten actief zijn. Zo kan bijvoorbeeld een veiligheidsmachtiging van de ene ordedienst niet erkend worden door een andere ordedienst die in hetzelfde gebied actief is en er bijvoorbeeld controleposten heeft. In deze realiteit zijn persoonlijke connecties en "vertrouwensnetwerken" volgens Carnegie Endowment een belangrijk element om zaken te regelen. Ten slotte merkt Carnegie Endowment op dat institutionele ordediensten zoals de politie voornamelijk in steden aanwezig zijn, terwijl in de rurale gebieden de tribale leiders belangrijke ordehandhavers blijven.³¹⁸

4.4. Ontheemden

In november 2024 zijn er volgens UNHCR zo'n 4,5 miljoen IDP's in Jemen.³¹⁹ In 2021 waren dat er nog 4,3 miljoen tegenover zo'n 4 miljoen IDP's in 2020.³²⁰ Volgens cijfers van OCHA zijn er in 2024 4,6 miljoen IDP's in Jemen tegenover 4,5 miljoen in 2023. OCHA verwacht dat hun aantal in 2025 verder zal stijgen tot 4,8 miljoen.³²¹

Volgens Internal Displacement Monitoring Centre (IDMC) zijn er eind 2023 zo'n 4,5 miljoen IDP's in Jemen, waarvan 933.000 IDP's door toedoen van natuurrampen en de overige door toedoen van geweld. In 2021 telde IDMC nog 4,3 miljoen IDP's en in 2020 zo'n 3,8 miljoen. IDMC telde 276.000

³¹⁴ Sanaa Center for Strategic Studies, 10/03/2023, p. 8, [url](#)

³¹⁵ ACAPS, 30/08/2023, p. 5, [url](#)

³¹⁶ HRW, 04/03/2024, [url](#)

³¹⁷ Mannelijke leider van een gemeenschap, dorp of familie.

³¹⁸ Carnegie Endowment, 27/03/2020, [url](#)

³¹⁹ UNHCR, 04/12/2024, [url](#)

³²⁰ UNHCR, 30/09/2021, [url](#); ACAPS, 10/05/2021, pp. 8-9, [url](#); UNHCR, 21/02/2022, [url](#)

³²¹ OCHA, 15/01/2025, p. 12, [url](#)

bijkomende IDP's door toedoen van geweld en 171.000 door natuurrampen in 2022.³²² In 2023 telde IDMC 80.000 bijkomende IDP's door geweld en 240.000 door natuurrampen.³²³

Sinds begin 2022 is er een geleidelijke afname merkbaar van het aantal nieuwe IDP's. Volgens cijfers van de International Organisation for Migration (IOM) daalde dit van een 140-tal dagelijks in januari 2022 tot een 10-tal dagelijks in december 2022. In 2023 hield dit lagere niveau aan buiten enkele korte pieken in januari en april 2023.³²⁴ Deze daling komt voort uit het vredesbestand van april 2022. Zo schrijft IDMC dat door toedoen van het bestand het aantal nieuwe IDP's daalde van 48.000 in het eerste kwartaal van 2022 tot 9.100 in het laatste kwartaal van 2023.³²⁵ Op het moment van schrijven van deze COI Focus heeft IOM geen gegevens voor 2024 publiek beschikbaar gesteld.³²⁶

UNHCR schrijft in december 2024 dat voor 86 % van de IDP's een specifieke conflictgebeurtenis de aanleiding is om te vluchten binnen Jemen. Van de IDP's heeft naar schatting 57 % geen intentie om terug te keren naar hun regio van origine.³²⁷

Volgens UNHCR woont zowat 32 % van de IDP's in Jemen in gehuurde huisvesting. Daarnaast leeft zo'n 40 % in kwetsbare omstandigheden in informele nederzettingen, noodopvang of tenten.³²⁸ Zo'n 88 % van de IDP's slaagt er niet in om te voorzien in zijn dagelijkse voedselnoden. Hierbij heeft 55 % van de IDP's geen eigen inkomen en heeft 34 % een maandelijks inkomen van minder dan 41 USD.³²⁹ OCHA schrijft dat eind 2024 zo'n 1,6 miljoen IDP's in 2.290 tijdelijke opvangcentra verblijven en er 3,3 miljoen in familieopvang of huurwoningen verblijven. Volgens OCHA zijn veel IDP's gedwongen om zich meer dan eens te hervestigen, wat hen vastzet in een positie van hulpafhankelijkheid.³³⁰

Jemen is het enige land op het Arabische schiereiland dat de Vluchtelingenconventie en het Protocol (1967) getekend heeft. Volgens cijfers van UNHCR herbergt het in juni 2024 60.372 vluchtelingen en asielzoekers waarvan het merendeel Somaliërs en Ethiopiërs zijn. Ongeveer 65 % van deze groep verblijft in het zuiden van Jemen.³³¹

4.5. Landmijnen

Zoals onderstaande paragrafen toelichten uit de impact van het conflict op de burgerbevolking zich eveneens in de aanwezige landmijnen en andere resterende oorlogsmunitie (*unexploded ordnance* (UXOs) en *improvised explosive devices* (IEDs)).

Mwatana stelt dat de Houthi's verantwoordelijk zijn voor zo'n 96 % van de geplaatste landmijnen die zich vooral zouden bevinden in de provincies al-Bayda, Hodeidah, al-Jawf en Sada. Alsook in enkele districten van de provincies Marib en Taiz.³³² Ook SAM schrijft dat de Houthi's grootschalig gebruik maken van landmijnen en dat ze vaak gebrekkige kaarten hebben van de zones waar ze er plaatsten.³³³ De ngo Landmine and Cluster Munition Monitor schrijft in 2022 dat de Houthi's een

³²² UNHCR, 03/2020, p. 6, [url](#); IDMC, s.d., [url](#); UNHCR, 30/09/2021, [url](#)

³²³ IDMC, 05/2023, p. 43, [url](#); IDMC, 06/06/2024, [url](#)

³²⁴ ACAPS, 17/05/2022, p. 2, [url](#); IOM, 25/08/2023, [url](#)

³²⁵ IDMC, 05/2023, p. 43, [url](#)

³²⁶ IOM, 25/08/2023, [url](#)

³²⁷ UNHCR, 04/12/2024, [url](#)

³²⁸ UNHCR, 01/01/2023, [url](#)

³²⁹ UNHCR, 01/01/2023, [url](#)

³³⁰ OCHA, 15/01/2025, p. 12, [url](#)

³³¹ UNHCR, 2025, [url](#)

³³² Mwatana, 18/07/2024, p. 62, [url](#)

³³³ SAM, 01/2023, p. 11, [url](#)

grootschalige eigen productie hebben van landmijnen en *IED*'s. De ngo merkt in 2022 op dat het geen aanwijzingen heeft dat de Saoedi-geleide coalitie landmijnen gebruikt in Jemen.³³⁴

De *Special Envoy* van de Verenigde Naties verklaarde in juli 2022 voor de VN-Veiligheidsraad dat landmijnen nog steeds leiden tot burgerslachtoffers.³³⁵ In 2022 was er een stijging van het aantal slachtoffers van landmijnen en *UXO*'s waar te nemen. Dit is wellicht veroorzaakt door Jemenieten die na het afkondigen van het bestand van april 2022 terugkeerden naar hun thuisregio en zo een hoger risico liepen. In 2023 nam dit opnieuw af. Zo zag het derde kwartaal van 2023 een daling van 66 % van het aantal slachtoffers ten aanzien van dezelfde periode in 2022. Deze daling zette zich door in 2024.³³⁶

Landmine and Cluster Munition Monitor telde in 2023 499 slachtoffers van landmijnen tegenover 582 in 2022 en 528 in 2021 (geen onderscheid tussen doden en gewonden).³³⁷

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het cijfermateriaal van CIMP over het aantal burgerslachtoffers door landmijnen, *UXO*'s en *IED*'s in Jemen:

Jaar	Totale aantal slachtoffers	Aantal dodelijke slachtoffers
2020 ³³⁸	248	129
2021 ³³⁹	338	129
2022 ³⁴⁰	564	186
2023 ³⁴¹	343	142
2024 periode januari - mei ³⁴²	39	88
2024 periode november - december ³⁴³	In totaal 31. Geen onderscheid tussen doden en gewonden	

Tabel 9 - CIMP: het aantal burgerslachtoffers van landmijnen, *UXO*'s en *IED* in Jemen

In 2020 deden deze incidenten zich volgens CIMP voornamelijk voor in Bayda, al-Jawf, Hodeidah en Marib, in 2021 voornamelijk in Hodeidah en in 2022 en 2023 in Hodeidah, Sadaa, al-Jawf en Marib.³⁴⁴

In 2021 registreerde Mwatana een vijftigtal landmijnexplosies waarbij 36 burgers gedood en 59 verwond zijn. In 2022 documenteerde Mwatana 135 landmijnexplosies waarbij er 96 burgers gedood en er 164 verwond zijn. In 2022 vonden de incidenten vooral plaats in Hodeidah, Hajjah, al-Jawf, al-Bayda, Marib, Sanaa, Taiz en Sanaa. Volgens Mwatana waren de Houthi's verantwoordelijk voor het plaatsen van al deze mijnen op zeven na waarvan de organisatie de plaatsers niet kon determineren.³⁴⁵ In 2023 vonden er volgens Mwatana 91 landmijn- en 92 *UXO*-incidenten plaats. Hierbij werden 324 burgers verwond of gedood. De Houthi's zouden verantwoordelijk zijn voor 143 van de 183

³³⁴ Landmine and cluster munition Monitor, 30/09/2022, [url](#)

³³⁵ Landmine and cluster munition Monitor, 30/09/2022, [url](#)

³³⁶ WFP, 16/10/2023, p. 3, [url](#); CIMP, 01/2025, [url](#)

³³⁷ Landmine and cluster munition Monitor, 10/11/2021, p. 43, [url](#); Landmine and cluster munition Monitor, 09/11/2023, p. 54, [url](#); Landmine and cluster munition Monitor, 11/2024, p. 43, [url](#)

³³⁸ CIMP, 02/2021, pp. 7, 10, [url](#); CIMP, 04/2021, p. 6, [url](#); CIMP, 07/2021, p. 6, [url](#)

³³⁹ CIMP, 01/2022, p. 7, [url](#)

³⁴⁰ CIMP, 01/2023, p. 7, [url](#)

³⁴¹ CIMP, 01/2024, p. 7, [url](#)

³⁴² CIMP, 04/2024, p. 1, [url](#); CIMP, 05/2024, [url](#); CIMP, 06/2024, [url](#)

³⁴³ CIMP, 01/2025, [url](#)

³⁴⁴ CIMP, 07/2021, p. 6, [url](#); CIMP, 01/2022, p. 7, [url](#); CIMP, 01/2023, p. 7, [url](#); CIMP, 01/2024, p. 7, [url](#)

³⁴⁵ Mwatana, 10/11/2022, p. 56, [url](#); Mwatana, 05/11/2023, p. 22, [url](#)

incidenten.³⁴⁶ In 2024 registreerde Mwatana 55 landmijn- en 60 UXO-incidenten. Hierbij zijn er 51 burgers gedood en raakten er 167 gewond. De Houthis zouden verantwoordelijk zijn voor 54 landmijn- en 16 UXO-incidenten.³⁴⁷

In 2020 is er volgens Landmine and Cluster Munition Monitor 2,4 km² terrein landmijnevrij gemaakt waarbij er 1.536 landmijnen vernietigd zijn. In 2021 was dat 4,49 km² met 1.388 vernietigde mijnen en in 2022 slaagde men er in 31,91 km² mijnevrij te maken en vernietigde men 3.864 mijnen.³⁴⁸ In 2023 ruimde men ten slotte 11,9 km² en verwijderde men 561 mijnen.³⁴⁹ De ngo Mine Action Review schrijft op zijn beurt dat er volgens hun monitoring 2 km² terrein met zekerheid landmijnevrij gemaakt is in 2022. Daarnaast is er mogelijk nog 30 km² ontruimd, maar de organisatie beschikt niet over voldoende informatie om dit met zekerheid te bevestigen.³⁵⁰ In 2023 is er volgens deze ngo zo'n 10,9 km² geruimd.³⁵¹ In 2023 stopte UNDP met het financieren van een noodprogramma waardoor het ontmijningsproject Yemen Executive Mine Action Centre (YEMAC) in het door de Jemenitische overheid gecontroleerde gebied zijn werking stopzette. Het onafhankelijke Project Masam zette zijn werking er wel voort. Internationale mijnruiming-ngo's hebben geen toegang tot het door de Houthis gecontroleerd gebied en er is geen informatie over activiteiten van YEMAC in die zone.³⁵²

In 2023 schrijft Landmine and Cluster Munition Monitor dat er tot 2022 geen duidelijkheid was over de omvang van het totale gebied dat in Jemen besmet is met landmijnen. Nieuw verzamelde gegevens stonden volgens de organisatie eind 2023 echter toe om de door landmijnen besmette gebieden in kaart te brengen. Het zou hierbij gaan om 5,41 km². Het in kaart brengen is evenwel nog niet voltooid, maar de inschaling van Jemen als een land met "massieve" landmijnbesmetting is ondertussen wel teruggebracht naar het niveau "medium" besmetting.³⁵³ De organisatie Mine Action Review schrijft in een rapport van 2024 op zijn beurt dat er nog steeds geen geloofwaardige inschatting mogelijk is van het totale gebied in Jemen dat door landmijnen besmet is. Mine Action Review nam dezelfde gegevens als Landmine and Cluster Munition Monitor in rekening. Het gaat hier met name over de 5,41 km², maar de organisatie schrijft dat deze toegevoegd moeten worden aan de voordien reeds vastgestelde 56,5 km² besmette gebieden.³⁵⁴

³⁴⁶ Mwatana, 18/07/2024, p. 62, [url](#)

³⁴⁷ Mwatana, 08/01/2025, [url](#)

³⁴⁸ Landmine and cluster munition Monitor, 17/11/2022, pp. 40, 57, [url](#); Landmine and cluster munition Monitor, 09/11/2023, p. 59, [url](#)

³⁴⁹ Landmine and cluster munition Monitor, 11/2024, pp. 69, 72, [url](#)

³⁵⁰ Mine Action Review, 13/11/2023, p. 368, [url](#); Landmine and cluster munition Monitor, 11/2024, p. 53, [url](#)

³⁵¹ Mine Action Review, 12/11/2024, p. 421, [url](#)

³⁵² Mine Action Review, 12/11/2024, p. 413, [url](#)

³⁵³ Landmine and cluster munition Monitor, 09/11/2023, p. 42, [url](#)

³⁵⁴ Mine Action Review, 12/11/2024, p. 414, [url](#)

Bijlagen

Kaart: Political map of Yemen³⁵⁵

³⁵⁵ Ezilon Maps, s.d., [url](http://ezilon.com)

Bibliografie

Geschreven en audiovisuele bronnen

Abaad, *Hadramout: Intersecting Interests and Conflicting Agendas*, 24/08/2023, <https://www.abaadstudies.org/news-59959.html> [geraadpleegd 06/11/2023]

Abaad, *Nation's Shield Forces: New Player in Dynamic Theatre*, 02/06/2024, <https://abaadstudies.org/en/policy-analysis/topic/60114> [geraadpleegd 06/01/2025]

Abaad, *Saudi-Houthi Talks: Lasting Peace or Sowing the Seeds of a New Conflict?*, 09/10/2023, <https://www.abaadstudies.org/news-59978.html> [geraadpleegd 06/11/2023]

Abaad, *Why Do the Houthis Resist Peace and Flee to War?*, 23/07/2023, <https://www.abaadstudies.org/news-59964.html> [geraadpleegd 06/11/2023]

Abductees Mothers Association, *Mothers at the Gates of Justice 4*, 22/07/2023, <https://ama-ye.org/wp-content/uploads/2023/07/Mothers-at-the-Gates-of-Justice-4.pdf> [geraadpleegd 06/11/2023]

Abductees Mothers Association, *Mothers at the Gates of Justice 5*, 09/2024, https://ama-ye.org/wp-content/uploads/2024/09/EN_Report-2024_Final-7.pdf [geraadpleegd 06/01/2025]

Airwars, *US Forces in Yemen Fatalities and Strikes*, 2025, <https://airwars.org/conflict/us-forces-in-yemen> [geraadpleegd 06/01/2025]

Airwars, *USYEMBi012*, 22/06/2023, <https://airwars.org/civilian-casualties/?country=yemen&belligerent=us-forces> [geraadpleegd 06/11/2023]

Al-Jazeera, *Yemen's Houthis to only target Israel-linked ships following Gaza ceasefire*, 20/01/2025, <https://www.aljazeera.com/news/2025/1/20/yemens-houthis-to-only-target-israel-linked-ships-following-gaza-ceasefire> [geraadpleegd 20/01/2025]

Al-Karama, *Yemen: casualties in bombing of civilian homes in Rada'a reminiscent of deadly US aircraft attacks*, 24/03/2024, <https://www.alkarama.org/en/articles/yemen-casualties-bombing-civilian-homes-radaa-reminiscent-deadly-us-aircraft-attacks> [geraadpleegd 06/01/2025]

Al-Masdar, *Parallel militaries: Anatomy of the armed forces fighting Yemen's war*, 03/01/2021, <https://web.archive.org/web/20210103202525/https://al-masdaronline.net/national/915> [geraadpleegd 24/09/2021]

Al-Masdar, *The Presidential Protection Brigades: Hadi's muscle in the south*, 11/05/2020, <https://web.archive.org/web/20200516070859/https://al-masdaronline.net/national/771> [geraadpleegd 22/06/2020]

Amnesty International (AI), *Amnesty International report 2023/2024, Yemen*, 24/04/2024, <https://www.amnesty.org/en/location/middle-east-and-north-africa/middle-east/yemen/report-yemen/> [geraadpleegd 06/01/2025]

Anadolu Agency, *Israel fears Houthi retaliation following joint airstrikes in Yemen: Media*, 11/01/2025, <https://www.aa.com.tr/en/middle-east/israel-fears-houthi-retaliation-following-joint-airstrikes-in-yemen-media-/3447463> [geraadpleegd 11/01/2025]

Arab Center for Research and Policy Studies (Ardemagni E.), *Introducing Re-Generated Security Forces in Yemen: The Crisis of the Hybrid Model in Fractured Arab States*, 17/04/2024, <https://www.dohainstitute.org/en/Lists/ACRPS-PDFDocumentLibrary/introducing-re-generated-security-forces-in-yemen.pdf> [geraadpleegd 06/01/2025]

Arab Center for Research and Policy Studies, *The Declaration of Self-Rule in South Yemen: Background and Implications*, 04/05/2020, <https://www.dohainstitute.org/en/PoliticalStudies/Pages/The-Declaration-of-Self-Rule-in-South-Yemen-Background-and-Implications.aspx> [geraadpleegd 22/06/2020]

Arab News, *Yemeni soldier killed, others hurt in Houthi drone attack in Saada*, 01/10/2023, <https://www.arabnews.com/node/2383656/middle-east> [geraadpleegd 06/11/2023]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Al-Qaeda in the Arabian Peninsula*, 6/04/2023, <https://acleddata.com/2023/04/06/al-qaeda-in-the-arabian-peninsula-sustained-resurgence-in-yemen-or-signs-of-further-decline/> [geraadpleegd 06/11/2023]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Elite Forces*, 31/01/2024, <https://acleddata.com/yemen-conflict-observatory/actor-profiles/elite-forces/> [geraadpleegd 06/01/2024]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), Full Dashboard, *Yemen*, Time period: 01/01/2015 – 31/12/2024, laatst geraadpleegde update van 10/01/2025, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard> [geraadpleegd 10/01/2025]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *How does ACLED code and review data to ensure quality? - ACLED*, 01/03/2023, <https://acleddata.com/knowledge-base/how-does-aced-code-and-review-data-to-ensure-quality/#data-review-and-cleaning-process> [geraadpleegd op 29/01/2025]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Internationally Recognized Government*, 31/01/2024, <https://acleddata.com/yemen-conflict-observatory/actor-profiles/internationally-recognized-government/> [geraadpleegd 06/01/2025]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *National Resistance Forces (Guards of the Republic Brigades)*, 31/01/2024, <https://acleddata.com/yemen-conflict-observatory/actor-profiles/national-resistance-forces/> [geraadpleegd 06/01/2024]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Regional overview: Middle East 11-17 September 2021*, 22/09/2021, <https://acleddata.com/2021/09/22/regional-overview-middle-east11-17-september-2021/> [geraadpleegd 24/09/2021]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Regional Overview: Middle East 11 December 2021-7 January 2022*, 13/01/2022, <https://acleddata.com/2022/01/13/regional-overview-middle-east-11-december-2021-7-january-2022/> [geraadpleegd 20/10/2022]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Research hub: war in Yemen*, 22/01/2025, <https://acleddata.com/research-hub-war-in-yemen/> [geraadpleegd 22/01/2025]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Saudi-led Coalition*, 31/01/2024, <https://acleddata.com/yemen-conflict-observatory/actor-profiles/saudi-led-coalition/> [geraadpleegd 06/01/2025]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Security Belt Forces*, 31/01/2024, <https://acleddata.com/yemen-conflict-observatory/actor-profiles/security-belt-forces/> [geraadpleegd 06/01/2024]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Southern Giants Brigades*, 31/01/2024, <https://acleddata.com/yemen-conflict-observatory/actor-profiles/southern-giants-brigades/> [geraadpleegd 06/01/2024]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Southern Transitional Council*, 31/01/2024, <https://acleddata.com/yemen-conflict-observatory/actor-profiles/southern-transitional-council/> [geraadpleegd 06/01/2025]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *The myth of stability: infighting and repression in Houthi-controlled territories*, 09/02/2021, <https://acleddata.com/2021/02/09/the-myth-of-stability-infighting-and-repression-in-houthi-controlled-territories/> [geraadpleegd 24/09/2021]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Violence in Yemen During the UN-Mediated Truce: April-October 2022*, 14/10/2022, <https://acleddata.com/2022/10/14/violence-in-yemen-during-the-un-mediated-truce-april-october-2022/> [geraadpleegd 20/10/2022]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Violence in Yemen During the UN-Mediated Truce: April-October 2022*, 14/10/2022, <https://acleddata.com/2022/10/14/violence-in-yemen-during-the-un-mediated-truce-april-october-2022/> [geraadpleegd 06/11/2023]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Yemen Mid-Year Update, Diplomatic Efforts Succeed in Subduing the Conflict*, s.d., <https://acleddata.com/10-conflicts-to-worry-about-in-2022/yemen/mid-year-update/#1644926943076-5c436261-0380584f-3dfe> [geraadpleegd op 30/11/2023]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Yemen's fractured south: Aden, Abyan, and Lahij*, 18/12/2019, <https://acleddata.com/2019/12/18/yemens-fractured-south-aden-abyan-and-lahij/> [geraadpleegd 24/09/2021]

Asharq al-Awsat, *Yemen's Insurgents Suffer New Losses in Saada's Kitaf*, 26/07/2023, <https://english.aawsat.com/home/article/1343796/yemen%E2%80%99s-insurgents-suffer-new-losses-saada%E2%80%99s-kitaf> [geraadpleegd 06/11/2023]

Assessment Capacities Project (ACAPS), *The Houthi supervisory system*, 17/06/2020, https://www.acaps.org/fileadmin/Data_Product/Main_media/20200617_acaps_yemen_analysis_hub_the_houthi_supervisory_system_0.pdf [geraadpleegd 23/06/2020]

Assessment Capacities Project (ACAPS), *Yemen crisis impact overview Key humanitarian developments in 2020 and outlook for 2021*, 10/05/2021, https://www.acaps.org/sites/acaps/files/products/files/20210510_acaps_yah_crisis_impact_overview_0.pdf [geraadpleegd 24/09/2021]

Assessment Capacities Project (ACAPS), *Yemen joint monitoring report bimonthly update on food and nutrition security crisis risks June 2024 - report #3*, 05/06/2024, https://www.acaps.org/fileadmin/Data_Product/Main_media/20240605_ACAPS_Yemen_joint_monitoring_report_issue_3.pdf [geraadpleegd 06/01/2025]

Assessment Capacities Project (ACAPS), *Yemen joint monitoring report bimonthly update on food and nutrition security crisis risks August - report #4*, 05/08/2024, https://www.acaps.org/fileadmin/Data_Product/Main_media/20240805_ACAPS_Yemen_joint_monitoring_report_issue_4_01.pdf [geraadpleegd 06/01/2025]

Assessment Capacities Project (ACAPS), *Yemen joint monitoring report bimonthly update on food and nutrition security crisis risks September - report #5*, 30/09/2024, https://www.acaps.org/fileadmin/Data_Product/Main_media/20240930_ACAPS_Yemen_joint_monitoring_report_issue_5.pdf [geraadpleegd 06/01/2025]

Assessment Capacities Project (ACAPS), *Yemen joint monitoring report bimonthly update on food and nutrition security crisis risks November - #report 6*, 29/11/2024, https://www.acaps.org/fileadmin/Data_Product/Main_media/20241129_ACAPS_Yemen_joint_monitoring_report_issue_6.pdf [geraadpleegd 06/01/2025]

Assessment Capacities Project (ACAPS), *Yemen The key economic incentives of peace*, 17/05/2022, https://www.acaps.org/sites/acaps/files/slides/files/20220517_acaps_yemen_analysis_hub_key_economic_incentives_of_peace.pdf [geraadpleegd 20/10/2022]

Assessment Capacities Project (ACAPS), *Yemen, Social impact monitoring project report: April-June 2023*, 30/08/2023, https://www.acaps.org/fileadmin/Data_Product/Main_media/20230831_ACAPS_Yemen_Analysis_Hub_Social_Impact_Monitoring_Report_April_to_June_2023.pdf [geraadpleegd 06/11/2023]

Behorizon, *Yemen crisis horizon (15 - 21 Jun 2020)*, 16/06/2020, <https://behorizon.org/wp-content/uploads/2020/06/YEMEN-15-21-Jun-2020.pdf> [geraadpleegd 22/06/2020]

Bertelsmann Stiftung, *BTI 2024 - Yemen Country Report*, 19/03/2024, https://bti-project.org/fileadmin/api/content/en/downloads/reports/country_report_2024_YEM.pdf [geraadpleegd 06/01/2025]

Brussels International Center (Sons S.), *Between a rock and a hard place: perspectives for a Saudi-Houthi agreement in Yemen in times of Israeli-Hamas escalation*, 23/10/2023, <https://www.bic-rhr.com/research/between-rock-and-hard-placeperspectives-saudi-houthi-agreement-yemen-times-israeli-hamas> [geraadpleegd 06/11/2023]

- Carnegie Endowment for International Peace (Nagi A.), *Eastern Yemen's Tribal Model for Containing Conflict*, 31/03/2020, <https://carnegie-mec.org/2020/03/31/eastern-yemen-s-tribal-model-for-containing-conflict-pub-81403> [geraadpleegd 22/06/2020]
- Carnegie Endowment for international Peace (Nagi A.), *Five Years of Yemen Conflict Yield Muddled Picture for Saudi Coalition*, 31/03/2020, <https://carnegie-mec.org/2020/03/31/five-years-of-yemen-conflict-yield-muddled-picture-for-saudi-coalition-pub-81406> [geraadpleegd 22/06/2020]
- Carnegie Endowment for International Peace (Nagi A.), *Shuyyukh, Policemen and Supervisors: Yemen's Competing Security Providers*, 27/03/2020, <https://carnegie-mec.org/2020/03/27/shuyyukh-policemen-and-supervisors-yemen-s-competing-security-providers-pub-81385> [geraadpleegd 22/06/2020]
- Carnegie Endowment for International Peace (Shuja al-Deen M.), *The Houthi-Tribal Conflict in Yemen*, 23/04/2019, <https://carnegieendowment.org/sada/78969> [geraadpleegd 22/06/2020]
- Carnegie Endowment for International Peace, *Divided, Yemen is Falling*, 10/02/2020, <https://carnegie-mec.org/diwan/80980> [geraadpleegd 22/06/2020]
- Carnegie Endowment for International Peace, *Finally, Some Movement in Yemen?*, 12/04/2022, <https://carnegie-mec.org/diwan/86871> [geraadpleegd 20/10/2022]
- Carnegie Endowment for International Peace, *Saudi-Emirati Divergences Lead Hadhramawt to a Crossroad*, 23/12/2024, <https://carnegieendowment.org/research/2024/12/saudi-emirati-divergences-lead-hadhramawt-to-a-crossroad?lang=en> [geraadpleegd 06/01/2025]
- Carnegie Endowment for International Peace, *Truce or Consequences?*, 08/08/2022, <https://carnegie-mec.org/diwan/87641> [geraadpleegd 20/10/2022]
- Carnegie Endowment for International Peace, *Yemen's Post-Hybrid Balance: The New Presidential Council*, 09/06/2022, <https://carnegieendowment.org/sada/87301> [geraadpleegd 20/10/2022]
- Carpo, *Understanding Peace Requirements in Yemen*, 05/03/2019, https://carpo-bonn.org/wp-content/uploads/2022/01/carpo_policy_report_06_2019.pdf [geraadpleegd 14/10/2022]
- Center for Applied Research in Partnership with the Orient (CARPO), *Local Security Governance in Yemen in Times of War The Cases of al-Hudayda, Ta'iz and Aden*, 15/04/2021, <https://www.yemenpolicy.org/wp-content/uploads/2021/04/YP-CARPO-Local-Security-Governance-in-Yemen-in-Times-of-War-final.pdf> [geraadpleegd 24/09/2021]
- Chatham House, *Yemen: Key Players and Prospects for Peace*, 18/11/2015, https://www.chathamhouse.org/sites/default/files/events/2015-11-07-yemen-key-players-prospects-peace-meeting-summary_4.pdf [geraadpleegd 04/07/2016]
- Chatham House, *Yemen: Stemming the Rise of a Chaos State*, 25/05/2016, <https://www.chathamhouse.org/sites/files/chathamhouse/publications/research/2016-05-25-yemen-stemming-rise-of-chaos-state-salisbury.pdf> [geraadpleegd 04/07/2016]
- Civilian Impact Monitoring Project (CIMP), *2020 Annual Report*, 02/2021, <https://civilianimpactmonitoring.org/onewebmedia/2020%20CIMP%20Annual%20Report.pdf> [geraadpleegd 24/09/2021]
- Civilian Impact Monitoring Project (CIMP), *2022 Annual Report March 2023 1 January - 31 December 2022*, 01/2023, <https://civilianimpactmonitoring.org/onewebmedia/CIMP%20Annual%20Report%202022.pdf> [geraadpleegd 06/11/2023]
- Civilian Impact Monitoring Project (CIMP), *CIMP Monthly Report, April 2024*, 05/2024, <https://civilianimpact.activehosted.com/social/75429d136f65d2d6168b9b6c5f6ec951.4564> [geraadpleegd 06/01/2025]
- Civilian Impact Monitoring Project (CIMP), *CIMP Monthly Report, December 2024*, 01/2025, <https://civilianimpact.activehosted.com/social/ed46558a56a4a26b96a68738a0d28273.4596> [geraadpleegd 06/01/2025]

- Civilian Impact Monitoring Project (CIMP), *CIMP Monthly Report, May 2024*, 06/2024, <https://civilianimpact.activehosted.com/social/fa131721954c3ddae16ee67620ffb2e0.4588> [geraadpleegd 06/01/2025]
- Civilian Impact Monitoring Project (CIMP), *CIMP quarterly report Q1: January - March 2021*, 04/2021, https://civilianimpactmonitoring.org/onewebmedia/CIMP%20Quarterly%20Report_2021_Q1.pdf [geraadpleegd 24/09/2021]
- Civilian Impact Monitoring Project (CIMP), *CIMP quarterly report Q3 2022: July - September 2022*, 10/2022, https://civilianimpactmonitoring.org/onewebmedia/CIMP%20Quarterly%20Report_2022_Q3.pdf [geraadpleegd 20/10/2022]
- Civilian Impact Monitoring Project (CIMP), *CIMP Quarterly report Q1 2023: January - March 2023*, 04/2023, https://civilianimpactmonitoring.org/onewebmedia/CIMP%20Quarterly%20Report_2023_Q1.pdf [geraadpleegd 06/11/2023]
- Civilian Impact Monitoring Project (CIMP), *CIMP Quarterly report Q2 2023: April - June 2023*, 06/2023, https://civilianimpactmonitoring.org/onewebmedia/CIMP%20Quarterly%20Report_2023_Q2.pdf [geraadpleegd 06/11/2023]
- Civilian Impact Monitoring Project (CIMP), *CIMP Quarterly Report Q3 2023: July - September 2023*, 10/2023, https://civilianimpactmonitoring.org/onewebmedia/CIMP%20Quarterly%20Report_2023_Q3.pdf [geraadpleegd 06/11/2023]
- Civilian Impact Monitoring Project (CIMP), *CIMP Quarterly Report, Q2: April - June 2021*, 07/2021, https://civilianimpactmonitoring.org/onewebmedia/CIMP%20Quarterly%20Report_2021_Q2.pdf [geraadpleegd 24/09/2021]
- Civilian Impact Monitoring Project (CIMP), *Civilian impact incidents and civilian casualties per month, 2022*, <https://civilianimpactmonitoring.org/> [geraadpleegd 07/11/2022]
- Civilian Impact Monitoring Project (CIMP), *Civilian impact incidents and civilian casualties per month, 2025*, <https://civilianimpactmonitoring.org/> [geraadpleegd 21/01/2025]
- Civilian Impact Monitoring Project (CIMP), *Civilian Impact Monitoring Project 2021 Annual Report 1 January - 31 December 2021*, 01/2022, <https://civilianimpactmonitoring.org/onewebmedia/2021%20CIMP%20Annual%20Report.pdf> [geraadpleegd 20/10/2022]
- Civilian Impact Monitoring Project (CIMP), *Civilian impact monitoring project, Yemen, 2025*, <https://civilianimpactmonitoring.org/> [geraadpleegd 06/01/2025]
- Civilian Impact Monitoring Project (CIMP), *Civilian Impact Monitoring Project 2023 Annual Report*, 01/2024, <https://civilianimpactmonitoring.org/onewebmedia/CIMP%20Annual%20Report%202023.pdf> [geraadpleegd 06/01/2025]
- Civilian Impact Monitoring Project (CIMP), *Quarterly report Q1 2024: January - March 2024*, 04/2024, https://civilianimpactmonitoring.org/onewebmedia/CIMP%20Quarterly%20Report_2024_Q1.pdf [geraadpleegd 06/01/2025]
- Clingendael, *Shades of grey: The evolving links CRU Policy Brief between the Houthi and Iran*, 01/2023, https://www.clingendael.org/sites/default/files/2023-01/Policy_Brief_The_evolution_of_links_between_the_Houthi_and_Iran.pdf [geraadpleegd 06/01/2025]
- Combatting Terrorism Center (CTC) (Coombs C.L), *Yemen's use of militias to maintain stability in Abyan province*, in *CTC Sentinel*, 20/03/2013, <https://ctc.westpoint.edu/yemens-use-of-militias-to-maintain-stability-in-abyan-province/> geraadpleegd op 27/6/06/2013]
- Combatting Terrorism Center (CTC) Sentinel (Schmitz C.), *Understanding the Role of Tribes in Yemen*, 10/2011, <https://ctc.usma.edu/understanding-the-role-of-tribes-in-yemen/> [geraadpleegd 20/06/2020]
- Congressional Research Service, *Congress and the War in Yemen: Oversight and Legislation 2015-2020*, 19/06/2020, <https://fas.org/sqp/crs/mideast/R45046.pdf> [geraadpleegd 22/06/2020]

- Counterterrorism Project, *Muslim brotherhood in Yemen*, 04/2019, https://www.counterextremism.com/sites/default/files/mb_pdf/MB%20Branch_Yemen_050219_0.pdf [geraadpleegd 22/06/2020]
- Critical Threats (Gordon S.), *Tribal militias in Yemen: al Bayda and Shabwah*, 07/02/2013, <http://www.criticalthreats.org/yemen/gordon-tribal-militias-yemen-al-bayda-and-shabwah-february-7-2013> [geraadpleegd op 27/06/2013]
- Critical Threats, *2015 Saudi-led intervention in Yemen: order of battle*, 23/04/2015, <http://www.criticalthreats.org/yemen/caris-saudi-intervention-order-battle-april-23-2015> [geraadpleegd 28/04/2015]
- Critical Threats, *Abyani tribes and al Qaeda in the Arabian Peninsula in Yemen*, 25/7/2012, <https://www.criticalthreats.org/analysis/abyani-tribes-and-al-qaeda-in-the-arabian-peninsula-in-yeme> [geraadpleegd op 04/07/2013]
- Critical Threats, *ISIS in Yemen: Fueling the Sectarian Fire*, 20/03/2015, <http://www.criticalthreats.org/yemen/knutsen-isis-yemen-fueling-sectarian-fire-march-20-2015> [geraadpleegd 28/04/2015]
- Critical Threats, *Warning: AQAP's Looming Threat in Yemen*, 14/08/2014, <http://www.criticalthreats.org/yemen/knutsen-zimmerman-warning-aqap-looming-threat-yemen-august-14-2014> [geraadpleegd 14/11/2014]
- Deeproot (al-Hamdani R.), *The Tribal Dimension: The Role of Yemeni Tribes in Conflict Mediation*, 15/12/2019, https://docs.wixstatic.com/uqgd/df2b40_36954160237f44b59b651d3e703ca66e.pdf [geraadpleegd 24/09/2021]
- Euro-Mediterranean Human Rights Monitor, *Yemen: Acute malnutrition, looming famine in govt-controlled areas requires immediate intervention to save lives of children under five*, 28/08/2024, <https://euromedmonitor.org/en/article/6442/Yemen:-Acute-malnutrition,-looming-famine-in-govt-controlled-areas-requires-immediate-intervention-to-save-lives-of-children-under-five> [geraadpleegd 06/01/2025]
- Euro-Mediterranean Human Rights Monitor, *Yemen: Government and Transitional Council unite in suppressing protesters*, 19/09/2021, <https://euromedmonitor.org/en/article/4631/Yemen:-Government-and-Transitional-Council-unite-in-suppressing-protesters> [geraadpleegd 24/09/2021]
- European Council on Foreign Relations, *Yemen: Why the Riyadh Agreement is collapsing*, 03/02/2020, https://www.ecfr.eu/article/commentary_yemen_why_the_riyadh_agreement_is_collapsing [geraadpleegd 06/02/2020]
- European Union Institute for Security Studies, *Beyond Yemen's miliadoms*, 21/04/2020, <https://www.iss.europa.eu/sites/default/files/EUISSFiles/Brief%208%20Yemen.pdf> [geraadpleegd 22/06/2020]
- Ezilon Maps, *Political map of Yemen*, s.d., <https://www.ezilon.com/maps/asia/yemen-maps.html> [geraadpleegd 22/06/2020]
- Friedrich Ebert Stiftung, *Zooming in on the Yemen war*, 06/2023, <https://library.fes.de/pdf-files/international/20473.pdf> [geraadpleegd 06/11/2023]
- Global Centre for the Responsibility to Protect, *Yemen*, 01/12/2024, <https://www.globalr2p.org/countries/yemen/> [geraadpleegd 06/01/2025]
- Global Conflict Tracker, *War in Yemen*, 17/10/2023, <https://www.cfr.org/global-conflict-tracker/conflict/war-yemen> [geraadpleegd 06/11/2023]
- Human Rights Watch (HRW), *World report 2024, Yemen*, 11/01/2024, <https://www.hrw.org/world-report/2024/country-chapters/yemen> [geraadpleegd 06/01/2025]
- Human Rights Watch (HRW), *Yemen: Houthis Disappear Dozens of UN, Civil Society Staff*, 26/06/2024, <https://www.hrw.org/news/2024/06/26/yemen-houthis-disappear-dozens-un-civil-society-staff#:~:text=Human%20Rights%20Watch%20has%20documented,Yemen%20to%20flee%20their%20territory> [geraadpleegd 06/01/2025]

Human Rights Watch (HRW), *Yemen: Houthis Obstructing Aid, Exacerbating Cholera*, 07/08/2024, <https://www.hrw.org/news/2024/08/07/yemen-houthis-obstructing-aid-exacerbating-cholera> [geraadpleegd 06/01/2025]

Human Rights Watch (HRW), *Yemen: Warring Parties Restrict Women's Movement*, 04/03/2024, <https://www.hrw.org/news/2024/03/04/yemen-warring-parties-restrict-womens-movement> [geraadpleegd 06/01/2025]

Humanity & Inclusion, *Death Sentence to Civilians: The Long-Term Impact of Explosive Weapons in Populated Areas in Yemen*, 12/06/2020, https://blog.hi.org/wp-content/uploads/2020/06/Study2020_Rapport-YEMEN-EWIPA_EN_Web.pdf [geraadpleegd 22/06/2020]

Internal Displacement Monitoring Center (IDMC), *2023 Global report on internal displacement*, 05/2023, https://www.internal-displacement.org/sites/default/files/publications/documents/IDMC_GRID_2023_Global_Report_on_Internal_Displacement_LR.pdf [geraadpleegd 06/11/2023]

Internal Displacement Monitoring Center (IDMC), *Country Profile Yemen*, 06/06/2024, <https://www.internal-displacement.org/countries/yemen/> [geraadpleegd 06/01/2025]

International Crisis Group (ICG), *A Moment of Truth for Yemen's Truce*, 30/09/2022, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/gulf-and-arabian-peninsula/yemen/moment-truth-yemens-truce> [geraadpleegd 20/10/2022]

International Crisis Group (ICG), *After Aden: Navigating Yemen's New Political Landscape*, 30/08/2019, <https://d2071andvip0wj.cloudfront.net/b071-after-aden.pdf> [geraadpleegd 22/06/2020]

International Crisis Group (ICG), *Behind the Yemen Truce and Presidential Council Announcements*, 08/04/2022, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/gulf-and-arabian-peninsula/yemen/behind-yemen-truce-and-presidential-council-announcements> [geraadpleegd 20/10/2022]

International Crisis Group (ICG), *Breaking Point? Yemen's Southern Question*, in: *Middle East* N° 114, 20/10/2011, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/gulf-and-arabian-peninsula/yemen/breaking-point-yemen-s-southern-question>, [geraadpleegd op 04/07/2013]

International Crisis Group (ICG), *Catching Up on the Back-channel Peace Talks in Yemen*, 10/10/2023, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/gulf-and-arabian-peninsula/yemen/catching-back-channel-peace-talks-yemen> [geraadpleegd 06/11/2023]

International Crisis Group (ICG), *Rethinking Peace in Yemen*, 02/07/2020, <https://d2071andvip0wj.cloudfront.net/216-rethinking-peace-in-yemen.pdf> [geraadpleegd 03/07/2020]

International Crisis Group (ICG), *Tracking Conflict Worldwide, Yemen*, 01/2025, https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/database?location_region%5B%5D=81&location%5B%5D=90&crisis_state=&created=&from_month=1&from_year=2025&to_month=1&to_year=2025 [geraadpleegd 06/01/2025]

International Crisis Group (ICG), *Yemen at War*, 27/03/2015, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/gulf-and-arabian-peninsula/yemen/yemen-war> [geraadpleegd 28/04/2015]

International Crisis Group (ICG), *Yemen's Southern Transitional Council: A Delicate Balancing Act*, 30/03/2021, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/gulf-and-arabian-peninsula/yemen/yemens-southern-transitional-council-delicate-balancing-act> [geraadpleegd 24/09/2021]

International Crisis Group (ICG), *Yemen's Troubled Presidential Leadership Council*, 04/05/2023, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/gulf-and-arabian-peninsula/yemen/yemens-troubled-presidential-leadership-council> [geraadpleegd 06/01/2025]

International Crisis Group, *Yemen's Troubled Presidential Leadership Council*, 04/05/2023, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/gulf-and-arabian-peninsula/yemen/yemens-troubled-presidential-leadership-council> [geraadpleegd 06/11/2023]

International Organisation for Migration (IOM), *Yemen, Rapid Displacement Tracking Dashboard, Reporting period 01/01/2022 to 25/08/2023*, 25/08/2023,

- Middle East Institute, *The Houthis, Iran, and tensions in the Red Sea*, 11/01/2024, <https://www.mei.edu/publications/houthis-iran-and-tensions-red-sea> [geraadpleegd 06/01/2025]
- Middle East News, *Yemen ceasefire ends without extension as UN envoy urges calm*, 02/10/2022, <https://www.middleeasteye.net/news/yemen-ceasefire-ends-no-agreement-extend-un> [geraadpleegd 20/10/2022]
- Middle East News, *Yemen: STC forces take advantage of Houthi truce to turn fire on al-Qaeda*, 16/09/2022, <https://www.middleeasteye.net/news/yemen-abyan-stc-forces-qaeda-houthi-truce> [geraadpleegd 20/10/2022]
- Mine Action Review, *Clearing the Mines 2023, Yemen*, 13/11/2023, https://www.mineactionreview.org/assets/downloads/Yemen_Clearing_the_Mines_2023.pdf [geraadpleegd 13/11/2023]
- Mine Action Review, *Yemen, Clearing the Mines, 2024*, 12/11/2024, https://www.mineactionreview.org/assets/downloads/Yemen_Clearing_the_Mines_2024.pdf [geraadpleegd 06/01/2025]
- Mwatana, *A Country Falling Apart*, 10/11/2022, https://assets-global.website-files.com/621cfefe2b950d85b2a1e2d1/64731801cdf0f767c94df107_Annual-2021-En.pdf [geraadpleegd 06/11/2023]
- Mwatana, *A Country Falling Apart, Human Rights Situation in Yemen 2021*, 11/11/2022, <https://www.mwatana.org/reports-en/falling-apart-4> [geraadpleegd 11/11/2022]
- Mwatana, *Arbitrary Detention, Enforced Disappearance and Torture Committed by All Warring Parties in Yemen between May 2016 and April 2020*, 30/06/2020, <https://web.archive.org/web/20230131174704/https://mwatana.org/wp-content/uploads/2020/06/In-the-Darkness.pdf> [geraadpleegd 30/06/2020]
- Mwatana, *Legacy of Gunpowder, Human Rights Situation in Yemen 2023*, 18/07/2024, https://cdn.prod.website-files.com/621cfefe2b950d85b2a1e2d1/6698c88476368d09f65721f8_Annual%20Report%202023%20En%20small.pdf [geraadpleegd 06/01/2025]
- Mwatana, *Mwatana Documents 1499 Incidents of Violations Committed by Various Parties to the Conflict, Annual Briefing on the Human Rights Situation in Yemen for 2024*, 08/01/2025, <https://www.mwatana.org/posts-en/mwatana-documents-1499-violations-by-conflict-parties> [geraadpleegd 08/01/2025]
- Mwatana, *Starvation Makers, The use of starvation by warring parties in Yemen*, 09/2021, <https://mwatana.org/wp-content/uploads/2021/09/Starvation-Makers-2021-En.pdf> [geraadpleegd 24/09/2021]
- Mwatana, *Tragedy until further notice The Human Rights Situation in Yemen 2022*, 05/11/2023, <https://www.mwatana.org/reports-en/tragedy-until-further-notice> [geraadpleegd 06/11/2023]
- Mwatana, *Violations and Abuses against Civilians during Yemen's Truce*, 07/11/2022, <https://mwatana.org/en/yemens-truce/> [geraadpleegd 07/11/2022]
- National Commission for the Investigation of Alleged Violations of Human Rights (NCIAVHR), *12th Periodic Report on the Activities Carried out by National Commission for the Investigation of Alleged Violations of Human Rights (NCIAVHR) from 01/08/2023 to 31/07/2024*, 11/09/2024, <https://www.nciye.org/reports/TwelfthReport/TwelfthReport-en.pdf> [geraadpleegd 06/01/2025]
- National Commission for the Investigation of Alleged Violations of Human Rights (NCIAVHR), *11th Periodic Report on the Activities Carried out by National Commission for the Investigation of Alleged Violations of Human Rights (NCIAVHR) from 01/08/2022 to 31/07/2023*, 07/2023, <https://www.nciye.org/reports/Eleventhreport/Eleventhreport-en.pdf> [geraadpleegd 06/11/2023]
- National Commission for the Investigation of Alleged Violations of Human Rights (NCIAVHR), *10th Periodic Report on the Activities Carried out by National Commission for the Investigation of Alleged Violations of Human Rights (NCIAVHR) from 01/07/2021 to 31/07/2022*, 08/2022, <https://www.nciye.org/reports/Eleventhreport/Eleventhreport-en.pdf> [geraadpleegd 06/11/2023]

New America, *The War in Yemen*, 2025, <https://www.newamerica.org/international-security/reports/americas-counterterrorism-wars/the-war-in-yemen/> [geraadpleegd 06/01/2025]

Oxfam, *Trump administration's re-designation of Yemen's Houthis as terrorist organization "only compounds the suffering of Yemenis"*, 22/01/2025, <https://www.oxfamamerica.org/press/press-releases/trump-administrations-re-designation-of-yemens-houthis-as-terrorist-organization-only-compounds-the-suffering-of-yemenis-oxfam/> [geraadpleegd 22/01/2025]

Oxford Research Group, *The Hadramawt strategic thinking group*, 10/07/2019, <https://www.oxfordresearchgroup.org.uk/Handlers/Download.ashx?IDMF=1b565532-7125-4997-83fa-7da052cd3cf8> [geraadpleegd 22/06/2020]

Political Geography Now, *Yemen Control Map & Report: Houthis Expand in South - September 2021*, 28/09/2021, <https://members.polgeonow.com/2021/09/yemen-map-of-houthi-control-separatists.html?zx=104df6d1925290d8> [geraadpleegd 24/09/2021]

Rights Radar, *Yemen: Death Checkpoints*, 02/2023, <https://rightsradar.org/media/pdf/reports/Death%20Checkpoints%20Report-%20Rights%20Radar.pdf> [geraadpleegd 06/01/2025]

Rights Radar, *Yemen: Rights Radar - Annual Briefing - 2023*, 06/2024, <https://www.rightsradar.org/media/pdf/reports/Rights%20Radar%20-%20Annual%20Briefing%20-%202023%20.pdf> [geraadpleegd 06/01/2025]

Safeguarding Health in Conflict, *Critical Condition, Violence Against Health Care in Conflict*, 05/2024, <https://insecurityinsight.org/wp-content/uploads/2024/05/2023-SHCC-Critical-Conditions.pdf> [geraadpleegd 06/01/2025]

Safeguarding Health in Conflict, *Ignoring red lines, Violence Against Health Care in Conflict*, 05/2023, <https://insecurityinsight.org/wp-content/uploads/2023/05/SHCC-Report-Ignoring-Red-Lines.pdf> [geraadpleegd 06/11/2023]

Safeguarding Health in Conflict, *No respite: Violence against Health Care in Conflict*, 24/05/2021, <https://www.safeguardinghealth.org/sites/shcc/files/SHCC%202021%20Report%20No%20respites%20Violence%20against%20health%20care%20in%20conflict.pdf> [geraadpleegd 24/09/2021]

SAM, *Annual summary of the human rights situation in Yemen during 2021*, 12/01/2022, <https://samrl.org/pdf/en/AnnualReport2021.pdf> [geraadpleegd 20/10/2022]

SAM, *Barriers of Fear and Misleading Discourse*, 28/02/2022, <https://samrl.org/en/BarriersofFearEN.pdf> [geraadpleegd 20/10/2022]

SAM, *Houthi Shelling on Taiz Market Kills 14 Civilians*, 02/12/2024, <https://samrl.org/l.html?l=e/10/A/c/1/69/71/5423> [geraadpleegd 06/01/2025]

SAM, *Investigative Report Documents Crimes of Enforced Disappearance and Torture of Political Detainees in Yemen, Years of Hell*, 03/10/2024, https://samrl.org/pdf/5380Years-of-Hell-EN_compressed.pdf [geraadpleegd 06/01/2025]

SAM, *The Big Collapse*, 22/09/2021, <https://samrl.org/pdf/en/TheBigCollapseEN.pdf> [geraadpleegd 24/09/2021]

SAM, *The Houthis commit new war crimes by blowing up civilian homes in Rada'a*, 19/03/2024, <https://samrl.org/l.html?l=e/10/A/c/1/69/71/5205> [geraadpleegd 06/01/2025]

SAM, *The Long Absence*, 30/08/2021, <https://samrl.org/pdf/en/longabsenceEN.pdf> [geraadpleegd 24/09/2021]

SAM, *Year of Stagnation, Annual Briefing of Human Rights Situation in Yemen*, 2022, 01/2023, https://samrl.org/pdf/4711Year_of_Stagnation_En.pdf [geraadpleegd 06/11/2023]

Sanaa Center for Political Studies, *The Yemen Review, Govt Agrees Financial Aid as Houthis Target Oil Sector*, 16/12/2022, https://sanaacenter.org/files/TYR_November_2022_en.pdf [geraadpleegd 06/11/2023]

Sanaa Center for Strategic Studies, *Defeat in Shabwa Forces Islah to Reckon With New Political Reality*, 18/08/2022, <https://sanaacenter.org/publications/analysis/18497> [geraadpleegd 20/10/2022]

- Sanaa Center for Strategic Studies, *Foreign actors in Yemen: the history, the politics and the future*, 31/01/2021, https://sanaacenter.org/files/The_History_the_Politics_and_the_Future_en.pdf [geraadpleegd 24/09/2021]
- Sanaa Center For Strategic Studies, *Presidential Council Replaces Hadi*, 03/05/2022, <https://sanaacenter.org/the-yemen-review/april-2022/17707> [geraadpleegd 20/10/2022]
- Sanaa Center for Strategic Studies, *Saudi-Houthi Talks Sow Cracks in Coalition*, 10/03/2023, https://sanaacenter.org/files/TYR_January_February_2023_en.pdf [geraadpleegd 06/11/2023]
- Sanaa Center for Strategic Studies, *Showdown in Shabwa Shakes Government – The Yemen Review*, August 2022, 08/09/2022, <https://sanaacenter.org/the-yemen-review/august-2022/18642> [geraadpleegd 20/10/2022]
- Sanaa Center for Strategic Studies, *Starvation, Diplomacy and Ruthless Friends: The Yemen Annual Review 2018*, 22/01/2019, http://sanaacenter.org/files/TYR_Annual_2018_en.pdf [geraadpleegd 22/06/2020]
- Sanaa Center for Strategic Studies, *Taiz: a hotbed of irregular militias*, 14/08/2021, https://sanaacenter.org/files/Taiz_A_Hotbed_of_Irregular_Militias_En.pdf [geraadpleegd 24/09/2021]
- Sanaa Center for Strategic Studies, *The War Over Aid – The Yemen Review*, January/February 2020, 29/02/2020, http://sanaacenter.org/files/TYR_February_2020_en.pdf [geraadpleegd 22/06/2020]
- Sanaa Center for Strategic Studies, *The Yemen Annual Review 2023*, 15/02/2024, https://sanaacenter.org/files/TYR_annual_report_2023.pdf [geraadpleegd 06/01/2025]
- Sanaa Center for Strategic Studies, *The Yemen Review Quarterly: April-June 2024*, 15/07/2024, https://sanaacenter.org/files/TYR_April_June_2024_en.pdf [geraadpleegd 06/01/2025]
- Sanaa Center for Strategic Studies, *The Yemen Review Quarterly: July-September 2024*, 16/10/2024, <https://sanaacenter.org/the-yemen-review/july-sept-2024> [geraadpleegd 06/01/2025]
- Sanaa Center for Strategic Studies, *The Yemen Review Quarterly: January-March 2024*, 09/04/2024, https://sanaacenter.org/files/TYR_January_March_2024_en.pdf [geraadpleegd 06/01/2025]
- Sanaa Center for Strategic Studies, *The Yemen Review, 2019 Annual Edition, War's Elusive End*, 30/01/2020, https://sanaacenter.org/files/TYR_Annual_2019_en.pdf [geraadpleegd 22/06/2020]
- Sanaa Center for Strategic Studies, *The Yemen Review, April 2023*, 15/05/2023, https://sanaacenter.org/files/TYR_April_2023_en.pdf [geraadpleegd 06/11/2023]
- Sanaa Center for Strategic Studies, *The Yemen Review, August 2023*, 14/09/2023, https://sanaacenter.org/files/TYR_August_2023_en.pdf [geraadpleegd 06/11/2023]
- Sanaa Center for Strategic Studies, *The Yemen Review, June and July 2023*, 15/08/2023, https://sanaacenter.org/files/TYR_June_and_July_2023_en.pdf [geraadpleegd 06/11/2023]
- Sanaa Center for Strategic Studies, *The Yemen Review, March 2023*, 14/04/2023, <https://sanaacenter.org/the-yemen-review/march-2023> [geraadpleegd 06/11/2023]
- Sanaa Center for Strategic Studies, *The Yemen Review, May 2023*, 22/06/2023, https://sanaacenter.org/files/TYR_May_2023_en.pdf [geraadpleegd 06/11/2023]
- Sanaa Center for Strategic Studies, *UAE-Backed Forces Regroup in Yemen*, 16/10/2024, <https://sanaacenter.org/the-yemen-review/july-sept-2024/23522> [geraadpleegd 06/01/2025]
- Sanaa Center for Strategic Studies, *Weak and Divided, the General People's Congress Turns 40*, 20/09/2022, <https://sanaacenter.org/publications/analysis/18710> [geraadpleegd 06/11/2023]
- Stimson, *One Month In, What Has the US-UK Bombing Campaign in Yemen Accomplished?*, 16/02/2024, <https://www.stimson.org/2024/what-has-us-uk-bombing-campaign-in-yemen-accomplished/> [geraadpleegd 06/01/2025]
- The Medialine, *Saudi Arabia Looks for Yemen Exit Strategy*, 09/06/2020, <https://themedialine.org/by-region/saudi-arabia-looks-for-yemen-exit-strategy/> [geraadpleegd 22/06/2020]

- The National, *Al Qaeda shows signs of resurgence in Yemen*, 10/04/2021, <https://www.thenationalnews.com/mena/al-qaeda-shows-signs-of-resurgence-in-yemen-1.1200037> [geraadpleegd 24/09/2021]
- The National, *Yemen's STC force captures Al Qaeda-linked cell responsible for deadly attacks against troops*, 14/07/2021, <https://www.thenationalnews.com/gulf-news/yemen-s-stc-force-captures-al-qaeda-linked-cell-responsible-for-deadly-attacks-against-troops-1.1240567> [geraadpleegd 24/07/2021]
- The New Arab, *Are Saudi-Houthi talks a turning point in Yemen's war?*, 12/04/2023, <https://www.newarab.com/analysis/are-saudi-houthi-talks-turning-point-yemens-war> [geraadpleegd 06/11/2023]
- The New Arab, *Saudi-UAE jostling casts doubts over peace in Yemen's south*, 07/08/2023, <https://www.newarab.com/analysis/saudi-uae-jostling-casts-doubts-over-peace-yemens-south> [geraadpleegd 06/11/2023]
- The Washington Institute, *AQAP in South Yemen: Past and Present*, 30/09/2019, <https://www.washingtoninstitute.org/fikraforum/view/aqap-in-south-yemen-past-and-present> [geraadpleegd 22/06/2020]
- United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), *IDP Protection Monitoring Update 1 Jan 2024 – 31 Nov 2024*, 04/12/2024, <https://data.unhcr.org/en/documents/download/112913> [geraadpleegd 06/01/2025]
- United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Operational Data Portal, Yemen*, 2025, <https://data2.unhcr.org/en/country/yem> [geraadpleegd 06/01/2025]
- United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), *UNHCR position on returns to Yemen*, 08/04/2015, <http://www.refworld.org/docid/5523fdf84.html> [geraadpleegd 28/04/2015]
- United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), *UNHCR Yemen | 2022 strategy and action plan*, 21/02/2022, <https://reliefweb.int/attachments/0d1a56f6-7dbc-3378-b041-29bc318f06b5/UNHCR%20Yemen%202022%20Strategy%20and%20Action%20Plan.pdf> [geraadpleegd 20/10/2022]
- United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), *UNHCR Yemen: IDPs Protection Monitoring Update (1 Jan 2022 - 31 Dec 2022)*, 01/01/2023, <https://reliefweb.int/report/yemen/unhcr-yemen-idps-protection-monitoring-update-1-jan-2022-31-dec-2022> [geraadpleegd 06/11/2023]
- United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Yemen Fact Sheet, September 2021*, 30/09/2021, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/UNHCR%20Yemen%20Country%20Factsheet%20-%20September%202021%20%281%29.pdf> [geraadpleegd 30/09/2021]
- United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), *Protection Cluster Yemen, Civilian impact monitoring project, 2019 Annual report*, 02/03/2020, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Civilian%20Impact%20Monitoring%20Report%20-%202019%20Annual%20Report%20-%202019%20January%20-%202031%20December%202019.pdf> [geraadpleegd 22/06/2020]
- United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), *Protection Cluster Yemen, Civilian impact monitoring project, 2020 Annual report*, 02/2021, <https://civilianimpactmonitoring.org/onewebmedia/2020%20CIMP%20Annual%20Report.pdf> [geraadpleegd 24/09/2021]
- United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), *Yemen Humanitarian Needs Overview 2022*, 19/04/2022, https://reliefweb.int/attachments/41763028-2b21-3172-ab7f-64f7ae908e57/Yemen_HNO_2022%20-%20Final%20Version%20%281%29.pdf [geraadpleegd 20/10/2022]
- United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), *Yemen Humanitarian Needs and Response Plan 2025 (January 2025)*, 15/01/2025, https://reliefweb.int/attachments/bd0c5bbc-e74c-41c7-9677-20cddc39bdc5/HNRP_2025_Yemen_EN.pdf [geraadpleegd 16/01/2025]
- United Nations Security Council, *Letter dated 22 January 2016 from the Panel of Experts on Yemen established pursuant to Security Council resolution 2140 (2014) addressed to the President of the Security Council*,

26/01/2016, http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2016_73.pdf [geraadpleegd 11/08/2016]

United Nations World Food Programme (WFP), *Food Security Quarterly Review, Q2-2023*, 16/10/2023, <https://reliefweb.int/report/yemen/yemen-food-security-quarterly-review-q2-2023> [geraadpleegd 06/11/2023]

United Nations, Office of the Commissioner for Human Rights (OHCHR), *Situation of human rights in Yemen, including violations and abuses since September 2014 Report of the detailed findings of the Group of Eminent International and Regional Experts on Yemen*, 03/09/2019, https://yemen.un.org/sites/default/files/2019-10/A_HRC_42_CRP_1.PDF [geraadpleegd 22/06/2020]

United Nations, Office of the Commissioner for Human Rights (OHCHR), *Situation of human rights in Yemen, including violations and abuses since September 2014, Report of the Group of Eminent International and Regional Experts on Yemen*, 13/09/2021, https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/HRC/RegularSessions/Session48/Documents/A_HRC_48_20_AdvanceEditedVersion.docx [geraadpleegd 24/09/2021]

United Nations, Office of the special envoy of the secretary-general for Yemen, *United Nations initiative for a two-month truce*, 02/04/2022, <https://osesgy.unmissions.org/united-nations-initiative-two-month-truce-0> [geraadpleegd 20/10/2022]

United Nations, Office of the special envoy of the secretary-general for Yemen, *Assistant secretary-general for the Middle East, Asia and the Pacific Khaled Khiri's remarks to the security council on threats to international peace and security*, 31/12/2024, <https://osesgy.unmissions.org/assistant-secretary-general-middle-east-asia-and-pacific-khaled-khari%E2%80%99s-remarks-security-council> [geraadpleegd 06/01/2025]

United Nations, Office of the special envoy of the secretary-general for Yemen, *Briefing by Special Envoy Hans Grundberg to the UN Security Council*, 11/12/2024, <https://osesgy.unmissions.org/briefing-special-envoy-hans-grundberg-un-security-council-2> [geraadpleegd 06/01/2025]

United States Department of State (USDOS), *2022 Country Reports on Human Rights Practices – Yemen*, 20/03/2023, <https://www.state.gov/reports/2022-country-reports-on-human-rights-practices/yemen/> [geraadpleegd 06/11/2023]

United States Department of State (USDOS), *2023 Country Reports on Human Rights Practices – Yemen*, 22/04/2024, <https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/yemen/> [geraadpleegd 06/01/2025]

US Naval Institute, *U.S. Central Command Launches First 2025 Strikes Against Houthis*, 08/01/2025, <https://news.usni.org/2025/01/08/u-s-central-command-launches-first-2025-strikes-against-houthis> [geraadpleegd 06/01/2025]

World Health Organisation (WHO), *Yemen: Health Cluster Bulletin, May & June 2021*, 25/09/2021, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/yemen_health_cluster_bulletin_-_may_june_2021.pdf [geraadpleegd 25/09/2021]

World Health Organization (WHO), *Yemen Health Crisis at a glance*, 02/2023, <https://www.emro.who.int/images/stories/yemen/yemen-health-crisis-overviewpdf.pdf?ua=1> [geraadpleegd 06/11/2023]

World Health Organization (WHO), *Yemen: Health Cluster Bulletin, July & August 2023*, 31/10/2023, <https://reliefweb.int/report/yemen/yemen-health-cluster-bulletin-july-august-2023> [geraadpleegd 06/11/2023]

Yemen Data Project, *Yemen Data Project*, s.d., <https://www.yemendataproject.org/index.html> [geraadpleegd 06/11/2023]

Yemen Data Project, *US-UK strikes & Israeli air raids summary January 2025*, 13/01/2025, <https://us16.campaign-archive.com/?u=1912a1b11cab332fa977d3a6a&id=614af9727a> [geraadpleegd 13/01/2025]

Yemen Data Project, *US-UK strikes 2024, 2025*, <https://www.yemendataproject.org/index.html> [geraadpleegd 13/01/2025]

Yemen Policy Center, (Transfeld M.), *(Human) Insecurity in a Fragmented State*, 03/2020,
<https://www.yemenpolicy.org/human-insecurity-in-a-fragmented-state/> [geraadpleegd 25/09/2021]

Yemen Policy Center (al-Dawsari N.), *Tribal Mediation and Community Safety: Essential Foundations for Long-lasting Peace in Yemen*, 10/2024, <https://www.yemenpolicy.org/tribal-mediation-and-community-safety-essential-foundations-for-long-lasting-peace/> [geraadpleegd 06/01/2024]

Yemen Press Agency, *Two citizens injured by Saudi army's fire in Saada*, 04/11/2023,
<https://en.vpagency.net/309356> [geraadpleegd 06/11/2023]

Yemeni Archive, *Airstrikes on Al Hudaydah Port, Yemen*, 12/11/2024,
<https://yemeniarchive.org/en/investigations/airstrikes-on-al-hudaydah-port-yemen> [geraadpleegd 06/01/2025]

Yemeni Archive, *Bombing civilian houses in Radaa*, 10/09/2024,
<https://yemeniarchive.org/en/investigations/bombing-civilian-houses-in-radaa> [geraadpleegd 06/01/2025]